

V semški Iskri so imeli lepo svečanost ob dnevu žena. V programu na akademiji so poleg domaćinov nastopili tudi gostje od drugod.

Za včeraj in danes sta dežavna univerza v Ribnici in podjetje VEDROG iz Ljubljane napovedala posvet o kozmetiki, ki ne namenjen ženam in dekleom.

V torek je bila v Kočevju seja občinske konference ZK, na kateri so razpravljali o vlogi Zveze komunistov v pripravah na splošni ljudski odpor.

Danes se selijo v prostore grada Črnomeljski občinski sindikalni svet, Zveza borcev in Rečeči križ. Do zdaj so bili v bančni hiši.

Za včeraj dopoldne je bil v Novem mestu napovedan obisk podpredsednika izvršnega sveta SRS dr. Franceta Hočevarja. Dnevni red: pogovor proračunski politiki.

Sovjetska pianistka Oksana Jablonskaja nočjoj ne bo imela koncerta v Brežicah, ker je njeni gostovanje v Sloveniji preloženo.

V torek se je v Kočevju spet začel pouk za obrambo in zaščito, ki ga organizira odsek za narodno obrambo. Pouk je obvezen za precejšen del odraslih.

Odmrznjene cene

Od 1. marca dalje prodajo v Črnomolju meso po odmrznjenih cenah, ki so precej višje. Po novem velja kilogram: govedine za pečenko 38 din, stegna s kostmi 18,50 din, stegna brez kosti 24 din, zarebrične in bržole 18 din, rebra in vrata 14 din. Teleće stegno s kostmi ima novo ceno: 28 din kilogram, brez kosti 40 din. Teleće pleče s kostmi velja 26 din, brez kosti prav tako 40 din kg. Najcenejša teletina so zarebrične (21 din kg) in rebra ter vrata (po 18 din kg).

Uskladiti statut!

Sekretarji komitejev štirih občinskih konferenc ZK na Dolenjskem in predsednika občinskih skupščin Metlika in Črnomelj so bili na posvetu, ki ga je sklical Ludvik Golob, mnenja, da je potrebno statut bodočega sveta štirih dolenskih občin uskladiti z ustavo. Na zadnji občinski seji so v Novem mestu odborniki soglasno potrdili ustanovitev sveta, sekretari pa so opozorili na dejstvo, da bo svet učinkovit le tedaj, ko bo imel usklajeni statut.

Le v tem primeru bo namreč lahko imenoval svojega člena v republiško komisijo za razvoj nerazvitetih, kar je za Dolensko vedno močno pomembno.

„Jaz imam pa mamico, mamico ljubeče...“ so zapeli cicibani v novoimeških otroških vrtcih na proslavah ob dnevu žena, ki so jih pod vodstvom vzgojiteljic pripravili v petek, 5. marca Razen čestitk svojih najmlajših so mamice dobile tudi lepa darila. Posnetek je iz otroškega vrtca v Kristanovi ulici. (Foto: A. Vitkovič)

JAVNOST SPRAŠUJEMO:

Komu je treba »koren lečen«?

Tako smo »napredovali«, da si lahko privoščimo celo italijansko korenje

V velikem skladišču podjetja „Slovenija sadje“ v Mostah pravijo o korenju takole: „Trgovci ga imajo rajši, saj je dobro oprava-

no in lepo spakirano, ob tem pa vedo, da je v bistvu slabše od domačega, bolj voden in bolj nasiljeno. Čeravno je že naša

grosistična cena 5,30 din za kilogram, domače korenje pa je po 2,80 din, gre italijansko bolje v denar.“

Prišli smo torej tako daleč, da ob hudo zevajoci zunanjotrgovinski bilanci kupujemo v sosednji industrijski deželi celo korenje, naše kmetijstvo pa ob

(Nadaljevanje na 3. strani)

V PRVEM TEDNU PO 8. MARCU

Ko 8. marca ne bo več

„... Pravega smisla 8. marca ne vidim. Menim namreč, da bodo imele žene razlog za praznovanje takrat, ko takle praznik žena sploh ne bo več imel smisla. Ko ne bomo le en dan v letu postavljali žene skoraj v vlogo mučenice in jo kitili s cvetjem ali pa jo še raje sindikalno proslavljali, temveč vseh tristo petinštset deset dni delati tako, da si svetniški sij ne bo potreben...“

Naslov sestavka ni naš, tudi gornji odstavek ne. Novinarju ilustrirane revije „TOVARIS“ je v zadnji številki odgovorila z gornjimi besedami dr. Aleksandra Kornhauser, profesorica na fakulteti za naravoslovje in tehnikologijo ljubljanske univerze. To varilica Kornhauserjeva je razen tega že drugo mandatno obdobje poslanka prosvetno-kulturnega zbornika skupščine SRS in podpredsednica tega zbornika. V tisku smo lahko ponovno brali njene izjave, predlage in pomena mnjenja, ko se oglaša k besedi v najvišjem domu naše ljudske oblasti. Razen tega vodi delo komisij za visoko šolstvo, je članica predsedstva republike konference SZDL, dela pa tudi v republiškem vodstvu izobraževalne skupnosti – a z vsem tem njenih dolžnosti in naloženih funkcijih še nismo našeli. In če je povemo, da je končala srednjo šolo in univerzo poleg redne zaposlitve – bila je učiteljica – potem bo podoba slovenske izobraženke, univerzitetne profesorce ter zasižužne, vsekozi prizadetne javne delavke komaj še zaokrožena, saj še nismo povedali, da je hkrati tudi poročena žena in srčna mati 12-letne deklice. Je ena izmed tistih premnogih slovenskih žena, katerim gre svojevrstna zasluga, da je Slovenija glede stvari zaposlenih žensk menda na tretjem mestu na svetu!

ALI RES LE „ŽENSKA VPRAŠANJA?“

V pondeljek popoldne smo na redni seji uredniškega odbora našega tedenika pregledali in ocenili vsebinsko zadnje številke Dolenjskega lista. Žal nam je bilo, da nam je pomanjkanje časa in kadrov spet izbilo iz rok uredničev načrta, kakšnega je med redkimi slovenskimi tiskarskimi publikacijami npr. pri-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Mladi brežički televodniki so se na sobotni športno-zabavni prireditvi v Brežicah pod vodstvom prof. Jožeta Senice izkazali z domiselnimi vajami na bradiji. Na sliki: lepa stoji mladega brežičkega gimnazijca. (Foto: Slavko Dokl)

POKALI IN NAGRADE ZA DOLENJSKE ŠPORTNIKE

Brežice: glasba, šport in nagrade

V Brežicah so podelili priznanja najboljšim športnikom Dolenjske v letu 1970 — Nagrajeni so bili: Čargo, Molan, Špilar, Jenkoletova, Gazvodova in Gajčeva — Nastop športnikov iz Brežic in Novega mesta

Sportno uredništvo Dolenjskega lista in Radio Brežice sta 6. marca v prosvetnem domu v Brežicah pripravila zabavno-sportno prireditve, v kateri so sodelovali: zabavni ansambel Hrenčka Burkata s pevci, televodnici brežičke gimnazije in televodnike novoimeškega Partizana. Program so izpolnili še s „športnimi jagodami“ in zabavnim kvizom, kjer so obiskovalci odgovarjali na vprašanja s športnega področja.

Na prireditvi je novinar Dolenjskega lista Jože Splichal podelil pokala in praktične nagrade šesterici dolenskih športnikov, ki so se lani najbolj izkazali. Pokala sta prejela plavalca Franc Čargo in Nevenka

Jencole iz Krškega, ki sta po oceni bralcev Dolenjskega lista in športnih delavcev z Dolenjskega ponovno

(Nadaljevanje na 11. strani)

Modna revija v Mokronogu

V soboto, 13. marca, ob 19.30 v domu „Svobode“ v Mokronogu modna revija, v kateri bodo prikazali 150 najrazličnejših modelov. Prireditve organizira turistično društvo, nastopajo pa bodo manekeni kluba Diolen, ki so se z enakim programom predstavili že v več velikih jugoslovenskih mestih. Večina vstopnic za nastop v Mokronogu je že prodanih.

ZVIŠANJE PLAČ

Kmetijska zadruga Bizeško in rudnik Globoko sta zaprosila skupščino, da jima odobri zvišanje osnovnih dohodkov za več kot 11 odstotkov. Obe delovni organizaciji sta imeli zelo nizko poprečje. Rudnik Globoko ima težave tudi zaradi odhajanja ljudi drugam, zato mu ne preostane drugačje, kot da vsaj kolikor toliko zvišajo prejemke, dokler se ne urestičijo načrti za modernizacijo.

VREME

V tem tednu bo sprva nestalno vreme z občasnimi padavinami, deloma kot sneg. Proti koncu tedna se bo vreme izboljšalo. Bo suho in še razmeroma hladno.

Na soli za zdravstvene delavce v Novem mestu se dijakinja pod strokovnim vodstvom višje medicinske sestre Jožice Rozmanove na posebnih tečajih usposabljaljo za pomoč bolnikom na domu. Pobudnik za organizacijo tečajev je republiški odbor Rdečega križa. Na sliki: bodoče sestre pri praktičnem pouku. (Foto: S. Dokl)

Od 1. XI. 1970 do 9. III. 1971
2606 novih!

SE TRI TEDNE akcije imamo pred nami, pa bodo znani najboljši med najboljšimi! V zadnjem tednu smo pridobili 72 novih naročnikov, tako, da je zdaj vseh že 2606. V torek opoldne je bilo stanje takole:

BREŽICE	224
CRNOMELJ	127
KOČEVJE	111
KRSKO	341
METLIKA	47
NOVO MESTO	728
RIBNICA	44
SEVNICA	360
TREBNJE	176
Razne pošte	311
Inozemci	137

Mi in vi — kmetovalci

Teze za novi zakon o združevanju kmetov — Novi kmetijske zadruge in obrati za kooperacijo z vsemi samoupravnimi pravicami zadružnikov

Richard Zanuck, sin slovitega ameriškega filmskega producenta istega imena, se je zaposil v konkurenčnem podjetju Warner Bros. Kot je znano, je oče, šef velike filmske družbe 20th Century Fox, pred časom odustil sira iz svojega podjetja, ker se kot šef proizvodnje ni preveč obnesel.

Najvišje versko sodišče v Turčiji je odločilo, da so lasulje in lasni vložki v nasprotju z verskimi zakoni. Toda to bržkone ne bo veljalo za umeerne lase, kajti razlagata k tej odločitvi se glasi: noben vernik ne sme imeti na sebi stvari, ki izhajajo iz telesa drugega človeka. Umetni lasje pa seveda ne prihajajo od tam. Luknja v žarku.

Karibsko morje ni tako staro, kot so mislili doslej: z vrtanjem so ameriški znanstveniki dokazali, da je staro samo nekako 75 milijonov let — Atlantski ocean je, denimo, star skoraj 180 milijonov let, posamezni deli celin pa celo 3,5 milijarde let.

Vdova Philippa Blaiberga, ki je umrl pred 18 meseci in mu je dr. Christian Barnard presadil srce, se je zdaj drugič poročila. Njen novi mož je izraelski trgovec Herbert Blum, 58. Eileen Blaiberg-Blum, 55, bo živela v Tel Avivu.

„Zapri si, prosim, varnostni pas!“ tak napis se zasveti na armaturni plošči avtomobila, ce je v njem vdelana nova naprava, ki jo je izumil švedski iznajditelj Leif Eriksson. Bržko vključite motor, vas napis opozori, da ste si pozabili pripeti varnostni pas. Primereno za pozabljevce in — zaljubljence.

V ZDA so objavili doslej neobjavljene tajne liste iz arhivov, ki se nanašajo na desetmesečno preiskavo Warrenove komisije. Ta je imela nalogu preiskati ozadje atentata na bivšega ameriškega predsednika Johna Kennedyja. Toda v objavljenih dokumentih ni nič takega, kar bi lahko zatrudno odgovorilo na vprašanje, ce je imel Lee Oswald, ki ga imajo uradno za Kennedyjevega morilca, dostop do nekaterih ameriških vojaških skrivnosti — med drugim, na primer, do podrobnosti o poletih vohunskega letala U-2.

BREZ BESED

tedenski notranjopolitični pregled - tedenski notranjopolitični pregled

NADALJNJE OBRAVNAVANJE

USTAVNIH AMANDMAJEV

je bilo v minulem tednu vsekakor se osrednja tema vseh družbeno političnih činiteljev jugoslovanske skupnosti, zatorej mu posvetimo uvodno mesto — čeprav resda brez ponavljanja nadrobnosti. O le-teh je bilo že doslej toliko govora v vseh naših javnih občilih, da je z njimi seznanjena najširša javnost. In prav je tako: navsezadnje gre pri tokratnih ustavnih spremembah za tako pomembne in v nekaterih pogledih za kvalitetno povsem nove družbeno politične (torej sistemski) rešitve, da živo zanimajo prav slehernega občana. Ker smo dejali, da na tem mestu ne bomo ponavljali oziroma osvetljevali kopice nadrobnosti ob tokratnih ustavnih amandmajih, samo ugotovimo, kako daleč so sedaj že napredovali priprave v zvezi s spremembami ustave. Sredi minulega tedna je skupna komisija vseh zborov zvezne skupščine za ustavna vprašanja že zaključila svoje delo ter sprejela osnutek ustavnih amandmajev. Ker pa bo ta osnutek najbrž še nekoliko opiljen (kar naj bi sedaj opravila izvoljena redakcijska komisija), se bo pred zasedanjem zvezne skupščine — ki bo osnutek amandmajev dokončno obravnavala ter jih bo za dva meseca, za preostanek marca in april, dala v najširšo javno razpravo — moralna omenjena ustavna komisija pred tem zasedanjem zaradi osnutev amandmajev še enkrat sestati, da bo potrdila zredigirano besedilo osnutev ustavnih amandmajev. Ob tem še povejmo, da se je ta teden — v tork in sredo — tudi v republiški skupščini sestala skupna komisija vseh zborov skupščine SR Slovenije za ustavna vprašanja, ki se je podrobno posvetila obravnavi osnutev ustavnih amandmajev.

ZASEDANJE DELEGATOV OBČIN v slovenski skupščini prejšnji teden (v sredo) pa je bil dogodek, ki mu moramo — ko govorimo o družbeno političnih dogajanjih pri nas v minulih dneh — vsekakor posvetiti nekoliko več pozornosti. Dejansko so bila vprašanja, ki so se tokrat zaradi njih sestali

delegati slovenskih občin v republiški skupščini, tolikanj pomembna (zbor delegatov je o njih razpravil ter izrazil svoje mnenje), da bi že vsako posebej zasluzilo poseben komentar. Na dnevnem redu tokratnega zasedanja delegatov občin je bil namreč osnutek zakona o splošnem ljudskem odporu, delegati so obravnavali teze za priprave skupščinskega dokumenta o naši kadrovski politiki in na dnevnem redu je bil tudi osnutek zakona o vzgojo varstveni dejavnosti za predšolske otroke — torej sama vprašanja, tesno povezana oziroma nanašajoča se prav na vse sfere našega življenja. O obeh predlaganih zakonskih rešitvah (torej o omenjenih dveh zakonskih osnutevih) so delegati občin izrazili pritrnilna mnenja, česarne ne brez vseh pri-

Razprava delegatov občin

pomb — konkretno pripombe ob takšnih zakonskih osnutevih pa so navsezadnje tudi namer, ki naj ga vsakokratno zasedanje delegatov občin v republiški skupščini izpolni.

Vprašanja naše ljudske občarme so se vseskozi prepletala v razpravi, ki je bila na zasedanju delegatov občin posvečena prvemu od obeh omenjenih zakonskih osnutev. V naši republiki smo se že pred dobrima dvema letoma (torej pred sprejemom zveznega zakona o ljudski obrambi) odločili, da bomo izdali ustrezne republiške predpise, ki naj uveljavijo enotno organizacijo naših obrambnih pripravljenosti. In rezultat teh prizadevanj je obsegzen zakonski osnutek — torej osnutek zakona o splošnem ljudskem odporu — ki z njim pravzaprav uveljavljamo marsikaj, kar je doslej pri nas v praksi tako rekoč že zaživel; ne nazadnje

pomeni to zakonsko uveljavljanje odborov za splošni ljudski odpor po krajevih skupnostih (in doslej so pri nas že v približno 800 krajevih skupnostih takšne odobre za ustavnosti). Zapišimo, da s pripravljanjem zakonske ureditve (po novem) tega tako pomembnega družbenega področja — in družbena obramba to vsekakor je! — še nadalje pospešujemo in kreplimo proces, v katerem družba spet sama prevzema svoje obrambne funkcije, ter se zaradi tega docela spreminja klasična pojmovanja tako imenovanih oboroženih sil države. Družbeni vidik obrambnih funkcij vse naše ljudske skupnosti se s tem, da lahko rečemo, da bolj poglablja; vsi subjekti naše samoupravne družbe — od prebivalcev, delovnih in drugih organizacij, pa do krajevih skupnosti, občin, republike in federacije — dobivajo v omenjenem procesu vlogo nove kvalitete, ko vsak na svojem območju odločajo o bistvenih obrambnih vprašanjih ter tako uresničujejo naša skupina, sedaj že vsem znana načela vespolno ljudske obrambe. Seveda pri tem, ko govorimo o novi (republiški) zakonski ureditvi za to področje, ne smemo zatisniti oči pred določenimi konkretnimi vprašanji, ki so za sedaj še odprtia: eno teh je denimo — in o tem so spregovorili tudi delegati občin na minulem zasedanju — vprašanje specifičnosti posameznih občin oziroma krajevih skupnosti (kot temeljev tamkajšnjih teritorialnih enot naše ljudske obrambe), ki jih novi zakon, pa čeprav načelno enoten za vso republiko, praktično le ne bi smel docela izenačevati med seboj, če zelimo, da bo zares zivilensko učinkovit in neposredno uporaben. In seveda — ob tem ostajajo odprta finančna vprašanja občin, ki jim bo novi zakon naložil (vsem enako, kot pravi zakonski osnutek) določene finančne obveznosti v zvezi s tem. Konkretno pripombe delegatov občin bodo morali zakonodajalcij vsekakor še skrbno preučiti (o zakonskem osnuteku bo stekla tudi javna razprava), preden se bodo za oblikovanje novega zakona o splošnem ljudskem odporu pri nas dokončno odločili.

V Pakistenu (vzhodni del) se položaj kot vse kaže normalizira po krvavih in tragičnih neredih, ki so terjali po nezanesljivih podatkih nekaj sto mrtvih in še več ranjenih. Voditelj Vzhodnega Pakistana Mudžibur Rahman ni napovedal odcepitve od celote, ki jo sicer se stavljata dva dela, vzhodni in zahodni, je pa zahteval takojšnjo razveljavitev izrednega stanja, ki ga je objavila v tem delu dežela federalna vlada in umik vojske ter se nekatere druge koncesije. Rahmanove zahteve imajo politični opozovalci za izzivanje predsednika Jahija Kana, hkrati pa za možnost, da bi se vendarle pogovorili o mirni rešitvi perečih problemov dežele. Pakistan je zelo zaostala država na jugu azijskega kontinenta, razdeljena na dva dela,

ANKARA — Turško vrhovno priznivo sodišče je odločilo, da je Sovjetski zvezni mogoče izročiti Litvancu, ki sta oktobra lani ugrabili sovjetsko potniško letalo in prisilili posadko, da je pristala v Turčiji.

BERLIN — Civilno sodišče britanskih vojaških oblasti je obsodilo na šest let zapora 22-letnega Ekkeharda Weila, ki je 7. novembra lani ranil sovjetskega stražarja pred spomenikom rdečem armagedonu v Zahodnem Berlinu. Sodilo mu je britansko sodišče, ker se je incident zgodil v britanskem delu mesta.

QUITO — Plaz, ki je zgrmel na neko gorsko cesto v Andih, je pri mestu Santo Domingo de Los Colomados zavil več avtomobilov in avtobusov. Po prvih podatkih je izgubilo življence najmanj 30 ljudi, še več pa je ranjenih.

BELFAST — Severna Irska je bila sinoč zopet prizorišče hudih nemirov in spopadov. Ker so bile nekatere četrti brez električnega toka in je bilo v njih dišati tudi streljanje, je prebivalstvo ostalo doma. Tudi dave so bile ulice puste.

Ce ste pričakovali pismo iz Velike Britanije, pa ga niste prejeli, ali pa ste morebiti pisali svojim znancem na Otok, pa so vas medtem obiskali ter povedali, da pisma niso dobili — se nikar ne čudite, Britanski poštarji so namreč stavkali polnih 47 dni in tačas se je nagradilo na postah okoli 11 milijonov pisem in pošiljk iz domačega in okoli 60 milijonov pisem iz inozemstva PTT prometa. Trajalo bo 14 dni, da bodo odprli vse poštne vrečke in razpostali ter dostavili pošiljke na prave naslove — zato pa je to dan moč videti veliko takih prizorov v Veliki Britaniji, ko poštarji preklajajo vrečke z zaostalo pošto. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjopolitični pregled

Egipt ni pristal na obnovitev premirja na frontni črti z Izraelom in to je bil najvažnejši del govora predsednika Sadata pozno včeraj v nedeljo. Toda dejstvo, da ZAR ni podaljšala premirja (to pot je bilo enomeščno), ne pomeni, kot je dejal Sadat, da bo takoj spregovoril o rožje. Formula, ki jo je Kairo naslovil vsem prizadetim, se glasi: orožje bo spregovorilo le tedaj, ko se bodo prepričali, da je vsaka diplomatska akcija zmanjšana. To je dokaj elastična formulacija stališča, ki nikakor ne more veljati za nepopustljivo, je pa hkrati dovolj ostra, da se mora nasprotna stran nad njim zamisliti. Predsednik ZAR je bil pred tem na kratkem in tajnem obisku v Moskvi, kjer se je pogovarjal z najvišjimi sovjetskimi voditelji. Nihče seveda ne dvomi, da je ZAR formulirala svoje najnovejše stališče ob popolni vednosti in soglasju svojega velikega zaveznika. Kot poročajo z bojne črte, so vse nasprotujejo se sile sicer v stanju popolne bojne pripravljenosti, vendar pa je tam mirno. Nobena stran noče tvegati izvajanja, ki bi se lahko razvilo v večji spopad. Ze tako so to možnost omenili tudi javno in nekateri vidijo v tem tudi znamenje želja na oba strani, da ne bi ob morebitnem incidentu — ki je na fronti vselej mogoč hote ali uhote — ena ali druga stran menila, da je „počilo zares“. Tel Aviv sedaj v svojih najnovejših izjavah poudarja, da nima namena začeti z bojevanjem in da pričakuje od nasprotne strani predlage in pobude za miroljubno rešitev krize. S tem v zvezi vse pogostejo omenjajo nekakšne zemljevide: predlage, na katerih naj bi bile formulirane izraelske ozemeljske zahteve. Izrael se vedno namreč vztraja na določitvi takih meja, ki bi jih bilo „moč braniti“. Kaj vse to je in kaj ne, je seveda izredno težko povedati — sicer pa je vsa kriza v znamenju negotovosti in skrajne zamotanosti.

Konec premirja

pleteli in kar je še najbolj pomembno — o njih ne odločajo samo Nemci sami.

Stirje ameriški vojaki, ki so jih ugrabili še neznani ilegalci v Turčiji, so zopet prosti. Vrnili so se v svoje kasarne živ in zdravi in tako se je končala epizoda, zaradi katere bi kmalu prišlo v Turčijo do resnejše politične krize. Vojska in policija, ki je iskala ugrabljeni ameriški vojake, je namreč stikala za njimi predvsem med študenti, kar je samo še prililo olja na že tako in tako le pritajen ogenj, ki tli med nezadovoljnimi turškimi študenti.

POLITIČNI PREGLED — V Pakistenu (vzhodni del) se položaj kot vse kaže normalizira po krvavih in tragičnih neredih, ki so terjali po nezanesljivih podatkih nekaj sto mrtvih in še več ranjenih. Voditelj Vzhodnega Pakistana Mudžibur Rahman ni napovedal odcepitve od celote, ki jo sicer se stavljata dva dela, vzhodni in zahodni, je pa zahteval takojšnjo razveljavitev izrednega stanja, ki ga je objavila v tem delu dežela federalna vlada in umik vojske ter se nekatere druge koncesije. Rahmanove zahteve imajo politični opozovalci za izzivanje predsednika Jahija Kana, hkrati pa za možnost, da bi se vendarle pogovorili o mirni rešitvi perečih problemov dežele. Pakistan je zelo zaostala država na jugu azijskega kontinenta, razdeljena na dva dela,

Novi jugoslovanski kovanci za 2 in 5 din (levo), ki jih je dala Narodna banka v obtok v petek, so iz litine baker-nikel-cink. Kovanec za 2 din tehta 5 g, kovanec za 5 din pa 6 gramov in tričetrti. Razen rednih kovancev je banka pripravila tudi priložnostno izdajo (desno) z napisom FIAT PANIS (v prostem prevodu iz latinščine: kruh vsem) v zvezi z akcijo OZN za boj proti lakotni. Na sliki sta zgoraj za primerjavo velikosti tudi oboj veljavna kovanca za 1 din. (Foto: M. Moškon)

Podpredsednik IS Slovenije in naš ljudski poslanec dr. France Hočevar se je v nedeljo, 7. marca, udeležil zborov volivcev na Urših selih. Udeležba je bila rekordna, saj je prišlo na pogovor s poslancem več kot sto občanov. Najvažnejša razprava je tekla o napeljavi vodovoda za sedem vasi in rekonstrukciji ceste Novo mesto-Uršna selo-Semic. Na sliki: dr. Hočevar med svojimi volivci (Foto: S. Dokl.)

V soboto je obiskalo obrate IMV v Novem mestu 72 skandinavskih novinarjev. Med drugim so se skoraj tri ure v obliki časnikarske konference pogovarjali z generalnim direktorjem IMV Jurijem Levičnikom in direktorjem razvojnega centra IMV inž. Martinom Severjem. Poleg vprašanj o razvoju prikolic in avtomobilov so se zlasti zanimali za samoupravljanje in osebne dohodke delavcev ter položaj tovarne po devalvaciji glede na njen velik uvoz in izvoz. (Foto: M. Moškon)

MEDOBCINSKO SODELOVANJE

Štiri občine z roko v roki

Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje ustanavljajo svet občin — Namen: še bolj uskladiti delo in enotno nastopati v republiki

Družbeni razvoj zahteva tudi na Dolenjskem vse širše povezovanje. Lani poleti so se zbrali v Šmarješki Toplicah predstavniki vseh dolenskih občin, da bi se pogovorili o morebitni ustanovitvi sveta občin, a se je na pogovoru izkazalo, da razmere za tako ustanovitev še niso zrele. Odtej je začelo zoreti sodelovanje črnomaljske, metliške, novomeške in trebanske občine in na zadnji občinski seji v Novem mestu je novomeška občinska skupščina že sprejela sklep o ustanovitvi sveta — podobno pa morajo storiti tudi druge tri občine, da bo sodelovanje tudi uradno potrjeno.

Zavzemanje za tako sodelovanje je tazumljivo: Dolenska v Sloveniji doslej ni nastopal enotno, vsaka občina se je borila za svoje koristi. Posledice so očitne: Dolenska je predstavljala območje drugotnega

pomena in na slovenska dogajanja ni imela takega vpliva, kot bi ga imela ob enotnem nastopu.

Sicer pa je ustanovitev sveta občin postala že prava nujnost zaradi hitrega samoupravnega in gospodarskega razvoja občin in zaradi tesnega medobčinskega sodelovanja, ki se najuspešnejše kaže v nekatereh medobčinskih inšpekcijskih službah.

Pričakovati je, da bo svet občin, ki ga zdaj ustanavljajo, imel pomembno načelo ali celo načelo načrtovanju, pri medsebojnem povezovanju gospodarstva v štirih občinah, pri vprašanju zaposlovanja, delovne sile in podobnem, pri razvoju zdravstvenega varstva in socialnega zavarovanja, pri problemih kulture in prosvete, pri razvoju komunikacijskega omrežja, pri bolj učinkovitem delu skupnih državnih organov in še katerih.

Usklajevanje skupnih interesov naj pripomore, da se bo dolenski glas v republiku bolj slišal. Svet štirih občin je brzko le vmesna stopnja k popolnemu sporazumevanju vseh dolenskih občin. Za zdaj namreč mimo teh štirih občin na podoben način delajo tudi Posavci. Medsebojni odnos bodo postopek dobiti boljši!

J. S.

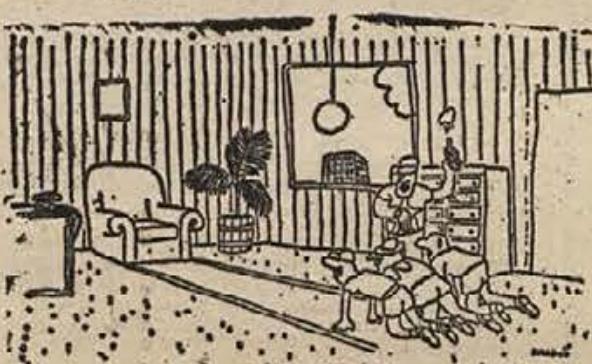
Turistični barometer

Pustovanje je običajno zadnja večja prireditev gostincev pred začetkom sezone. Letos je bilo povsod živahno, zdaj pa so misli gostincev že obnijene v bližajočo se sezono.

Splošna ugotovitev je, da bo premašilo prostora v bazenih. Zlasti Šmarješke Toplice so hudo na temen, saj stari leseni bazen že dolgo let ni več dovolj velik za vse številnejše turiste. Še na najboljšem so v Čateških Toplicah, kjer pa se tudi zgodi, da je v vodi pretesno. Ob nekdaj se namreč okrog bazenov nabere po več tisoč ljudi, med njimi veliko takih, ki se pripeljajo z avtomobili, katerih tablice nosijo značko ZG in LJ.

Občutno pa manjka kopališč na Krki, saj ga ne premore niti Novo mesto. Le malo je verjetno, da bodo postavili kak basen. Upamo le to, da bodo tam, kjer se zbirajo največ kopalcev, uredili vsaj dostop do vode. Res pa je, da je časa malo, ker se sezona bliža: poleti bo prepozno misliti na take stvari!

BREZ BESED

(Karikatura B. Milikića v JEŽU)

JAVNOST SPRAŠUJEMO:

Komu je treba »koren lečen«?

Tako smo »napredovali«, da si lahko privoščimo celo italijansko korenje po 700 dinarjev

(Nadaljevanje s 1. strani)
tem rakom živiga. Uvažamo korenje, hkrati pa smo država, kjer polovica prebivalstva živi od kmetijstva!

Uslužbenci trgovskega skladista si ne belijo glave zaradi tega. To ni prvič, uvažali in prodajali smo še marsikaj drugega, kar bi lahko sami pridelali, pa nismo, ali še bolje rečeno: nismo organizirali pridelovanja in odkupa.

Ko vidite ceno korenja v trgovini, bi lahko takole računali. Korenja se pridelava od 100 do 300 centov na hektar; če je prodajna cena 700 dinarjev, pomeni to, da je pridelek vreden 7 do 21 starih milijonov. Četudi bi si trgovci vzeli polovico, bi

kmetu še vedno ostalo precej milijonov. Torej kmetom niti ne gre tako slabo.

To bi bilo, če bi bilo, resnica je namreč povsem drugačna. Večini kmetov gre slabo in vse bolj zaostajajo za drugimi sloji prebivalstva. Pa ne zato, ker ne bi znali pridelati jedilnega korenja ali ker se ne bi hoteli lotiti tega v večjem obsegu, pač pa zato, ker nimajo nobenega jamstva, da bodo korenje, če bi ga pridelali, lahko prodali. Nimaž nobenega jamstva, kakšna bo odkupna cena, ne morejo vedeti, kaj se jim izplača in kaj ne. Če bi bila trgovina zainteresirana, bi jim ponudila roko, bi sklepala pogodbic in korenja ne bi bilo treba voziti iz tujine.

Položaj v našem gospodarstvu je nizk, zaskrbljujoč, a rože mu ne cveto. Tako so ugotovili prejšnji četrtek na posvetu, ki ga je sklical Ludvik Golob, sekretarji štirih dolenskih občin. Podrobnejše bodo ocenili položaj ob koncu marca, ko bodo pravili analize o gospodarjenju v prvih dveh mesecih.

Očitno je, da največ težav povzroča dejstvo, da napovedanih sistemskih rešitev po razvednotenju dinarja še zdaj nismo spremi, posledica tega pa je nezanesljivost v poslovanju. Največ težav je v izvozno-uvzročni politiki in pri carinalah, rentabilnost poslovanja pa v vseh podjetjih pada.

Najhujše je v novomeški občini, kjer je tako fizični obseg proizvodnje kot tudi denarni učinek slabši kot lani januarja: v Industriji motor-

ZA 4 MILIJONE ZAOSTANKA

Konec minulega leta je bilo v brežiški občini za 4 milijone neizterjanih davkov od obrtnikov. Občini ostane od tega približno 200 milijonov. Nekateri odborniki so predlagali zaračunavanje zamudnih obresti, vendar tega niso osvojili. Menili so, da so obresti dvorenih nož, kajti začaran krog zadolženosti tudi obrtnikom na priznaša. Sklenili so le, da bodo ostreje nadzorovali morebitne utagi in da bodo v občinski upravi zaposlili dodatno moč. Davčnih inšpektorjev bi prav tako potrebovali več, kajti en sam pomeni tolk, kot bi pobrisal prah po mizi. Nadzor je lahko torej samo površen.

Prizadelo je gospodarne

Omejitev osebnih dohodkov na porast največ za 11 odstotkov v primerjavi z lanskim poprečjem povzroča nekaterim delovnim organizacijam v Kočevju težave. Prav zaradi te omejitve ne morejo nagradjevanja uskladiti s potrebnimi in rezultativnimi deli. Obstaja bojanje, da bi zaradi nizkih osebnih dohodkov pojavila fluktuacija strokovnih kadrov. S to omejitvijo so najbolj prizadelen delovne organizacije, ki v prejšnjih letih niso hitele s povečevanjem osebnih dohodkov, ampak so večji del dohodka uporabile za posodobljene proizvodnje in nabavo strojev.

Uspodbujanje skupnih interesov naj pripomore, da se bo dolenski glas v republiku bolj slišal. Svet štirih občin je brzko le vmesna stopnja k popolnemu sporazumevanju vseh dolenskih občin. Za zdaj namreč mimo teh štirih občin na podoben način delajo tudi Posavci. Medsebojni odnos bodo postopek dobiti boljši!

J. S.

GOSPODARSTVO V JANUARJU: Bo potrebno zvonjenje?

Zmanjšana rentabilnost poslovanja — Kdaj bodo prišli sistemski ukrepi? — Zadolževanje

nih vozil in „Krki“ pa so celo precej nezadovoljni. Zaskrbljujoče je vse večje medsebojno zadolževanje, težave povzročajo tudi pomanjkanje obratnih sredstev.

ASFALT V NASELJE

Senovčani zelo skrbijo za urejenost svojega kraja. Letos nameravajo asfaltirati 600 metrov ceste do naselja v hrribu. Stroški bo verjetno kralj rudnik, kajti krajcem skupnost nima sredstev za to namene. Radi bi asfaltirali tudi cesto proti Dovškemu in na pokopališče, do tja pa je več kot kilometr daleč.

Sejmišča

MRAZ ZADRŽAL KUPCE
Na novomeškem sejmišču že dolgo ni bilo takoj slabega prometa kot v ponedeljek, 8. marca. Naprodaj je bilo 462 puškov, prodanih pa samo 95. Mlađe prasiščke so prodajali po 160 do 230 din, večje pa po 240 do 450 dinarjev.

TUDI V BREŽICAH SLABO

Zaradi slabega vremena je bil brežiški sejem v soboto, 6. marca, zelo slab obiskan. Cepav je bilo na izbiro 430 puškov, zanje ni bilo kupcev. Samo 191 prasiščkov je bilo prodanih. Manjše so prodajali po 12 din, večje pa po 8 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Bolezni fižola

Fižol ni le cenjen vir beljakovin, temveč je pri mnogih ljudeh zelo priljubljen sestavni del prehrane. Da je to res, dokazuje naraščajoče povpraševanje in z njim naraščajoča cena. Če ne bi hkrati zelo naraščali tudi pridelovalni stroški, bi bil fižol zelo dočasna poljščina. Zdaj pa je tako, da je zanemarjena, saj gre pridelovanje po starem, v pospeševalnem delu pa se nanj pozabija.

Velikih pridelovalnih stroškov so močno krive fižolove bolezni in fižolovi škodljivci. Oglejmo si fižol v avgustu: skorajda povsod pikast, pegast, bolezni ga uničujejo, še preden do končno razvije stroke. Med ljudimi velja prepričanje, da fižol ne prideluje skropiljenja in varstva pred boleznimi.

Vendar ni tako. Udrta fižolova pegavost, ki je najpogosteja glivična bolezen, se da prav lahko preprečiti. S pegami posuti stroški so skorajda neuporabni, fižol je že na pogled manj vreden. Bolezni preprečimo, če seme pred saditvijo razkužimo z enim izmed živosrebrnih razkužil, ko pa fižol skali, moramo škropiti s enodostotno bordoško brozgo (apno in galica) ali ustrezno količino kakega organskega pripravka, kakršnih je na trgu zelo veliko.

S škropiljenjem preprečujemo tudi rjo, ki jo v vlažnih topih poletjih uničuje pridelek, posebno če je fižol v čistem posvetku. Škropiti je treba takoj, ko opazimo, da je začelo listje rumeneti in odpadati, škropiljenje pa je treba večkrat ponavljati. Isto škropivo zatira tudi oglato listno pegavost (kakšna je, pove že ime samo) ter mastno fižolovo pegavost, ki zapušča na zrnju mastne rjave pege.

Fižolu pa ne strežojo po živiljenju samo na polju, temveč tudi v shrambi. Posebno nevaren je fižolar, hrošček, ki vrta zrnje, da postane črvivo in ničvredno. Slabe, nerazkužene shrambre so kot nalač za njegov razvoj. Zanesljivo uničimo fižoljarja z zapinjanjem z ogljikovim žvezplicem ali s preparati z strupene cianodikovike kisilne. Med škodljivci na fižolu naj omenimo še fižolovo uš in fižolovo pršico, kar uničujemo tako kot druge uši in pršice.

Inz. M. L.

Čestitke Gvidu Veselu. Začetnik plantažnega sadjarstva pri Gvidu Vesel iz Leskovca pri Krškem je v nedeljo slavil 70-letico življenja. Obiskali so ga tudi predstavniki krškega Agro-kombinata

(na sliki čestita jubilantu direktor Stane Nunčić) in mu zaželegli vse najboljše. (Foto: Alojz Mustar)

SAMOUPRAVNA RAZVOJNA POT NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI

**Obnovljena izhodišča bratstva in enotnosti ter
enakopravnosti narodov nove Jugoslavije — Izhodišče
novega AVNOJ**

O temeljnih ustavnih načelih je na seji predsedstva ZKJ v preteklem tednu govoril član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Edvard Kardelj. Med drugim je podčrtal, da bi lahko označili predlog osnutka ustavnih sprememb za predlog dogovora naprednih sil naše družbe na čelu z ZKJ o družbeni akciji, ki ustreza sedanji času, in za obnovljeno izhodišče bratstva in enotnosti ter enakopravnosti narodov Jugoslavije. Tovariš Kardelj je ob tej priložnosti imel znaten referat, v katerem je nadrobno označil bistvo predlaganega osnutka ustavnih sprememb, pri čemer je posebej opozoril, da naj bosta dosedanje delo na ustavnih spremembah, predvsem pa bodoča razprava o teh spremembah v najširši javnosti, spodbuda za nadaljnji enoten ustvarjalni napor vseh naših naprednih socialističnih sil. Na njih je odgovornost za nadaljnje skupno in demokratično reševanje vseh odprtih vprašanj našega socialističnega in samoupravnega razvoja. Če bomo tako ravnali tudi v prihodnjem, je dejal tovarš Kardelj, bo to najtrdnejše poroštvo za sprejemanje naprednih in demokratičnih rešitev, za katerih uresničevanje se bo potem vsak delovni človek in državljan čutil tudi osebno odgovoren. Le tako pa bo hkrati lahko imel socialistično skupnost v pravem pomenu besede res za svojo.

Osnadno misel Kardeljevega poročila na seji predsedstva ZKJ je mogoče strniti v zaključne besede njegovega poročila:

"Gotovo je, da samoupravna razvojna pot naše socialistične skupnosti — na kateri smo kljub dokajnjem odporom, težavam, a tudi slabostim in napakam, že naredili velike, rekel bi, zgodovinske korake — odpira realno in jasno perspektivo za izgradnjo prav takšne svobodne in demokratične socialistične družbe. Ta cilj je bil tudi naša vodilna misel, ko smo izdelovali osnutek predlaganih ustavnih sprememb."

Tovariš Kardelj je med drugim dejal v poročilu tudi tole: "če so prej republike terjale „pravico“ predvsem na področju delitve „državnega kapitala“ oziroma investicij, so postale sedaj skrajno občutljive za vse ukrepe gospodarske politike federacije, ki imajo bodisi neposreden ali posreden vpliv na materialni ali drugačen položaj republike oz. njenega gospodarstva."

Na vse to se potem vežejo tudi vse tiste čustvene in ideološke reakcije, ki so značilne za družbeno-zgodovinski subjekt, imenovan nacija.

POCOJ

ZA NARODNOSTNO SVOBODO

Toda če ne bi sedaj ob bistveno povečani odgovornosti in možnostih pobud republik in avtonomnih pokrajin hitreje reševali odprtih vprašanj družbeno-gospodarskega in samoupravnega ter političnega sistema, potem tudi vprašanja v mednarodnih odnosih ne bodo rešena.

Pri tem je govoril opozoril, da je nacionalna svoboda pogoj za zbljedevanje in združevanje narodov v novih, sodobnih oblikah združevanja dela in zavesti človeštva. Pri nas so nastajala mednarodna trenja in nasprotja med zvezno in republikami vsej, kadar je bil tako ali drugače prizadet takšen položaj narodov Jugoslavije, posameznih ali vseh. To je prvo, kar smo pri sedanjih ustavnih spremembah upoštevali.

Kardelj je nato opozoril tudi na škodljive in po njegovem mnenju nepotrebne razprave o imenih jezikov, emblemih, himnah in drugih podobnih vprašanjih. Pri reševanju vsega tega bi morali veliko bolj upoštevati realno zgodovinsko vlogo nacije, s katero je treba računati, zlasti v zvezni državi.

Računati moramo tudi z dejstvom, da v odnosih med narodi oz. republikami Jugoslavije obstajajo ne samo različni, temveč tudi določeni objektivno protivložni interesi. Na enotnem tržišču na primer ni enak položaj razvite in nerazvite republike. Tudi tega vprašanja se predložene spremembе oz. dopolnila ustava zelo odkrito lotevajo.

FEDERACIJA ALI KONFEDERACIJA

Kardelj je pri tem vprašanju dejal, da je bilo zadnje čase večkrat slišati tudi vprašanje, ali je naša jugoslovanska socialistična državna skupnost že federacija ali pa že postaja konfederacija. Že od začetka pa je jasno, da je ni moč umečno vključiti v nobene klasične oblike federalizma ali konfederalizma. Cesar je zdaj v ustroju SFRJ marsikaj globoko spreminja, kar odstopa od pravnih oznak klasične federacije, pri nam vendar ne treba spremnijati imena naše skupne države. Brez smisla so tudi prepriki okoli tega, koliko smo federacija in koliko konfederacija. Gradimo federacijo kot specifično državno in samoupravno skupnost. Gre le zato, kakšni so pri tem interesi jugoslovanskih narodov in kakšna je družbena zavest, ki jih združuje.

Ustavno zagotovljena pravica delavca tudi do njegovega bivšega dela je ena najpomembnejših ustavnih sprememb, ki jih predlagajo v tem obdobju. S tem, da priznavamo v ustavi pravico delavca, da upravlja svoje celino delo, minuo in sprotno, v bisoku izvirno izražamo in uveljavljamo razredno lotitev določanja položaja delovnega človeka v socialistični družbi.

BISTVO USTAVNIH NAČEL

Tisto, kar združuje naše narode in kar v končni črti določa tudi povsem izvirno naravo našega federalizma in naše ustave, so po Kardeljevih besedah naslednja ustavna načela:

1. Pravica vsakega naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve.

2. Takšen položaj vsakega naroda, ki mu zagotavlja vse možnosti za samostojno razpolaganje s celotno družbeno reproducijo v republikah.

3. Skupna revolucija in skupen boj za izgradnjo oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter socialistične samoupravne in demokratične družbe.

4. Vrsta vseh gospodarskih in drugih interesov, ki se uresničujejo na enotnem tržišču in enotnem gospodarskem območju.

5. Zavest o usodni povezanosti, ki usmerja naše Jugoslavije k skupnemu varovanju njihove neodvisnosti in nacionalne varnosti.

6. Popolna odgovornost republik in avtonomnih pokrajin za razvoj obrambnih sposobnosti naroda in za organizacijo ter vodenje sil splošno ljudske obrambe.

7. Obveznost sporazumnega odločanja republik v federaciji o tistih vprašanjih, ki bistveno vplivajo na ustavni položaj republik in na njihovo samostojnost v lastni družbeni reprodukciji in narodnostenem uveljavljanju.

8. Uvedba takšne sestave temeljnih organov zvezne, ki zagotavlja neposredno sodelovanje republik pri določanju in uresničevanju bistvenih elementov politike zveznih organov.

Misljam, je dejal tovarš Kardelj, da ti dejavniki močno opredeljujejo bistvo jugoslovanskega federalizma kot razprave o tem, ali naj bomo federacija ali konfederacija. Opazujemo pa hkrati tudi na moč enotnosti te skupnosti in na smer njenega nadaljnega razvoja.

URESNICEVANJE NAJVÍŠIH PRAVIC DELOVNIH LJUDI

Ko je govoril o osnovni vsebini predloženih ustavnih sprememb in o njihovem družbenopolitičnem pomenu, se je Edvard Kardelj najprej dotaknil političnih odnosov v zvezni. Podčrtal je, da so zdaj zapisane točne določitve ustavnih načel o naravi, bistvu državnosti in o položaju federacije, republik ter avtonomnih pokrajin, ki bolj ustrezajo določeni stopnji razvoja naše samoupravne družbe.

Nato je govoril še o zakonadajni dejavnosti republik, o pravicah do razpolaganja z dohodom pa je poudaril, da ima poseben pomen predložena rešitev, po kateri pripada dohodek, ustvarjen v različnih oblikah zdrženega dela, vstevši tudi ustrezne odnose na področju kroženja sredstev družbenega dela, sorazmerno njihovemu prispevku k skupno ustvarjenemu dohodku. Tudi osebno delo s sredstvi za proizvodnjo v lasti državljanov ima v naši družbi enak položaj kot vsako družbeno delo. Republik je prepustil pravico, da v skladu s posebnimi potrebami v gorsko hribovitih področjih določijo višino zemljiške posesti tudi nad 10 hektarov.

Ko je govoril o gospodarskih nalogah zvezne, je Kardelj poudaril, da predvidevajo ustavne sprememb, da bodo organi zvezne uresničevati na gospodarskem področju samo tiste naloge, ki so v skladu s skupnimi interesmi z ustavo določene kot naloge, ki naj jih uresničujejo organi zvezne. Vse druge gospodarske naloge pa naj bi uresničevala republike in pokrajine. S tem bodo slednje dobile tudi ne samo popolno kontrolo nad družbeno reprodukcijo, marveč tudi popolno odgovornost za njene pogoje, sredstva in za razpolaganje z njenimi sadovi.

TITO: ustava delavskega razreda

Ze prejšnji teden smo kratko poročali o seji predsedstva ZKJ, na kateri so razpravljali o ustavnih spremembah. Kakor je res, da smo pri uresničevanju gospodarske reforme že dosegli pomembne uspehe, pa prav tako drži, da se bo družbena reforma sele s sedanjimi ustavnimi amandmajmi lahko popolnoma razmahnila in uresničila. Predsednik Tito je na seji predsedstva ZKJ med drugim dejal:

"Rad bi ob tej priložnosti izrekel vse priznanje koordinacijski komisiji; ta je zares po tovarški in mirni poti prilaži do rezultatov, ki so danes pred nami, to je do predlogov amandmajev, o katerih bomo sedaj razpravljali. To delo v resnicni zasluži vso pozornost in priznanje." Tovariš Tito je nato podčrtal, kako zelo potrebna je zdaj enotnost komunistov, saj za ZKJ ni meja, ne republike, ne lokalnih in ne drugih. To pomeni, da morata biti idejnopolitično delo in idejnopolitična vloga komunistov enota za vso državo. Zdaj je namreč poglavito vprašanje ustavnih dostavkov, novega sistema, ki ga uvajamo.

DELAWSKEGA RAZREDA NE SMEMO RAZOČARATI

Naš delavski razred mora uvideti in občutiti, da je to njegova ustava, da je to predvsem ustava tistih, na katerih pravzaprav temelji celotna nadgradnja, vsa naša socialistična skupnost. Delovni ljudje morajo v resnicni teji ustavi najti sebe in zato, da se bo državna reforma, da nihovih pravic v bodoče ne bodo okrnjevali tako grobo, kot se je to dogajalo doslej.

Jasno je, da vse to ne bo šlo tako gladko, kakor bi želeli. Dolžnost nas komunistov pa je, da smo neprenehoma budni in da z vsemi močmi delamo za to, da bi se neposredni proizvajalcii kar najbolj izkazali, da bi bili soudelezeni in da bi razpolagali s presežkom dela, ki ga ustvarjajo, ne pa tako, kot je bilo doslej.

Tovariš Kardelj je dovolil jasno povedati, da je ta presežek odhajal na razne državne, bančne in druge tire, medtem ko se vpliv delavcev

pri tem res ni mogel pokazati. Zdaj je važno, da takoj na začetku zagotovimo, da bi delavski razred spoznal pomen teh sprememb, saj ne sme biti razočaran. To se pravi: spreteti moramo vse ukrepe, da bi se Zveza komunistov tako organizirala in zares bila sposobna, da uspešno ureja ta vprašanja."

Tovariš Kardelj je nato podčrtal, kako zelo potrebna je zdaj enotnost komunistov, saj za ZKJ ni meja, ne republike, ne lokalnih in ne drugih. To pomeni, da morata biti idejnopolitično delo in idejnopolitična vloga komunistov enota za vso državo. Zdaj je namreč poglavito vprašanje ustavnih dostavkov, novega sistema, ki ga uvajamo.

SPOŠTOVANJE TEMELJNIH NAČEL

Pri tem je tovarš Tito dejal še naslednje: "Potem takem bo treba precej zavhati rokave... Komunisti se morajo strogo držati temeljnih načel glede vprašanj, ki se tičajo vse skupnosti. Kar je v korist vse skupnosti, je namreč tudi v korist vsaki republike posebej. Ne bi smelo biti več zaletavosti, tako kot pri preteklosti."

Predsednik Tito je nato pozval pristojne tovarise, naj se potrdijo, da bi bili ustavni amandmaj spreteti čimprej, se pravi do konca junija ali najkasneje do srede julija. Sedanje sprememb bodo po njegovih besedah močno odjeknile v vrstah komunistov, mnoga vprašanja, o katerih je govoril tovarš Kardelj, pa so velikanskega pomena za naš nadaljnji razvoj. Vse to pa morajo prav komunisti dobro pojasniti ljudem, tako da bomo po Titovih besedah „deležni vse podpore vsega delavskega razreda, vseh naših proizvajalcev, družbenih organizacij in drugih.“

Tone Kralj: ZAGÓRSKI TALCI (visoka jedkanica, 1952/53)

NOVOST ZA LJUBI
TELJE RAZBURLJIVIH
POVESTI!

Izbrana dela Julesa Verna v 10 knjigah

Bujna domišljija, napete zgodbe in tekoče pripovedovanje vedno znova vabijo mlade in starejše bralce. Vedno bolj tudi občudujemo bistrovidnega Julesa Verne, ki je v svojih fantastičnih povestih segel v stoletje pred čas, v katerem je zivel. Utemeljitelj znanstvene fantastične pripovedi je za Andersenom najbolj branil mladinski pisatelj. Njegove knjige so bile prevedene v 84 jezikov in še stalno ponatiskujejo.

MLADINSKA KNJIGA
JE IZDALA

Izbrana dela Julesa Verna v 10 knjigah

- POTOVANJE OKOLI SVETA V 80 DNEH, 32 DIN
- DVAJSET TISOČ MIJ POD MORJEM, 41 DIN
- PETNAJSTLETNI KAPITAN, 37 DIN
- PET TEDNOV V BALONU, 34 DIN
- POTOVANJE NA LUNO, 37 DIN
- OTROKA KAPITANA GRANTA, I. IN II. DEL, 68 DIN
- SKRIVNOSTNI OTOK, 47 DIN
- CARSKI SEL, 37 DIN
- POTOVANJE V SREDIŠE ZEMLJE, 32 DIN

PO ZUNANJOSTI JE
ZBIRKA PRIVLAČNA

UGODNA CENA ZA
KOMPLETNO ZBIRKO

Naročilnica

Podpisani(a)

Natančen naslov

Poklic

Nepreklicno naročam:

**IZBRANO DELO JULESA VERNA V 10 KNJIGAH ZA
280 DIN**

Naročam te posamezne knjige iz zbirke Izbrano delo Julesa Verna:

Datum:

Podpis:

Neustrezno črtajte!

**»Dolenjski list«
v vsako družino**

golf
KOLEKCIJA

VAŠA BANKA JE DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM in ekspoziturami v METLIKI in TREBNJEM
ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranične vloge in devizne račune — od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravljamo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranične službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

DBH
NOVO MESTO

Otroci morajo biti v šoli zelo pozorni, saj se doma skoraj ne utegnejo učiti (Foto: J. Teppey)

Za hribovce ni učiteljev

V šolo v Gorenjem Leskovcu prihiti vsak dan po 130 mladih ljudi iz bližnjih in daljnih zaselkov prostranega Bohorja. Šola ima stoletno tradicijo, je pa daleč od občinskih središč in z njimi nima prave prometne povezave. Učitelji zaradi tega neradi prihajajo tja, če pa pridejo, ostanejo le začasno, dokler jim ne posveti zeleni luč za službo v dolini

Če so učitelja v Cankarjevih časih poslali v hribe in so v dolini pozabili nanj, mu ni kazalo drugega, kot da si je tam gori sam izpršal vest in preštel „grehe“, zaradi katerih si je zaslužil tako ravnanje. Danes je drugače. V kislo jabolko morajo največkrat ugrizniti štipendisti. Druge težko prepričajo, da bi sli v odročne kraje. Celo zakonskih parov ne dobijo več, ker se vedno manj učiteljev moži z učitelji, tako vsaj trdijo prosvetne delavke v Gorenjem Leskovcu.

Štiri so. Stanujejo v šoli in v kombiniranih oddelkih poučujejo vseh osem razredov. Opravljajo težko delo. Naložili so jim več, kot zmorcejo. Predelati morajo učni načrt za osemletko, vendar nimajo dovolj učil, pa tudi usposobljene niso za predmetni pouk.

Eina od tovarišic je absolventka pedagoške akademije (skupina slovenski in srbohrvatski jezik), vendar tudi ta že ni dokončala študija. Učiteljice v Gorenjem Leskovcu pravijo, da učiteljev za predmetni pouk na to šolo ne bodo nikoli dobili. Premalo ur bi imeli. Edina rešitev bi bila, da bi jih s kombijem vozili z Blance.

Tisti v dolini ne vedo, kako je tukaj že dejala upraviteljica Cvetka Seles.

„Veste, na tej šoli sem osem let in že zdavnaj sem odslužila štipendijo. Družino imam v Celju. Samo dva dni v tednu se ji lahko posvetim. Ob petkih popoldne sedem na pony-expres in se odpeljam na osem kilometrov oddaljeno železniško postajo na Blanci. Od tam potujem z vlakom v Celje, v nedeljo popoldne pa se spet vracam. (Kolegica Salobirjeva se vozi v Šentjur, Anica Dimec gre ob koncu tedna domov v Krško, Bronica Rožič pa na Senovo). Najteže mi je, ker sem ločena od otroka. Komaj tri leta je star, in ker ga nima kdo varovati, ga ne morem vzeti s seboj. V razredu smo dopoldne in popoldne. Tu smo odrezane od sveta. Imamo sicer televizijo, nimamo pa niti avtobusa niti telefona. V obe smere je daleč, do Senovega sedem kilometrov, do Blance pa se en kilometer dlje. Šele pred kratkim smo dobili do Senovega tako pot, da je prevozna z avtomobilom.

Na Senovo hodimo hospitrat na matično šolo. Toda to je za naše izpopolnjevanje premalo. Vse se zaposlimo kot začetnice, ko bi najbolj potrebovale mentorja. Preveč imamo dela, da bi se lahko posvetile strokovnemu izpopolnjevanju. Sedem bi nas moralo biti, zdaj pa moramo štiri opraviti to delo.

Ni prav, da nas začetnice tako dolgo pustijo tu. Zakaj ne bi se drugi odslužili kako leto v takih krajeh? Tri leta bi bilo dovolj, tako pa sem tu osem let

Veliko učencev je socialno ogroženih, zato dajejo mnogim malico za polovično ceno.

„Kje pa se hranite ve, učitelje?“

„Tukaj, vsak dan ena od nas kuha. Vse pridemo na vrsto. Živila si prinesemo ob nedeljah od doma. Kot vidi, je to le zasilno urejeno, prav tako kot stanovanje. V poslopu nimamo vode. Ponjo moramo k vodnjaku na dvorišče. Napeljali jo bodo, ko bo vas Gorenji Leskovec dobila vodovod.“

„Koliko pa je stara ta šola?“

„Eno stoletje in sedem let. V tem šolskem letu so jo obnovili. Vstavili so nova okna, napeljali elektriko, napravili nove stropne in pode ter toplotno izolirali.“

„Niste še povedali, kam grejo otroci po končani šoli.“

„Zaposlujejo se večinoma v rudniku na Senovem in na sadarskem posestvu na Blanci. Tu in tam dobi kdo mesto za uk, drugi pa ostanejo doma na posestvih in se se naprej spoprijemajo s trdim življenjem hribovcev.“

JOŽICA TEPEY

Ivan Remih (levo), odličnjak iz 3. razreda, in Marjan Skoberne iz 5. razreda sedita pri kombiniranem pouku v isti učilnici. Milan je star 15 let in bo letos zapustil šolo. Rad bi se zaposlil v obratu Metalne na Senovem (Foto: J. Teppey)

Primanjkljaj zavarovanja

V zdravstvenem zavarovanju lani skoraj 7 milijonov premalo denarja — V aprilu volitve

Na nedavni skupščini Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev v Ljubljani so obravnavali in sprejeli pravilnik o uveljavljanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, ki je zelo pomemben in je bil deležen tudi največ pozornosti pred sprejemom, pravilnik o zdravstvenih izkaznicah in še več drugih pravilnikov.

Na skupščini so razpravljali in sprejeli tudi zaključni račun skladu zdravstvenega zavarovanja za lani, ki izkazuje 387.356.964 din dohodkov ter 412.238.218 din izdatkov. Razlika znaša 24.878.254 din. Primanjkljaj pa je dejansko znatno manjši, saj znaša le 6.859.124 din, ker so ostale razlike kriti že lani iz tekočih rezerve, z izrednim prispevkom za zdravstveno zavarovanje in iz drugih virov. Skupščina se je izrekla, da se prikazani primanjkljaj vnese v finančni načrt skladu za letos. Če bo potrebno — kar bodo ugotovili med letom — bodo predpisali še dodatni prispevek za kritje razlike.

Clani skupščine so bili seznanjeni o sklepanju pogodb z zdravstvenimi zavodovi za letos in razpisom volitev za organe upravljanja skupnosti. Sprejeli so sklep o razpisu volitev v svet zavarovancev, ki bodo od 1. do 10. aprila in volitev v skupščino skupnosti, ki bodo od 10. do 16. aprila 1971. Nova skupščina bo

Sindikat in zasebniki

Predsedniki občinskih sindikalnih svetov iz Novega mesta, Črnomlja, Kočevja in Ribnici so imeli 4. marca posvet v Ribnici. Razpravljali so o kolektivnih pogodbah med delavci in zasebnimi delodajalci v obrtni, gostinski ali drugi podobni gospodarski dejavnosti na območju delniških občin.

Razprava je pokazala, da bo potrebno delavce, ki so zaposleni pri zasebnikih, najprej sindikalno organizirati. Pri sklepanju kolektivnih pogodb bodo kar največ sodelovali tudi občinski sindikalni svet.

Udeleženci so ob tej priložnosti obiskali ribiško podjetje RIKO in se seznanili z njegovimi protzvodnimi uspehi. Z obiska so odnesli lepe vtiče tako o organizaciji dela kot o poslovnih uspehih podjetja. Seznanili so tudi s programom razvoja podjetja.

Pionirji so bili najbolj pridni

Letos na vrh Stola, na Vršič in Mojstrovko!

Na nedavnem občnem zboru Planinskega društva v Brežicah se je zbralo okoli 300 članov. Najbolj delaven je bil pionirski planinski oddel. Ta šteje 289 učencev osnovne šole bratov Ribarjev. Lani so bili pionirji na devetih izletih. Med najlepše štejejo izlet na 2083 m visoko Begunjščico, ki se ga je udeležilo 50 mladih planincev.

Letos bodo pionirji obiskali Ivančico v Hrvatskem Zagorju, Klek v Gorski Kotar, Slinice, Javornik, Veliko planino, Triglavsko jezero, Bleč in povzročili se bodo tudi na Stol. Dan planincev bodo praznovani na Vršiču in Mojstrovki. Pridelani bodo tečaj prve pomoći in pripravili dve predavanji.

Tudi starejši člani so bili prizavljeni. Društvo je bilo deležno razumevanja in pomoči občinske skupštine, brez katere bi si zlasti pionirji težko privoščili izlete. Brežice so daleč od gorskih krajev, zato so stroški za prevoz vedno precejšnji.

M. J.

KURIRČKOVA POŠTA — DVAKRAT

Letos bo kurirčka pošta dva krata potovala po območju severne občine. Najprej jo bodo sprejeli učenci osnovne šole na Bučki v četrtek, 8. aprila ob 15. uri, obiskala bo še nekatere druge osnovne šole na desni strani Save. 9. aprila pa jo bodo med Studencem in Velikim Trnom predali šolarjem iz krške občine. Drugič bo potovala po severni občini v maju. 7. maja jo bodo sprejeli učenci na Blanci. 11. maja pa jo bodo oddali šolarji iz Loke pri Škofji Loki. Slednji dan bo potovala po območju občine Šentjur. Vmes bo kurirčka pošta obiskala še severno osnovno šolo. Pridelave ob sprejemih bo pripravilo Društvo prijateljev mladine v sodelovanju s šolami in komisijo za varovanje tradicij NOB.

SPET TRKAMO NA SRCA ČLOVEŠKEGA HUMANIZMA

Bomo pomagali tudi Rudiju?

Invalid Rudi ne vidi nobenih možnosti, da bi si izboljšal življenje — Ali mu ne bi pri tem pomagali bralci našega tednika?

Rudi Žlajpah iz Žužemberka je bil rojen v največji vojni vili drugo svetovne vojne. Res, da se je tedaj že vojna nagnila h koncu, vendar je bil tudi 23. marec 1945, ko je deček zagledal luč sveta, hud dan. Ves Žužemberk in okoliški kraji so bili v bojnem ogaju, pokalo je z vso močjo, no, dosti drugače tudi ni bilo v središču Suhe krajine vsa štiri vojna leta. Ljudje so živeli v neprestanem strahu, saj so se gospodarji menjavali vsak dan, v takem vzdusuju pa je bilo življenje vse prej kot prijetno.

V povojnih letih je Rudi kot njegovi vrstniki obiskoval osnovno šolo, se podil po Loki, prikel za vsako delo, bil je priden, dajali so ga za zgled.

Z 12. letom pa se je začelo. Prišlo je samo od sebe, noge ga niso več ubogale, klecale so. Mama ga je peljala k zdravniku, svetovali so ji obisk na kliniki. Zdravniki so odkimali, pomagati niso mogli. Stanje se je slabšalo, Rudijeve noge so postajale vedno bolj nezanesljive, bolezni, ki je po zatrjevanju specialistov živčnega izvora, je dobivala večji razmah. Večkrat

je fant padel na tla, ljudje so mu pomagali, da se je spet postavil na noge. Doma je delal vse do zadnjega, dokler ni toliko opešal, da mu je zdaj še najvarnejši kotiček zapeček na peči. Tam, kjer je ena nadloga, pride še druga. Rudi je izgubil že skoraj vse zobe, vedno je zabil, kajti celjusti ga zelo boljijo. Vendar pri hisi ni denarja, da bi šel k zobozdravniku, ki bi ga pozdravil in z zobno protezo rešil vsaj del njegovih težav.

Rudi se ni obupal nad življem. Najbolj ga muci, ker je odmaknjen od ljudi. Rad bi se vrnil mednje. Zato si želi invalidski vozikek, ta bi mu pomnil toliko kot nove noge. Razen tega se želi zaposliti, saj je duševno razvit, roke pa mu se kar dobro služijo.

Mama in sestra, ki živita doma, mu najbrž te želje ne bosta mogli izpolniti. Sesta, ki ima družino, ne zaslubi toliko, da bi lahko kaj več pomagala. Mama in Rudi pa nimata nobenih dohodkov; imajo sicer majhno kmetijo, vendar če ni delovnih rok, tudi pridelka ni.

Zato se spet obračamo k našim bralcem, da bi nam pomagali zbrati denar, s katerim bi pomagali kupiti vozikek za Rudija in mu omogočili zdravljenje pri zobozdravniku. Menjava se pa se bo v Žužemberku tudi našla kakšna možnost, da ga zaposlij. S skupnimi močmi bomo morda le povrnili vero do življenja človeku, ki bo sicer vse življenje močno zagrenjen.

SLAVKO DOKL

KOLIKO JIH JE ONSTRAN MEJA

Iz brežiške občine dela v tujini 1.210 delavcev. Največ je zaposlenih v Zahodni Nemčiji (1019), Avstriji (35) in Švicari (29). V Franciji jih je 14, na Švedskem 13, v Angliji dva, Italiji šest, na Poljskem pet, v Vzhodni Nemčiji trije, Belgiji pet. Precej jih je tudi zunaj Evrope, in sicer v Kanadi 48, ZDA 18, Avstraliji 18 in eden v Maroku. Žensk dela na tujem 435.

V noči od 25. na 26. februar je lovec Maks Konečnik uplenil 38 kg težko volkuljo v Rahenu pri Kočevju. (Foto: J. Č.)

AB Agraria BREŽICE

CVETLIČARNA TREBNJE

Odperta je v prejšnji prodajni kruha v Trebnjem št. 7 b — pri žel. postaji.

Nudimo vam:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebita sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- pripadajoči pribor in pripomočke

Sprejemamo naročila:

- za izdelavo vencev in šopkov
- za aranžerske usluge z dekoracijo in oskrbo poslovnih prostorov ter zasebnih stanovanj (poroke in drugo)

Za obisk, naročila in nakup se priporoča kolektiv Cvetličarne!

PREDLOG OBČANA

Preprečiti poplavljjanja

Ribiči pa naj bi očistili Bistrico

Če slutimo nevarnost, je treba ukrepati. Prva in največja poplava je bila v Ribnici 13. novembra 1948. Nato sta bila še dve. Vzrok je več. Po drugi svetovni vojni ni več milijarjev, ki bi zajezevali vodo. Potok Bistrica je bil v zgornjem delu reguliran, zato ima voda večji zagon. V samem trgu so kar štiri mostovi: trije imajo kamnite podpornike, četrти pa cementni jez z majhno odprtino. Prav ta jez in podporniki ovirajo narasi vodo hitrejši odtok in poplava je tu.

Na zboru volivev 17. februarja je bilo sklenjeno, da se bo jez znižal, s tem pa tudi voda gladina občutno padla. Po upadu vode se bodo prikazali razni odpadki, ki jih bližnji stanovalci ponoči mečejo v vodo.

S. FELICIJAN

Za obrtnike manjši davki

V brežiških občinah se znižali davki na tujo delovno silo, ker postaja že breme. Skupščina je spremnila tudi občinsko stopnjo prispevka na skupni dohodek občanov. Do te odločitve so jo privedle težnje po zmanjševanju prometa, ker pri visokih davkih osnovah prispevki preveč narastejo. Da bi se temu izognili, so odborniki podprli predlog za ugotavljanje realnejše osnove in sprememb prispevnih stopenj.

SE 500 HA ZA PLANTAŽE

Gozdno gospodarstvo Brežice ima v Vrbnici zasajenih s topolom 550 ha površine. Na leto bodo posekali v njih 50 ha nasada, kar bo dalok okoli 15.000 kub. m lesa. Za topolove plantaže so pri nas še zemljišča na poplavnem območju Mosteca, Mihalovca in Loč. Približno 500 ha jih je, vendar so zdaj še zemljišča v zasebni lasti.

brežice priporoča:

običište poslovništvu POSTREZBA in si oglejte veliko izbiro industrijskega blaga, tekstila, lahke in težke konfekcije, stekla in porcelana, radio in TV sprejemnikov, gospodinjskih potrebskih, pohištva, zelenzline, gradbenega materiala in ostalega blaga.

V prodajalni, ki je delno samoposredbenega tipa, se boste prijetno počutili. Postrežba je solidna in cene so konkurenčne. V tej prodajalni lahko kupite TV sprejemnik na 24 mesečnih obrokov.

Za obisk se priporoča kolektiv KRKE!

KIK »POMURKA«, MURSKA SOBOTA OBRAT ZA KMETIJSTVO, RAKIČAN

RAZPISUJE

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih kmetijskih strojev:

- 6 KOMBAJNOV ZMAJ 780
- 5 TRAKTORJEV FE-65
- 3 TRAKTORJEV FE-35
- 3 TRAKTORJEV ZETOR SUPER 50
- 2 KAMIONOV TAM — 4500
- 3 OBTRGALNIKOV KORUZE ZMAJ 2 K
- 4 DVOOSNIH PRIKOLIC
- 7 TROBRAZDNIH PLUGOV
- več kosičnic BČS, krožnih bran, škropilnic, elevatorjev za korizo, trosilcev umetnih gnojil in več drugih manjših kmetijskih strojev

LICITACIJA BO

V NEDELJO, 21. MARCA 1971

v ekonomski enoti Rakičan pri Murski Soboti; pričetek ob 10. uri.

OBRAT ZA KMETIJSTVO RAKIČAN

Slovo in snidenje

Tistega dne je bila Ljubljana zavita v meglo, kot bi se hotela v njej potopiti. Toda njen vsakdanji utrip je bil tak kot vse prejšnje dni zadnjih pet let, kar sem jih preživel v tem mestu. Ne bi mogla reči, da sem bila srečna. Pet selitev v pet majhnih mrljih sobic in pretirano plačevanje najemnine, pa samotno leto, ko je bil Simon pri vojakih, vse to me je včasih privedio skoraj na rob obupa.

Vendar me je na Ljubljano vezalo tudi veliko lepih spominov. Tistega dne, ko sem odhajala, se mi je zdelo, da bom pustila v Ljubljani vse, kar je bilo lepega.

„Ne morem se spriznati, da grem za zmeraj,“ sem rekla kolegici Ivanka, ki mi je prinesla šopek rož za slovo.

„Pomisli! Pet let sem bila tu! Človek se v tem času privadi. Poštane ti vse domače, tvoje...“

„Ne bodi sentimentalna,“ me je zavrnila. „Človeku se nudi treča in noč je sprejeti. Ali ni to čudno? V tistem tvojem malem mestu te čaka stanovanje, ki si ga sama opremljala, čaka te mož, ki te ljubi, ti njega tudi, in kaj bi hotela več?“

Moralu sem si priznati, da je res. Toda tam nisem poznala ljudi razen Simona in njegovih staršev.

„Zakaj si se pa poročila z njim, če mu ne misliš slediti?“

Vprašanje me je presenetilo. Ivanka temne oči so me gledale karajoči in vprašajoče.

„Saj ti je vendar povedal, da se bo po končanem študiju vrnil v domači kraj in ti si to, kot vem, sprojela z navdušenjem.“

Tudi to je bilo res. In čeprav sem si stanovanje, ki ga je dobil Simon, s takim veseljem opremljala, nikoli nisem zares pomisnila, da bom tam nekoč moral živeti kot njegova žena, skratak, da bom rekla: tu je moj dom. Vse to je bilo zavito v nejasno prihodnost, o kateri nisem hotela razmišljati.

„Jaz bi šla iz Ljubljane raje danes kot jutri,“ je spet rekla Ivanka. „To mesto ni za take, kot sva medve, verjemi. Sama presodi, zakaj.“

„Saj sem že,“ sem rekla. „Velikokrat sem že razmišljala o tem. Toda ne gre za to. Gre za nekaj več, razumeš?“

„Ničesar ne razumem niti nočem. Le to vem, da bi jaz na tvojem mestu vrskala od veselja, ne pa si brisala solze.“

„Dobro,“ sem se vdalila. „Šla bom in morda bom zares srečna.“

„Boš,“ je rekla. „In jaz ti to želim, Manja.“

V njenih očeh sem opazila solze. Ivanka joče! To dekle, ki je tako junajško prenašalo vse težave! Delala sem se, da nisem opazila. Dolgo sva sedež brez besed.

Pošolovila se je na kratko in hladno. Vedela sem, da sva z najinim prijateljstvom zaključili v tistem pravem momentu, kot naju je včas došloč. Odslej se bova pogovarjali le še poredko po telefonu, izmenjaval voščila ob praznikih, nazadnje pa bo še to zamrlo. Tedaj sem natancno vedela, zakaj mi je hudo.

Simon me je pričakal na postelji, smehljal se je v zadregi in v očeh sem mu brala kopico vprašani. Končno je le spregovoril:

„Povej mi, takoj mi povej, ali si rada prišla?“

Nisem ga smela razočarati. „Sem, sem, Simon, zelo rada. K tebi,“ sem se pristavila.

„Saj se boš privadila,“ je rekla, kot bi mi bral misli.

Bil je že večer, ko sva stole postavila na balkon in malo posedela. Zlata večerna zarja nad hribi, blag veter in mir, toliko miru. Tudi v meni ga je bilo dovolj. Dovolj za besede:

„Simon tako sem srečna!“ In bile so iskrene.

F. P., Črnomelj

Najbolj žalosten dan

Lepega pomladnega jutra, 3. maja, se je moj oče odpravil s konjem h kovaču, da ga podkuje. Pot je vodila ob železniški progi. Ko je prišel do železniškega signala, se je naprava sprožila, močno je počilo in splašilo konja. Visoko je poskočil, vrgel očeta na tla in ga nekaj časa vlekel za seboj. Pod silo udarca in bolečin ga je oče izpustil.

Prihitali so ljudje, poklicali zdravnika in ujeli konja. Zdravnik je ugotovil hude poškodbe na glavi. Ukažal je prevoz v bolnišnico, kar je takoj opravil dober znanec.

Za nesrečo smo takoj zvedeli. Vsi smo bili obupani in mama je glasno jokala. Ko sem se odpravljala na vlak, bi bila tudi ona najraje odšla z menom.

Moje misli so se vrtele samo okrog očeta. Vlak je vozil počasi. Komaj sem čkal, da pride do zadnje postaje. Imel sem že točen načrt, kako bom prišel do očeta, in nič me ni moglo ustaviti. Končno smo le prispevali na cilj. Pol bolečin in skrbi sem hitel proti bolnišnici. Sonce je toplo sijalo in kos je veselo pel v vejah kostanja pred zidovjem, ki mi je skrivalo dobrega očeta.

Sele sedaj sem se prav zavedal, kaj mi pomeni oče in kaj bi izgubili, če bi se mu primerilo najhujše. Za trenutek me je obšlo upanje, da morda le ni tako hudo, a kmalu nato me je stisnilo pri srcu, če se morda ne motim.

Nenadoma se je sonce skrilo in kos je nehal peti. Pojavile so se spet skrbi. Hitro sem stopil v pisarno, da bi zvedel, v kateri sobi oče leži. Ko sem zvedel, sem se odpravil k zadnjim vratom. Spet me je obšla neizmerna žalost, ko sem videl, da leži v šok sobi. Že prej sem vedel, kaj to pomeni. Po vsej sili sem ga hotel videti. Zmisil sem si, da imam nekaj za sestro, in to mi je odprlo zadnja vrata.

Končno sem ga zagledal. Govorila sva le malo časa. Stisnilo me je, ko sem videl, kakšen je. Skozi obvezje je kar naprej silila kri, toda upanje mi je dajalo to, da je lahko govoril.

S tem upanjem sem se vračal domov. Veselje, da sem videl očeta, se je mesalo z žalostjo, ker je moral prenašati toliko bolečin in mu nisem mogel nič pomagati. Moje upanje se je res izpolnilo in oče je ozdravel. Ostale pa so posledice, ki jih bo vedno čutil.

ALOJZ BAVDEK, osnovna šola Grosuplje

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami! —

V PRVEM TEDNU PO 8. MARCU

Ko 8. marca ne bo več

(Nadaljevanje s 1. strani)

pravila in izpeljala revija „OBALA“, ki jo izdajajo konference SZDL v Kopru, Izoli in Portorožu. Z zaokroženo sociološko študijo, podprtjo s številnimi zanimivimi podatki, so sodelavke in sodelavci te številke „OBALE“ dostojo predstavili izreden delež, ki ga prispevajo zaposlene ženske v treh občinah občinah. Pomen njihovega žrtvovanja za korist in na predek družbe ter naše skupnosti je tak, da bi se ob njem moral zamisliti sleherni, ki je kriv, da „ženskih vprašanj“ ne rešujemo v socializmu hitreje, uspešnejše in bolj pošteno!

Zares nam je bilo žal, da zadnja številka Dolenjskega lista ni drugače predstavila številnih odprtih vprašanj, ki jih tudi v naših občinah ne manjka. Saje je končno res, da smo že pisali in

DELAVCI V NEMČIJI SE SPOMINJAJO JELKE

»Po ribnišku« ne bom nikoli pozabil

Leopold Lovšin je zbral pri 40 naših delavcih v tujini lepo pomoč za Jelkino ozdravitev — Slovenca sreča povsod!

Spoštovani in pozdravljeni!

Vaše pismo sem prejel, prav lepa hvala! Do danes sem dobil dva nova naročnika, naročilnici pa bom pričolj v pismu. — Zdaj pa te tole: že nekaj let se zberemo Slovenci vsako četrto nedeljo v mesecu v gostišču Kolpinghaus v Ravensburgu, toda na žalost nas je bilo zadnjo nedeljo zelo malo.

Ljudje me poznajo, da rad povem kako veselo; zdaj pa so bili kar presečeni, ko sem jim začel pripovedovati o Jelki, toda vta čast, lahko boste sami presteli, koliko nas je bilo, zakaj vsake je nekaj prispeval za Jelko in vsi ji želimo, da bi se zdrava vrnila iz Zvezne republike Nemčije. Naj se to zapiši: sam sem bil zelo težko bolan, imel sem tri težke operacije in bil sem dve leti v bolnišnici v tujini, takrat se brez znanja nemščine. Lahko si predstavljate, kako mi je bilo.

Prosim Vas, objavite vsa imena, kdo in koliko je prispeval za Jelko. Jaz sem to obljubil in ne bi rad videl, da bi kdo misli, da sem denar spravil v svoj žep. Zadnjo nedeljo v marcu bomo imeli spet srečanje in takrat bom spet nekaj zbral za Jelko skupaj 14.50 nemških mark.

Denar za Jelko vam bom postal po pošti nakaznici. Lep pozdrav!

Tudi letos smo znova ugotovili — časnik DELAVSKA ENOTNOST kar v uvodniku — da „osmi marec ni praznik žena, temveč praznik našega standarda, naše živiljske ravn.“ Mnogo resnice je v teh in podobnih ugotovitvah. Pri vsem tem pa gre še za nekaj več, za odgovor na to, kar je med drugim povedala v zadnji številki TOVARIŠA tovarišica dr. Kornhauserjeva:

„... Vprašanji, ki so jih te organizacije (AFŽ — opredel.) velikokrat postavljale v ospredje, sploh ne smatrati za ženska vprašanja. To so vprašanja človeške družbe nasploh, še zlasti pa, kot radi ponavljamo, socialistične družbe. Preprosto nisem pripravljen samo v ženskih krogih razpravljati o vprašanjih vzgoje otrok. Odločno tudi odklanjam boj za ženske pravice, ker to niso ženske pravice: gre za vprašanje človeka, njegove reprodukcije. Le moški zastavljajo ženska vprašanja. Menim, da jih je treba zastaviti enakopravno, tako, kot zastavljamo gospodarska in politična vprašanja, ki so za oba spola enako pomembna ...“

IN RESNIČNE ČESTITKE?

Se enkrat se vračamo k zadnji številki revije TOVARIŠ. K zaključni besedi oz. odgovoru, ki ga je v pogovoru z novinarjem te revije na vprašanje, kaj bi ona želela ženskam za njihov praznik, dala tovarišica dr. Kornhauserjeva:

„Najprej čim več izobrazbe in materialno neodvisnost, pa seveda tudi obilo osebne sreče, uspeha v poklicu in doma ter ne nazadnje takšno vzgojo otrok in prevzgojo mož pa tudi širšega okolja, da praznik žena v današnjem smislu — kot dan inventur nerešenih „ženskih“ vprašanj — ne bo več potreben!“

S takimi iskrenimi čestitkami začenjam prvi teden po letosnjem 8. marcu in vabimo naše braške, naročnice ter sodelavke, da se tudi same začno bolj oglašati na straneh domačega lista, zlasti pa na tej strani, ki je izrecno namenjena mnjenjem in predlogom naših brašcev.

TONE GOŠNIK

Inž. Ivo Zupanič osemdesetletnik

Pred kratkim je v Mariboru slavil visok živiljski jubilej — osemdeset letni tudi na Dolenjskem dobro znani vinogradnički in vinarski strokovnjak dipl. ing. Ivo Zupanič. Glede na to, da je naš jubilant služboval tudi na Dolenjskem — bil je v času od 1932 do 1936 ravnatelj Kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu — je prav, da se ga spomnimo tudi v našem časopisu, saj se ga dolenški in belokranjski vinogradniki, posebno starejši, še prav dobro spominjajo.

Ing. Ivo Zupanič se je rodil 9. decembra 1890 v Vajnaru pri Jarenini v znani in zavedni vinogradnički družini. Po osnovni šoli je obiskoval klasično gimnazijo v Mariboru, nato pa se je vpisal na dunajsko visoko agronomsko šolo. Zaradi prve svetovne vojne je moral studij agrometrie prekiniti. Ze takoj na začetku vojne je bil na ruskega bojišča ujet. V domovino se je vrnil šele 1920. Študij je nadaljeval na kmetijsko-gozdarški fakulteti v Zagrebu in leta 1921 tudi diplomiral.

Služboval je kot suplent in profesor na nižji in srednji vinarski šoli v Mariboru, kot vinogradnički referent pri oblastni samoupravi mariborske oblasti, pri banski upravi dravske banovine v Ljubljani, na kmetijski šoli na Grmu, nato nekaj časa kot kmetijski referent na okraju v Ljutomeru, kot vinarski nadzornik pri banski upravi v Ljubljani in pri pokrajinski upravi v Ljubljani. Po osvoboditvi je bil pri ministrstvu za kmetijstvo NV za Slovenijo v Ljubljani, nato pa do upokojitve 1958 ravnatelj Inštituta za vinarstvo v Mariportu.

S temi suhim podatki pa seveda še zdaleč nismo zajeli jubilantove živiljskega dela, predvsem v času druge obnove našega vinogradništva med obema vojnami, saj je vzgjal številne generacije vinogradnikov in vinjarjev. Bil je eden od organizatorjev Vinarskega društva za Slovenijo.

V okviru jubilanteve publicistične dejavnosti nikakor ne moremo iti mimo njegovih pomembnih del, kot so na primer „Trsnj izbor za Dravsko banovino“ (1935), „Vinske bolezni in napaki“ (1938) in „Gostilničarsko kletarstvo“ (1941). Vso pozornost je posvečen študiju trsnega sortimenta ter zbirjanju in urejanju zgodovinskega gradiva s področja slovenskega vinogradništva in vinarstva. Se nedolgo tega smo dobiti njegovo izredno pomembno delo „Zgodovina vinogradništva Slovenskih goric“. Kot priznanemu ocenjevalcu in poznavalcu vina mu je mednarodna degustacijska komisija podelila tudi priznanje in naslov castnega degustatorja.

Ta kratki in bežni oris jubilantovih zaslug za naše vinogradništvo in vinarstvo pa vendarne zadostuje, da spoznamo, zakaj si je jubilant pridobil tako veliko število prijateljev in spoštovalev ne samo v strokovnih krogih, ampak tudi med našimi vinogradničkimi proizvajalci.

Vsi, ki jubilanta poznamo, ga spoznamo in ga imamo radi, mu želimo iz vsega srca, da bi tako čil in zdrav živel še vrsto let med nam.

Prof. dr. LOJZE HRČEK

Pomagajmo Jelki!

NEKAJ DENARJA PRIDE ŠE IZ INOZEMSTVA

Šopek nageljnov tudi za Jelko

Franki iz Švice, obljudljene marke iz Ravensburga, ček iz Kanade in še nekaj lir: vse za Jelkol! Do pondeljka smo zbrali 69.701,28 din

V pondeljek popoldne sta dva predstavnika našega uredništva obiskala Jelko Lavrič in njeno družino v Žabji vasi pri Novem mestu. Njej in njeni mami smo voščili lep 8. marec, Jelki pa izročili tudi šopek nageljnov in čestitke našega kolektiva, kot tudi želje in pozdrave vseh tistih, ki so v njeni akciji sodelovali v zadnjem času. Čeprav je Jelka res hudo prizadeta zaradi nesrečne bolezni, se je obiska in pogovora zelo razveselila. Še vedno je pod močnim vtisom povabila na zasebno zahodnonemško kliniko, zdi se nam, da se zdravljena hkrati veseli in boji. To pa je tudi razumljivo: po toliko letih trpljenja in hiranja je nenadoma posiljal topel žarek upanja v neno žalostno življenje. Spodbudili smo jo, naj s krepko voljo vztraja v mislih na bližnji odhod na zdravljenje, saj bo čvrsto voljo potrebovala zdaj in kasneje v življenju.

S tem zaključujemo, „Jelkin kotiček“, saj vse kaže, da se je zbralo dovolj denarja za neno dvakratno zdravljenje. O vseh, ki bodo svoje prispev

kultura in izobraževanje

Celjski »Obrazi«

V Celju je izšla pred kratkim prva številka tretjega letnika „Obrazov“, časopisa za kulturo in literaturo, ki ga izdaja tamkajšnja občinska konferenca ZMS, denarno pa podpira občinski svet za kulturo in znanost.

Kot preberemo iz urednikovega sporočila, je ta časopis namenjen predvsem mladim ustvarjalcem, nikakor pa ne tistim „umetnikom“, ki prodajo slovenskemu bralcu pod krinko naprednih misli najcenejšo, najbolj plehko vsebino svojega poživljanja nerazumevajočega sveta. Z novim letnikom „Obrazi“ razstavljajo krog bralcev, ustvarjalcev in razmišljajočih ljudi, ne da bi hoteli biti lokalni ozki. Celjski časopis za kulturo in literaturo se torej odpira na svet.

„Obrazi“ izhajajo na velikem formatu in so domačino urejevani. Dve tretini prostora namenjajo izvirnim priznim in pesniškim stavekom, preostali del pa prinaša sporočila o dogodkih na kulturnem področju, nemalo krat pisana s priostenim pensem.

Ker imamo pri roki eno samo številko, je težko napisati kaj več o samem konceptu in vsebini. Lahko le pritrudimo mnenju, da so „Obrazi“ znali združiti talente in da jih znajo tudi voditi.

Že šestič: Martin Krpan!

Pred tedni je Mladinska knjiga postala na slovenski knjižni trž Že šesti, prirejeni nastavki Levstikovega priljubljenega Martina Krpana z zanimimi ilustracijami Toneta Kralja, ki smo jih lani ob slikevju jubileju videli tudi na razstavi v Kostanjevici. Krpan je sproti razprodan; že samo to dovolj izpričuje, kako hvalejeno in zanimivo branje je dal Fran Levstik slovenski mladini. Tudi šesti ponatis knjige je izsel v Clicbanovi knjižnici, delo pa je jezikovno že pred leti redigiral pokojni dr. Mirko Rupel. Tako, kot je Martin Krpan priskriven s svojo segastovijo in zdravo kmečko pametjo, tudi Kraljeve stope ilustracije naravnost vabijo, da jih damo v roke otrokom, brž ko poznamo skrivnosti črk in začno z veseljem prelistavati podobe v knjigah.

Litografska dela v tem ponatisu Martina Krpana so izdelek tiskarne Ljudska pravica, knjigo pa je napisalo ZGP Mladinska knjiga v Ljubljani.

Tg.

TREBNJE: KMALU USTANOVITEV

5. marca se je v Trebnjem sestal iniciativni odbor, ki pripravlja ustanovitev kulturne skupnosti. Na seji so sprejeli razdelilnik, po katerem bodo člane skupščine izvolili v delovnih organizacijah. Te bo, kot je sklenil odbor, treba izvoliti do 25. marca, ker je za začetek aprila predvideno že prvo zasedanje skupščine. Razen njo bo kulturna skupnost imela še 7-člansko predsedstvo. Administrativne posle bodo s pogodbo zaupali kaki drugi organizaciji, da ne bo z njimi prevelikih stroškov.

I. Z.

Mali kulturni barometer

GOSTEVANJE V STRAŽI – Amatersko gledališče iz Novega mesta je v nedeljo, 7. marca, gostovalo v Straži s Klubundovo igro „Krog s kredo“. Vlogi sodnika Sučija je namesto obolelega Poldeta Ciglerja nastopal režiser Marjan Kovač.

IGRA V STRANSKI VASI – V soboto, 6. marca so mladinci v Stranski vasi v novomeški občini igrali tridejanko Vojmila Rabadana „Kadar se ženski jezik ne suče“. Vloge v tej starinski komediji so zasedli: Anton Ajdišek, Mirk Mariačević, Cveta Bele, Marija Golob in Jože Hrovat. Igra je režiral Franc Bartoli.

V NOVEM MESTU PRELOŽENO – Uprizorite Goldonijevje komedije „Krčmarica Mirandolino“, ki jo je z mladimi igralci amaterskega gledališča nastudirala Kristina Piccoli-Barlova, minuli petek zaradi bolezni v ansamblu ni bilo. Tako bodo to delo, v katerem bo igral kot gost tudi ljubljanski igralec Laci Cigoj, uprizorili 12. marca.

NAŠA UMETNOST V PARIZU – Na veliki razstavi jugoslovanske umetnosti, odprtji prejšnji teden v francoskem glavnem mestu, zastopa slikarstvo 20. stoletja 23 slovenskih

Olga Rogelj iz Semiča je tole fotografijo, poslano na razstavo fotoamaterk, naslovila z VSI SO ZADOVOLJNI

PRVA REPUBLIŠKA RAZSTAVA DEL SLOVENSKIH FOTOAMATERK

Ta naš svet v ženskem objektivu

Zanimiva prireditev, na kateri je sodelovala tudi Olga Rogelj iz Semiča, je pokazala ženskam široko področje mikavnega delovanja s fotoaparatom in jih opozorila, da je fotografiranje tudi ženski poklic

podjetna

Pričakovanje, da bo z nastopom kulturnih skupnosti pojelo preklanje o tem, komu dinar več in komu dinar manj, da se bodo kulturne organizacije bolj posvetile delovnim načrtom, se je na Dolenjskem, kot kaže, izjavilo.

V razpravah pred ustanovnimi skupščinami kulturnih skupnosti je boj za eksistenco kulturnih organizacij potisnil v ozadje prizadevanje za načrtnost, perspektivnost in novo vsebino na področju kulturnih dejavnosti.

V času, ko na Dolenjskem nimamo še nobene kulturne skupnosti, se prav neverjetno sliši, kako so v tej in tej občini že vnaprej razdelili denar „stacionarni“ interesentom in kako „novih“ sploh ne puste blizu.

Računarsko zavzetost je zlasti razvynelo dejstvo, da bo že letos več denarja za kulturne dejavnosti. V posameznih občinah bo kultura, kot napovedujejo, na boljšem celo za 100 odstotkov. Skleda bo torej večja, računati pa je treba s tem, da bo tudi zlic več.

Prav na to, da bo letos več žlic pri „kulturni skledi“, so nekateri, kot je videti, pozabili. Pozabili so, da imajo pravico dobiti svoj delež iz te sklede tudi številne tiste amaterske kulturne skupine, ki so do zdaj dobivale toliko družbeno pomoči, da so lahko imeli za odpremo uradne pošte.

Za zdaj tudi še ni mičišči o izločanju denarja za nagrade kulturnim delavcem, ki so se ali se bodo še posebej izkazali. Mnogi so upali, da bo že letos bolje. Ali pa navezadnjne bo?

Skodljivo bi bilo v kulturnih skupnostih uveljavljati staro praks. Ce prav razumemo zakon, skupščino teh skupnosti ne bodo samovrnovni razdeljevalci denarja. Zato, kulturniki, na dan z delovnimi načrti!

Revija Naša žena je priredila ob letošnjem dnevu žena in v počastitev tridesetletnice svojega izhajanja petdnevno prvo razstavo del slovenskih fotoamaterk. Odprli so jo minuli petek v prostorih potrošniškega informativnega centra v Ljubljani.

Prireditelji so bili prijetno presečeni, saj niso pričakovali toliko odziva in poslanih del in so moralni zaradi premajhnega razstavščišča zavrniti več kot trideset prav dobrin in celo odličnih del. Tako so obiskovalci in obiskovalke lahko videli le 70 fotografij 46 razstavljavk.

KULTURNA SKUPNOST NA STARTU

Ribniška občina je bila ena prvih, ki je že pred več meseci imcnovala iniciativni odbor za ustanovitev kulturne skupnosti. Že na samem začetku so se odločili za samostojno skupnost.

Letos bo v občini na razpolago za kulturno dejavnost predvidoma 160.000 dinarjev, precej več kot kdaj doslej. Okvirni načrt del kulturne skupnosti je že pripravljen, prav tako osnutek statuta. Te dni je iniciativni odbor o statutu in načrtu dela razpravljal, prav tako o skupščini kulturne skupnosti. Skupščina naj bi števila predvidoma 21 članov – predstavnikov kulturnih in izobraževalnih ustanov, delovnih organizacij in večjih krajevnih skupnosti.

Letos bo v občini na razpolago za kulturno dejavnost predvidoma 160.000 dinarjev, precej več kot kdaj doslej. Okvirni načrt del kulturne skupnosti je že pripravljen, prav tako osnutek statuta. Te dni je iniciativni odbor o statutu in načrtu dela razpravljal, prav tako o skupščini kulturne skupnosti. Skupščina naj bi števila predvidoma 21 članov – predstavnikov kulturnih in izobraževalnih ustanov, delovnih organizacij in večjih krajevnih skupnosti.

In o čem pripovedujejo dela fotoamaterk? Na kratko bi rekli: o tem, kar je dosegljivega in razumljivega za njihov objektiv, začenši z najbližjim družinskim okoljem. Vsa ta dela so izrazito razpoložljena, torej tudi zelo lirična, manj pa je v njih druge strani sveta, ki odseva trdoto, neizprosnost življenja.

Fotoamaterke so s to razstavo pokazale ženskam, kako široko področje mikavnega delovanja se jim odpira s fotografiranjem, pa tudi to, da je fotografiranje enako primerno za ženske kot za moške, ker so zanj enako sposobne.

1. Z.

POLEG HRVATSKIH HLEBIN POSTAJA

Trebnje druga »Mekak« samorastnikov

Umetniški svet je sklenil: vsako leto po tri razstave, tabor in jugoslovenski salon — Poostrena merila za razstavljenia dela — Trebnje bo še letos imelo galerijo, kjer bodo dela stalno razstavljenata

V Trebnjem bo v letošnjem avgustu od 7. do 25. razstava „Salon likovnih samorastnikov Jugoslavije“. To bo najbolj reprezentativna razstava del samorastnikov pri nas, kar smo jih doslej imeli. To pa je še en del letošnjega programa Tabora slovenskih likovnih samorastnikov, ki ga je sprejel umetniški svet pod vodstvom Zorana Kržišnika, ravnatelja Moderne galerije iz Ljubljane.

Trebnje postaja pojem za likovno samorastništvo vse Jugoslavije. Zagrebški Vjesnik v srednji ga primerja s hrvatskimi Hlebinami, od koder so izšli znani navni umetniki, katerih dela so razstavljeni v najbolj znanih galerijah sveta. Predvsem daje Trebnje zgled organizacijske sposobnosti, brez katere ne bi bilo doseženega ugleda v likovnem svetu.

Salon likovnih samorastnikov bo zaradi svoje kvalitete in obsega vrhunc letoskih prireditev, vendar bodo tudi druge razstave vredne posebne pozornosti. 3. aprila bodo odprli razstavo del Jožeta in Konrada Peternelja; teh dveh ni treba posebej predstavljati. Od 3. do 25. julija bo v Trebnjem razstavljal Jože Horvat — Jaki, v novemburu pa bo samostojno razstavo priredil Ivan Lacković — Croata. V avgustu bo tradicionalno delovno srečanje. Deset dni trajajočega tabora se bo udeležilo 10 ustvarjalcev iz Slovenije, 7 iz drugih republik in 3 iz Češkoslovaške oziroma Poljske.

Trebanjski Tabor likovnih samorastnikov pa bo letos narepeljivo razstavljajočega tega filma.

Naša umetnost v Parizu — Na veliki razstavi jugoslovanske umetnosti, odprtji prejšnji teden v francoskem glavnem mestu, zastopa slikarstvo 20. stoletja 23 slovenskih

Kako iz odmaknjenosti?

Teze o idejno-političnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja, danih v javnosti kot smer za razmišljaj (in rešitev) na tem, družbeno zelo občutljivem področju, so doživele v razpravah na Dolenjskem ugoden sprejem tem bolj, ker so se vsi zavedali, da bo v teh vprašanjih govor na plenumu centralnega komiteja ZKS. Zato so poskusili v pripombah in predlogih, ki jih v dosedanjih razpravah na Dolenjskem res ni bilo malo, prispevati pa so tako iz vrst političnih delavcev kot šolnikov komunistov, zaobseči res vsa prečka vprašanja, ob katerih se oblikuje naše države.

Enotno je ugotovitev, da je naša šola (splošno slovenska), ob nej pa vse, kar se lahko štejejo za izobraževalni in vzgojni dejavnik, odmaknjena od našega časa. Tako se pogosto iznika odgovor na nenehna in tudi trdasta vprašanja mladine o občutljivih zadevah naše države. Če upoštevamo samo to dejstvo, lahko trdimo, da taka šola gotovo ne more biti aktualna, da je pouk daleč od dogodkov, ki razvajajo rizik, radio in televizijo, da ga nič ne zanima, kaj se npr. dogaja v občinski skupščini, v gospodarstvu, skratka zunaj šole.

Vse to in še marsikaj drugačega pa so stvari, mimo katerih šola ne sme. Postati bo morala bolj odzivna na čas in prostor, v katerem deluje. Ker ni samo izobraževalni, ampak tudi vzgojni prostor, bo morala bolj kot do zdaj povezovati izobraževanje s tako imenovano idejnostjo pouka, ki je bila v minih razpravah o težah tudi na Dolenjskem zelo dobro razčlena. Mladi ljudje čutijo, da to ne moret biti dve različni stvari, ampak ena sama in mnogi učitelji jih v tem duhu že peljejo naprej.

IVAN ZORAN

NA PRAGU KOČEVSKIE SKUPNOSTI

Grenko spoznanje

Bo podeželska kultura na Kočevskem res izumrla ali pa bodo društva spet začela delati?

Mesto ob Rinži bo središče kulturne skupnosti, ki jo bodo v prvi polovici aprila ustanovili za kočevsko občino. Iniciativni odbor, ki ga vodi Ivan Brdar, je od kulturnih organizacij že zahteval delovne in denarne načrte.

Kulture organizacije v kočevski občini pričakujejo, da bo kulturno delo v novi skupnosti vrednoteno in podprtano bolj pošteno kot do zdaj. Izračuni pa kažejo, da bo denarja že letos res precej več, vendar premalo za kritje vseh potreb.

V novem, za kulturno dejavnost

nedvomno precej obetavnem obdobju pa se bo treba spriznati s prej grenkimi kot razveseljivim spoznanjem, da je podeželsko kulturno življenje v kočevski občini malone zamrlo. Na prste ene roke bi lahko prečeli društva, ki še delajo in ki še opravljajo tisto staro, lepo in plenljivo poslanstvo.

Mnenja, zakaj je tako, niso enotna. Eni kažejo na prosvetne delavce, češ da so le-ti odgovorni tudi za kulturno delo, drugi učitelje zagovarjajo, češ da so le toljkan obremenjeni, da za kulturo sploh nimajo časa, tretji se zadovoljujejo s posplošeno ugotovitvijo, da dandas tako (brezplačno) delo ne gre.

Ena pomembnih nalog kulturne skupnosti pa bo spodbujati k amaterskemu kulturnemu delu in oživljati društva in kulturne skupine povsod, kjer je to že in so možnosti, da bi šlo. Kajpak skrb za kader (režiserje, pevovode, lutkarje itd.) ne bo smeta biti zadnja.

Tone Kralj: SPOMENIK PESNICI VIDI JERAJEVI, beli beton. Umetnikovo darilo Gorupovi galeriji v Kostanjevici

Cihlarjev razstavlja v Kočevju

V Likovnem salonu razstavlja gvaše, tempere in olja

Razstava del akademika slikarja Jureta Cihlara so odprli 6. marca zvezčer v Likovnem salonu v Kočevju. Odprta bo do 21. marca.

Slikar Jure Cihlar, ki je diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani leta 1969, razstavlja v Kočevju svoje gvaše, tempere in olja. Cihlar se intenzivno ukvarja tudi s karikaturom in z grafičnim oblikovanjem publicistike.

Cihlar je Cihlar še zelo mlad – rodil se je 1944 v Kranju – je na likovnem področju dosegel sorazmerno lepe uspehe. 1968 je prejel študentsko Prokernovo nagrado za grafiko. Kar dvakrat – leta 1968 in

1969 – se je udeležil tudi slikarske kolonije v Skofji Loki. Zaradi doseženih uspehov je bil, čeprav še mlad, sprejet v Drustvo likovnih umetnikov.

S Cihlarsko razstavo kočevski Likovni salon uspešno nadaljuje svoje kulturno poslanstvo. Prav letos, ko praznuje Kočevje 500-letnico mesta, bo vodstvo Likovnega salona poskrbelo za več še posebno kakovostnih likovnih razstav. Kočevska publiko zelo ugodno sprejema razstave kvalitetnih umetnikov in razstave del znanih likovnikov. Take razstave obišejo tudi po 3.000 in več ljudi.

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

Resnična ljubezen nosi v sebi težnjo: ljubiti in biti ljubljen, imeti nekoga, ki te razume in spoštuje. Taka ljubezen med dvema prinaša s seboj srečo.

Pri pravi ljubezni isčemo in izberemo med mnogimi enega samega: resnična ljubezen namreč ni deljava in zahteva zvestobo.

Ljubezen med spoloma, med fantom in dekletom, med morem in čenom, pa ima v sebi še nekaj posebnega, česar prijateljstvo z osebo istega spola ne more imeti: to je privlačnost in čar drugega spola.

Ta posebna čustva in težnje se prebude pri vsakem v mladosti kot klic po ljubezni: v fantu kot klic po dekletu, v dekletu kot klic po fantu.

V ozadju te duševne in telesne privlačnosti je spolni nagon. To je naravna težnja po drugem spolu, ki jo občuti vsak normalen, spolno zrel človek. Morda veš že o samohranitvenem nagonu, ki nas sili k ohranitvi in čuvanju lastnega življenja: priganja nas, da isčemo hrano za utešitev lakov, da bežimo od nevarnosti, ki bi nam pretila.

Spolni nagon je usmerjen k ohranitvi vrste: v nas se javlja kot težnja po osebi drugega spola, kot klic po tisti ljubezni, ki daje življenje novemu bitju.

Tako samohranitveni kot spolni nagon nista značilna samo za človeka. Srečamo ju tudi v vsem živalskem svetu. Vendar je nagon pri živalih primitiven, kakršna je njihova nerazvita „duševnost“, slep in nerazsoden, in se mu živali povsem podredijo.

Medtem ko je pri živalih spolni nagon samo telesen, je pri človeku ta težnja po drugospolni osebi povezana z vso globino čustovanja, s človekovim razumom, s kulturo in moralom. Kot je človeka razum dvignil visoko nad živalsko stopnjo, tako ga je tudi ljubezen povzdrivila visoko nad živali!

Lahko se zgodi – v filmih in življenu lahko tukaj srečamo – da tudi človek isče pri osebi drugega spola samo telo in telesni užitek, brez ljubezni. Taki odnos so na nizki ravni, kot bi se tak človek povrnil v svojem razvoju daleč nazaj v pradavnino, kjer so skupni izvori človeka in živali.

Taki odnos brez prave človeške ljubezni ne morejo voditi k sreči in pustijo na kraju človeka notranje praznega in nezačetnega!

V resnični človeški ljubezni med spoloma je težnja po telesni bližini in zdržljivi tesno povezana z vso globino in toplino čustev, z medsebojnimi razumevanji in predanostjo, z občudovanjem in spoštovanjem, vedno pa tudi z nesobično težnjo pomagati drugemu in ga osrečiti.

Le taka ljubezen nas lahko osreči!

Kaj torej pomeni imeti rad?

Rad imeti – resnično ljubiti – pomeni ljubiti ČLOVEKA – Z vso tisto globino in toplino čustev in nesobičnostjo, ki jo zmote le CLOVEK.

Rad imeti – pomeni ljubiti in ceniti nekogo bolj kot vse druge – in to ne le zaradi njegove zunanjosti, ampak še bolj zaradi njegove duševne lepote, njegove značaja in osebnostnih vrlin.

Resnična ljubezen nikoli ne misli le nase in na svojo korist: tako kot na svojo prihodnost misli vedno tudi na prihodnost in življenjsko srečo ljubljene osebe.

Resnična ljubezen vidi v drugem sebi enakovrednega človeka, ki prav tako isče na tem svetu košček sreče in sonca ter ima do tega isto pravico kot mi. Zato ne bi hotela drugega onesrečiti!

Spomni se na te resnice pri svojih srčanjih, pri iskanju ljubezni in takrat, ko bodo drugi iskali ljubezen pri tebi.

Tako ti bo mogoče spoznati pri sebi in drugih pravi obraz ljubezni ter ločiti resnično ljubezen od njenega privida, od lakinomiselnega igranja s srečem in sibičnega iskanja sreče na račun sočloveka.

Cas, ko se bodo tudi v tebi prebudila prva ljubezenska čustva, je blizu. Cas tvoje zrele ljubezen.

bezni, ki te bo popeljala v zakon, pa je se silno daleč.

Zato ne hiti v iskanju ljubezni – ne boj se, da ne bi bil kaj zamujenega! Isči pravo prijateljstvo in mesebojno razumevanje in sproščajočo tovarišijo, v kateri odmenvata radost in vedrina mladosti!

Ne begaj za prividi ljubezni in ne isči ljubezni za vsako ceno! Ko bo prišel pravi čas, bo ljubezen sama prišla in potrkala na duri tvojega srca.

FANT V NEMIRNIH LETIH

Kaj te je, srce, prevzelo, da ne veš ne kod ne kam? Skoraj več te ne poznam! – J. W. Goethe

Ko fant prehaja iz otroščev v nemirna mladostna leta, se v njem dogaja marsikaj novega, kar ga vzinemirja in bega, da včasih res ne ve ne kod ne kam.

Naj ti pojasmis, od kol nekateri razvojni pojavi, da bo spoznal, kaj je naravno in drugače biti ne more, pa tudi, kako se lahko sam vzgajaš in oblikuješ.

Naravno je, da se v času spolnega zorenya tvoja radiovednost obrača k tvojemu spreminjačemu se telesu, da se v tebi prebuja zanimanje za vse, kar je povezano s spolnostjo in ljubezijo, in da isčeš odgovor na mnoga vprašanja, ki vrejo na dan pod vplivom telesnega in spolnega zorenja.

Vse to doživlja v bolj ali manj nemirni obliki v letih doraščanja vsak fant pa tudi vsako dekle.

Vsek doživi to po svoje. Pridružni, kako je Ivan Cankar doživel ta vtor novih predstav in prikazni v svojih razvojnih letih:

„V onih časih se je zgodilo z menoj nekaj neznanega, kar mi je dušo s trdo silo pritisnilo k tlorju. Zapazil sem, da so moje sestre tudi ženske. Poglej mi je uhajal k njim, radoveden in plah, pol sramu in gnusa. Zdela se mi je ogabno in pregoščeno, da so ženske. Videl sem ženske povsod, na polju, na cesti, v cerkvi, kakor da bi bil sam hudi duh začarjal moje oči, da niso ne iskalne, ne ugledale ničesar drugega več. Videl sem jih nage, brezramno razgajljene. Zavedal sem se v svoji grozi, da ta črni greh ni zunaj kje, da je v meni samem ...“

Če bodo kdaj vidrale take „črne misli“ tudi vate, ne dopusti, da bi te pritisnake k tlorju, da bi se po tebi podile mračne sence stamu in krive!

Sprejeti moraš naravno dejstvo in nujnost, da so na svetu moški in ženske, da sta si spola različna, da lahko uresničita veliko nalogo – spočeti in roditi otroke, saj bi drugače človeški rod izumrl.

Naj te ne moti in bega, če si iz ust nekaterih vrstnikov ali starejših slišal o spolnosti in ženskah čudne besede, ki so v tebi rodile odporn. To mora pač pričakovati od tistih, ki niso spoznali in doživeli prave resnice o ljubezni in o odnosih med spoloma.

Ti pa veš, da je prava resnica človeško lepo in čista. Zaupati moraš, da jo bo nekoč tudi sam uresničil v taki ljubezni, ki ti bo prinesla srečo. Tudi za to področje človeškega življenja velja resnica, da je človek sam svoje srečo koval.

Glej v dekletih sebi enakovredna bitja, življenske tovarisice in sodelavke pri študiju, pri delu in pri razvedrilu. Vsek spol ima svoje posebnosti, svoje prednosti in slabosti. Nič ni takega, kar bi lahko en spol poviševalo nad drugega. Mnogo pa je takega, v čemer se oba spola med seboj dopolnjujeta. Saj veš, da bi bili moški dostikrat „revži“, če ne bi imeli ob strani skrbne ženske roke in toplo, prijazne besede materje, žene, sestre ali prijateljice.

Seveda pa te bo življenje načelo, da so med moškim in moškim, med čensko in čensko lahko velikanske razlike v značaju, v odnosu do sočloveka, pa tudi v odnosu do drugega spola. Življenje te bo izučilo, da boš znal pravilno ocenjevati vsakega posameznega človeka, pa tudi različna dokleta, s katerimi se boš srečal.

Cas, ko se bodo tudi v tebi prebudila prva ljubezenska čustva, je blizu. Cas tvoje zrele ljubezen.

9

Krški maturantje Anton, Dušan, Vladimir, Tone, Dragutin in Edo se ne bojijo vojaške obveznosti. „Čim prej opravimo, prej bo za nami!“ pravijo (Foto: A. Vitković)

Po končani šoli jih čaka vojaščina

Letošnji maturantje srednje tehnične šole v Krškem so zbrani z vseh vetrov — Misel na maturo jih ne vzinemirja. Večje vprašanje je: kako potem? — Ali bodo dobili primerno delo, kjer bodo lahko pokazali znanje, ki so si ga pridobili v šoli? — Premalo praktičnega znanja

Bodoči tehnični, letosni maturantje srednje tehnične šole v Krškem, se od drugih razlikujejo, kot sami ugotavljajo, zlasti po večji resnosti. To ni nič čudnega, pravijo, saj se ves čas zavedamo, da nam po končani šoli ne bo lahko. Nekateri izmed njih so že čez dvajseto leto in v jeseni jih bodo poklicali k vojakom. Zato ni čudno, če so njihovi načrti povezani tudi s tem. Najprej je treba opraviti še to dolžnost, zato so se vse želje in načrti odmaknili za leto dni. Povedali so takole:

DUŠAN PAŠKULIN iz Gorice: „Najprej sem hodil redno v šolo, potem sem delal dopisno, bil sem tudi že leto dni v službi in sedaj bi končno rad imel v žepu spricavo o srednjem izobrazbi. Potem bom delal doma, kjer ima oče mehanično delavnico. Verjetno bi tako lahko delal tudi brez šole, toda poenotje namenjam nadaljevanju študija, to pa brez izobrazbe ne bi šlo. Znanje je vsem potrebno.“

TONI ROŽMAN iz Brezic: „Najprej sem končal poklicno kovinarško šolo v Krškem, potem sem se vpisal na srednjo tehnično. Praktično znanje, ki sem si ga pridobil že prej, mi sedaj zelo koristi. Veseli me ta poklic in rad bi potem nadaljeval študij, vendar tudi mene najprej čaka vojaščina. Doslej so me vzdrževali starši, sedaj pa sem dobil štipendijo pri IMV. Ce ne bo šlo drugače, bom moral ob študiju še delati, da se bom preživil, vendar tako sem se odločil in rad bi to tudi uresničil.“

TONE CREPINŠEK iz Sevnice: „V šolo sem se vozim, vzdržujejo pa me starši. Na vojnižki izgubim precej časa, ker zveze niso take, da bi bile usklajene s časom pouka. Po maturi sem verjetno zaposliši v Sevnici, kjer so lepe možnosti za zaposlitev, plača pa niso najboljše.“

V LUDVIMIR PETROVIČ s Senovega: „Ce bom dobil stipendijo, bom mogli v redu delati, kjerkolik se bomo zaposlili.“

EDO BAHC iz Krškega: „To je res, vendar je tudi res, da podjetja ne upoštevajo načrta, ki je predviden za načelo prakso, in praktikante izkoriscajo. Na praksi se premalo naučimo. V podjetju se ne zavedajo, da se bomo prej ali slej pri njih zaposlili in da potem ne bodo imeli od nas take koristi, kot bi jo imeli sicer. Na primer: ne upoštevajo, v kateri letnik hodijo dijaki, in ne nudijo nam možnosti, da bi se primereno usposobili v praktičnem znanju. Prav tehnična šola bi morala imeti vzorno urejeno prakso, pa velikokrat delamo stvari, ki za nas sploh niso primerne.“

VLADIMIR PETROVIČ s Senovega: „Ce bom dobil stipendijo, bom delal delavnico.“

bom šel poznejce študirat. — Naši laboratorijsi so slabo opremljeni. Šola nima denarja, da bi jih primerno opremila. Skoda pa trpmo dijaki. Precej nas je že polnoletnih, vendar nam v šoli ne dovolijo javno kadeti, čeprav vedo, da kadimo. Zato hodimo do Savo. Tudi javnega ocenjevanja še ni pri vseh predmetih, kar nas seveda moti.“

DRAGUTIN CONIĆ iz Zagreba: „Rojen sem v Brežicah. Starši so preselili v Zagreb, jaz pa se najbolje počutim v Ljubljani.“

EDO BAHC iz Krškega: „To je res, vendar je tudi res, da podjetja ne upoštevajo načrta, ki je predviden za načelo prakso, in praktikante izkoriscajo. Na praksi se premalo naučimo. V podjetju se ne zavedajo, da se bomo prej ali slej pri njih zaposlili in da potem ne bodo imeli od nas take koristi, kot bi jo imeli sicer. Na primer: ne upoštevajo, v kateri letnik hodijo dijaki, in ne nudijo nam možnosti, da bi se primereno usposobili v praktičnem znanju. Prav tehnična šola bi morala imeti vzorno urejeno prakso, pa velikokrat delamo stvari, ki za nas sploh niso primerne.“

V LUDVIMIR PETROVIČ s Senovega: „Ce bom dobil stipendijo, bom delal delavnico.“

A. V.

ZABUKOVJE

Med učenci na osnovni šoli je bilo pred meseci veliko zanimanja za igraje. Hotel so pripravili tudi igralo, s katero bi gostovali doma in v okoliških krajev, vendar je vse ostalo le pri zeljah. Delno zaradi nepripravljenosti učiteljev in nediscipline učencev je zanimanje splahnilo in vse kaže, da z dramsko dejavnostjo ne bo nič.

SEVNICA

Mladinski aktiv v Lisci, ki sodeluje v „Akciji 75“, išče pomoč pri občinski konferenci ZMS, da bi jim pomagala organizirati predavanja. Mladinke želijo najprej organizirati predavanje o samoupravljanju in o vlogi mladih v tem, ker želijo končno odpraviti očitke o nepoučnosti, hkrati pa se tudi bolj temeljito seznaniti z oblikami in pomenom samoupravljanja, ker mnogim izmed njih ni dovolj jasno.

Ceta sevnških tabornikov je bila pred kratkim na enodnevni zimski akciji s smučanjem na Lovtušu pod Kumom. Po precej dolgem premoru je bila to ena izmed večjih akcij sevnških tabornikov. Zadnje čase kaže, da bodo taborniki spet začeli kot pred leti, ko so celo na republiških tekmovalnih dosegali lepe uspehe.

V kratkem se bo sestalo predsedstvo občinske konference sevnške mladine. Pogovorili so bodo o mlašinskem klubu in o vodstvu klubu, ki klub opozoril doslej ni pokazalo nikakršnega zanimanja za organizirano delo v klubu. Mladinsko predsedstvo bo na željo večine mladih verjetno mogočno zamenjati klubsko vodstvo. Upajo, da bodo s tem kadrovski spremembami enkrat za vselej spravili klub v red in da bodo v klubskih prostorih končno zaživele različne sekcije, ki sedaj spijo.

CRNOMELJ

Občinska konferenca ZMS je že pričela s pripravami na tekmovanje domačih narodno-zabavnih ansamblov, ki jih imajo posamezni aktivi v občini. Za akcijo so se odločili začeti velikega zanimanja mladine za narodno-zabavno glasbo. Tekmovali bodo lahko vsi tovrstni ansamblji. Tekmovalna komisija bo ocenjevala po tri skladbe. Ocenjevanje bo vseh skladb, ki je zmagala prejšnji teden.

Ponovno vas opozarjam, da bralce, ki jih nagradimo s plosčami, izbravamo izmed vseh kuponov, ne le izmed tistih, ki glasujeta za zmagovalko, zato nas veseli, kadar je čim več različnih predlogov in je konkurenca večja, izbira najbolj postušane skladbe pa bolj zanimiva.

Tokrat smo izzreballi naslednje bralce:

1. Zdenka Janežič, Hrastulje 26, Škocjan

2. Milka Luzar, Gor, Suhadol 10, Brusnice

3. Katica Mravinec, Šečevo velo

13, Vinica pri Crnomelju.

Plosče so dario igrovine Merčator iz Novega mesta.

Alojz Avsenik ni kazensko odgovoren

začelo pa bo moral v zavod za varstvo in zdravljenje — To je tudi varnostni ukrep, saj je bil obtoženi spoznan za osebnost, ki je za okolico precej nevarna — Z novimi pričami si sodišče ni dosti pomagalo

Za štirinajst dni preložena razprava zoper 57-letnega Alojza Avsenika, upokojenega zidarja z Drganjih sel, obtoženega za poskus uboja štiri leta starejšega sovaščana Alojza Turka, se je na okrožnem sodišču v Novem mestu nadaljevala 3. marca.

Kazenski senat je ugodil predlogu obtoženčevega zagovornika, novomeškega odvetnika Braneta Rupnika, in v nadaljevanju razprave najprej zaslišal dve novi priči, zatem pa še izvedenca, psihiatra dr. Vanjoša Breganta. Medtem ko priča nista povedali kaj bistveno novega, je zasišanje izvedenca bistveno vplivalo na nadaljnji potek razprave in tudi končno razsodbo.

Dr. Bregant je obtoženega Avsenika da zdaj že dvakrat pregledal: priči leta 1969, ko je bil obtoženi v

postopku zaradi požiga, in v pripravi na sedanji sodni proces v zvezi s poskusom uboja. Na vprašanje predsednika senata, sodnika okrožnega sodišča Janeza Pirmata, kaj misli o obtoženčevi duševnosti oziroma duševni bolezni in kakšen vpliv naj bi bila le-ta imela na obtoženčeve vedenje v zvezi z zadnjimi kaznivimi dejanjem, je psihiatr odgovoril: „Obtoženec je toliko duševno bolan, da sploh ni možno govoriti o tem, da bi se bil zavedel dejanja in znal pretehati njegov pomen ne glede na vplive, ki bi nanj sicer lahko delovali (predhodni Avsenikov preprič vratom, preprič v Turkom pred poskonom uboja itd.).“

Kazenski senat je ugotovil, da je Avsenik vsekakor storil obe kaznivje dejanji, zaradi katerih se je znašel na zatožni klopi, to je poskus uboja in vdor v tujo hišo. Ob upoštevanju izvedenčevega mnenja in dejstva, da obtoženi ni kazensko odgovoren, je pa okolici nevaren, ter dejstva, da je tudi javni tožilec v zaključnem govoru spremenil predlog za kaznovanje.

Slavinec in Polanko sta se po avtomobilski cesti vracačala proti domu. V Krakovskem gozdu je avto iz nepojasnjene razloga zanclo na bankino. Podrl je betonski smernik, po nekaj metrih zapeljal na nasip in travnik, preskočil potok ter se zaril v zemljo. Slavinec je umrl na kraju nesreče.

Gmotno škodo so ocenili na 5.000 din.

Smrt v prinzu

V prometni nesreči, ki se je zgodila 2. marca zvečer v Krakovskem gozdu, je umrl 64-letni Avguštin Slavinec, upokojeni trgovec iz Trebnjega. Voznik osebnega avtomobila NSU Prinz NM 117-10, upravnik trebenjskega gospodarstva Grmada Franc Polanko, pa se huje ranjen zdravi v novomeški bolnišnici.

Slavinec in Polanko sta se po avtomobilski cesti vracačala proti domu. V Krakovskem gozdu je avto iz nepojasnjene razloga zanclo na bankino. Podrl je betonski smernik, po nekaj metrih zapeljal na nasip in travnik, preskočil potok ter se zaril v zemljo. Slavinec je umrl na kraju nesreče.

Gmotno škodo so ocenili na 5.000 din.

Tudi na cesti smo ljudje ...

Krakovski gozd, avtomobilska cesta, proti večeru sončnega februarja dne. Avtomobili sem, avtomobili tja, hitrejši in počasnejši. Bil je čas za priziganje luči.

Vozil sem za tovornjakoma, takole 70 km na uro. Prehiteti ju nisem hotel, pa tudi ne mogel, ker je iz nasprotnine smeri na vseh nekaj sto metrov pridrvelo kakšno vozilo. Nenadoma je prišla kolona, ki jo je vodil tovornjak, v njej pa so bili avtobus in trije osebni avtomobili. Pogledal sem v zvratno ogledalo in se skoraj zgrozil: dvesto, tristo metrov za seboj sem zagledal nizko lumenino s prizganimi smernimi kazalci. Ali nas bo lumenina prehitela kolonu na obeh straneh ceste? Komaj sem pomisil, je bil tisti avtomobil že mimo. Na sedini - oštrelja je načel še toliko prostora, da se je preril skozi mimočni koloni, skozi smrtno nevarnost. Verjetem mi ali ne, jaz sem že videl strahovit pokol. Na prvi pogled je bil vse se ustavil in se dokončno oddahnil.

Za neznanim dirkačem je izginila sleherna sled. V spominu mi je ostala le črna registrska tablica, po čemer sklepam, da je bil voznik Italijan. Ne vem, kakšno oceno iz njegovega vedenja na cesti bi mu dali drugi, jaz bi napisal: skrajna brezobzimost (podčrtano).

I. Z.

»Sposojevalci« so na delu

Kolesa brez lastnikov prodali na dražbi

V Kočevju sta vsak dan ukradeni oziroma sposojeni dve kolesi, razen tega pa vsak teden še trije mopedi. Večino koles najdejo miličniki ali lastniki še isti ali naslednji dan. Kolesa in mopeди si namreč izposajajo predvsem otroci, se z njimi vozijo, nato pa jih preprosto odvržejo.

Milicniki ugotavljajo, da imajo občani zelo majomaren odnos do svojih koles in mopedov. Nezakajene puščajo po več ur pred lokalni ali stanovanji. Razen tega običajno noben ne ve tovarniške številke kolesa, nekateri pa niti ne znanki kolesa.

26. februarja je bilo na javni dražbi

Ogenj na Hribu

Na Hribu pri Beli cerkvi je 6. marca ob treh zjutraj začeli goreti drvarnice, last Alojzije Tomšič. Ogenj se je razširil na ostrešje hleva. Na srečo so požar kmalu opazili in ga pogasili. Tako je poleg ostrešja zgorelo le nekaj sena, ogenj pa je uničil tudi kolo pony. Škoda so ocenili na 3000 din. Vzroke za požar še raziskujejo.

IZ BOMBE UHAJAL PLIN

3. marca je v stanovanju novomeškega zdravnika dr. Marjana Polenška odjeknila eksplozija. Plin, ki je uhajal iz preslabo zaprite plinske bombe, se je v kuhišnji tako nagostil, da je med priziganjem plinskega štedilnika okoli 13. ure eksplodiral. Zdravnika žena Ljudmila je dobila pri nezaci lažje poškodb, kuhišnje pohištvo in štedilnik pa sta skrajno uničena. Škoda je precejšnja.

I. Z.

nje v predlog za izrek varnostnega ukrepa, je po posvetu senat v imenu ljudstva razsodil takole:

Alojzu Avseniku, upokojenemu čevljaru z Drganjih sel, ki je sicer storil obe očitani mu kaznivi dejanji, se odredi naslednji varnostni ukrep: oddaja obtoženega v varstvo in zdravljenje.

SAMO ZA „5 MINUT“

Začela se je sezona mopedistov, vendar je že stara praksa, da lastniki teh vozil malomarno puščajo svoje konjičke nezaklenjene. Zato je bilo že več tatvin v Krškem, Brestanici in na Senovem. Nepridipravljivo izkoriscajo lahkomiselnost lastnikov, mopedisti pa potem iščejo pomoč pri milici. Včina jih trdi, da so pustili moped pred gostilno, trgovino ali kje drugje samo za „pet minut“.

bi prodanih 15 koles in moped, katere niso mogli ugotoviti lastnikov, zelo verjetno pa so iz Kočevja ali okolice. Prednost pri nakupu so imeli tisti občani, ki jim je bilo kolo ukradeno, a svojega niso dobili vrnjenega.

J. P.

HUMORESKA

MUČENIK

„Tovariš, imam problem, ki me silno muči,“ je dejal in pomembno zakašjal. „Ne veste, koliko mi je do tega, da se ta stvar kolikor toliko hitro resi, seveda v mojo korist ...“

„Verjamem, zelo rad vam verjamem. Toda povejte mi, kaj pravzaprav želite?“

„Vam se nisem povedal?“

„Dosej še ne.“

„Nemogoče. Gotovo sem vam že vse povedal, pa mi nočete ugoditi. Niti slisati nočete pragni ubeogega občana. Veste, kar pritožil se bom ...“

„Tovariš, bodite vendar pametni! Res mi niste še ničesar ...“

„Kaj? Pravite, da sem neumen?“

„Tega nisem rekel ...“

„Rekli ste, naj bom vendar pameten. Ce pa naj bom pameten, pomeni, da sem zdaj — neumen! Tovariš, tole ... tole pa presegá že vse meje ...“

„Ne jezite se in mirno pojehte, kaj želite. Ce pa ne, pa izvolite,“ je dejal uradnik pri prvem uradniku. To je namreč celo sam - pozabil.

In spet je odvihral.

Potlej je pisaril v časopise in pritožne knjige, spisal pritožbo uradu za prošnje in pritožbo ob občine do zvezce in stopil k dverim odvetnikoma. In sprožil se je plaz vprašanj in odgovorov ...

Vsemu navzhlj pa nihče nikdar ni zvedel, kaj je sploh iskal pri prvem uradniku. To je namreč celo sam - pozabil.

JAKA PRAVIČNIK

... Vzrok je bilo do više oblasti in potrak. Zahvalje je predstojnika in hotel kar kaj govoriti z njim. Ko je zvedel, da to ni mogoče, je spet vzrojil:

„A tak! Vrata zapirate, ljudi s praga podite, predstojnika skrivate ... Kje pa je javnost vašega dela? Kje so z ustavo zajamčene pravice?“

In spet je odvihral.

Potlej je pisaril v časopise in pritožne knjige, spisal pritožbo uradu za prošnje in pritožbo ob občine do zvezce in stopil k dverim odvetnikoma. In sprožil se je plaz vprašanj in odgovorov ...

Vsemu navzhlj pa nihče nikdar ni zvedel, kaj je sploh iskal pri prvem uradniku. To je namreč celo sam - pozabil.

Naša žalba je bila zavrnjena.

Nič ne je bilo, kar je bilo.

Naša žalba je bila zavrnjena.

Nič ne je bilo, kar je bilo.

N

OKROGLE O PARTIZANIH

BRZI MEDO

Partizan Medo iz sremskega partizanskega odreda je mislil, da je povsod potreben, zato si ga videl, kjer je bilo treba in tudi kjer je bil povsem odveč. Nekoč, leta 1944, so imeli komandanti sestanek v neki hiši v Sudumu. Med sestankom je padel v sobo Medo, ne da bi vprašal, če sme, in sedel medne.

Milivoje Savić-Triva je stopil iz sobe na dvorišče, nasel dečka Laza in ga nagonovil, naj na ves glas zaprise:

"Ojej, kamion s fašisti prihaja!"

Deček je res stekel okrog hiše, vpli na vse grlo in tako prestraneno, kakov da res prahujojo fašisti.

Ko je Medo zaslišal krik, je skočil na noge, zgrabil kapo in jo kot zajec učvrst proti gozdu. Tudi drugi so prisli iz sobe, toda obstali so pred hišo in se slado smejali. Medo se je vrnil, pogledal Triva, ki se je najbolj smejal, v oči in rekel:

"Ne samo jaz, tudi ti si se ustrelil, misleš da so fašisti – po očeh ti vidim!"

UGANKA

Partizan Joko je bil strasten kadlec. Cigaret seveda ni bilo, zato si je tudi Joko kot toliko drugih pomagal s čiklji. Kjerkoli je zagledal čikl, je planil nanj kot na cekin. Bil je pravi mojster, da je iz čikov naredil cigareto. Ko ga je nekoč tovaris opazoval pri tem delu, mu je Joko zastavil teko uganjanja:

"Ja treh čikov naredim eno cigaret. V žepu imam deset čikov. Koliko cigaret bom namredil iz njih?"

"Tril" mu brez pomisla odgovoril soborec.

"Nisi ugнал," se odreže Joko. "Ja treh cigaret, ki jih bom zvili, bom dobil tri čikl. Iz njih bom naredil eno cigaret, od nje mi bo spet ostal en čikl. Torej bo vsega skupaj štiri cigarete in se en čikl."

Leta 2000 bodo imele ženske po pet moških, na svetu pa bo trdno vladalo mnogomorstvo, trdi angleški sociolog Lan McLuckie. To naj bi se zgodilo zato, ker si starši običajno želijo otrok različnega spola – moški, denimo, dečka in ženske dečki, ali pa obratno. Lan McLuckie sedaj zatrjuje, da se bo prav zato razvilo mnogomorstvo – ker bodo zakonci pač takoli časa poskušali (seveda na različnih straneh), dokler ne bodo dosegli svojega cilja...

Samo deset let jo lahko hranijo: človeško kri.

Dajte mi kri z mojega tekočega računa!!

V bolnišnici akademije v švedski vročini uraniju konzerve z človeško krvjo v hladilnikih, v katerih je 196 stopinj. Po najnovijem postopku so človekova kri lahko ohranila na tak način zdaj do deset let. Dosej so morali krvne konzerve obnavljati po treh do petih tednih. Zaluga novega švedskega postopka za ohranjanje krv omogoča zdaj ljudem, ki imajo redke krvne skupine, da bodo lahko shraniti v krvni banki na „tekočem računu“ svojo lastno kri, če bi jo slučajno v primeru nestrice ali bolzenju nadomestno potrebovali.

Z novim izumom pa je mogoče tudi znatno povečati celotne zaloge krv, ki jo potrebujejo bolnišnice za primere večjih naravnih nestrice, epidemij in podobno.

"V moji pesmi ni veselja, v moji pesmi ni radosti – v njej utrinki so trpljenja in spomini iz mladosti."

Po dolgih letih samote se je simpatični kanadski premier Pierre Trudeau, 51, odločil, da bo vendarle stopil v zakon. Izbral si je ljubko 22-letno Margareto, hčerko nekdajnega ministra za ribarstvo. Madoporočenca sta odpotovala na medene tedne v neko kanadsko zimsko športno središče, kjer pa sta bila v središču pozornosti.

LJUBEZEN ZMORE VSE, MOČNEJŠA JE OD SMRTI

Mati ni popustila v boju za bolno hčer

Po 19 skoraj brezuspešnih operacijah zdravnički niso več verjeli v življenje hromega otroka

Kathleen kot otročiček: niti po tleh se ni mogla plaziti, niti kričati ...

Zdravnički v Sittingbourneu v angleški grofiji Kent so bili prepričani, da

od rojstva hroma Kathleen ne bo dolgo živel. Otročiček ni mogel ne plaziti, ne kričati. Vsake tri ure je moral mati negibno dekliko hraniti, toda Linda Wakeling se ni vdala v usodo. Čeprav je morala sleheno uro premikati noge in roke ubogega otroka, da je poživila njegov krvni obtok, ni odnehal. Tako je šlo tri leta dan za dnem.

Zdravnički so morali nato otroku spet pomagati: deklica je prestala sedem očesnih

operacij in dvanajst drugih zdravničkih posegov. Zaman. Zdravnički so lahko samo še svetovali: mati naj z ljubezino in skrbjo poskuša otroku ohraniti življenje. Linda Wakeling je morala sleheno uro premikati noge in roke ubogega otroka, da je poživila njegov krvni obtok, ni odnehal. Tako je šlo tri leta dan za dnem.

Zdravnički so morali nato otroku spet pomagati: deklica je prestala sedem očesnih

operativ, na katerih je pisalo, da bodo na občnem zboru odgovarjali na vprašanja tudi predstavniki občinskih skupščin in davenih uprav. Z izjemo dveh delavcev novomeške uprave za dohodka klub belemu dnevu nisem videl nobenega drugega predstavnika ...

Kajpak, komaj polovica. To je premalo. Pred desetimi leti je bilo bolje. Mrak se je naredil in kure so šle spati. Se slana se je prijela kopne zemlje, kjer jo je sonce zjutraj otajalo.

Kaj ne bi vedel! Tako vem, kot bi bilo razlog. Tako je skoraj celo sonce mrknilo. Tudi tega se spominjam, da so stare babnice prerovalo v koncu sveta. Menda so mislite, da bo sonce za vseči ostalo tam zadaj.

Martin, mrknil si.

Tudi tebe zakriva tema. Poglej, vsi ljudje, ki so kaj včasih, imajo v Kočevju svoje ulice in ceste. Misil sem, da bodo tudi tisti deli kamero, ki jih je delamo, kaši?

Beži, beži,

...kaj pa imajo grehi opraviti z mrknili? Sam gotovo si je sonce začeločilo pustovanja, pa si ni upalo dati masko pred svojo vročo obličje,

...še žalil, kaj je živel v delu Hitler, je moral imeti posebno propustnik, ki je veljal samo za enkrat, oscbna pa je moral preglejati SS Oberfuehrer Rattenhuber, Himmelführer varnostni načelnik v poveljnikovih stražah ali pa kateri njegovih namestnikov. Tem pravilom so morali podrediti tudi najvišji generali.

Toda Stauffenberg in Haeflfing je bil težko prito skozi vse tri kontrole prehode, ker je bil Hitler sam ukazal, da mu mora Stauffenberg poročati. Zajtrkoval je pri pribocniku poveljnika tabora, kapetanu von Moellendorfu. Nato je poiskal generala Fritza Felgibela,

nadzornika odske OKW za voze.

Felgibel je bil eden poglavljivih zarotnikov. Stauffenberg je preveril, ali je general praviljav, da novico o atentatu takoj sporoči zarotnikom v Berlin, tako da se bodo lahko pričeli lotiti posla. Nato je Felgibel odsek fuherjev glavnih stanov, ker se je težko prebiti tudi ven. Glavn stan je bil obdan s tremi obroči. Slemeni je bil zavarovan z minskimi polji, bunkerji in ograjami in bodeče žice, ki je bil pod električno napetostjo. Ob teh ograjah so noč in patruljirali zagrizeni esovci. Kdo je hotel v kreplju zastrničeni notranji krog, kjer je živel in delal Hitler, je moral imeti

posebno propustnik, ki je veljal samo za enkrat, oscbna pa je

moralo preglejati SS Oberfuehrer Rattenhuber, Himmelführer varnostni

načelnik v poveljnikovih stražah ali pa kateri njegovih namestnikov.

Toda Stauffenberg in Haeflfing je bil opozarjal, da je to seveda daleč

zadaj.

Za tako čast mi je malo ne dostr mar. Dovolj imam eno cesto v Ljubljani v Šiski.

Mislil, da sod koračim po

taki cesti vsak dan gor in dol, da bodo ljudje vedeli,

po komu se tako imenuje?

MARTIN KRPAK

1	2	3	4	5	6
7					
8				9	
10			11		
12		13			
14					
15	16	17			
18	19				
20					
21			22		
23	24	25			
26					
27					
28	29				
30			31	32	
33		34			
35	36	37			
38		39			
40					

Ta teden še ena

VODORAVNO: 1. velikans iz Levstikove povesti, 7. fosilna smola, ki se uporablja za izdelavo maketa, 8. moško imo, 9. simbol za galij, 10. Doboj, 11. gaj, 12. osm del, 14. doljem, 15. povičljivo, 18. starogrško mesto (fabrik), 20. najvišji turški vrh, 21. Zalokar Egon, 22. oznaka ital. mesta Lecce, 23. prebivalce vietnameske pokrajine, 26. igralec na čelu, 27. japonski premier, 28. vrsta rastline, 30. žensko ime, 33. kratica za francoško republiko, 34. oddelek starostnarske legije, 35. del občina, 37. avtomobilска oznaka Imperie, 38. umetnikova delavnica, 40. ter;

NAPVCINO: 1. naša najuspejšnja plavalka na mehiških olimpijadi, 2. veselo, 3. spodnji del postope, 4. arabski žrebec, 5. del železniške kompozicije, 6. lisa, medez, 11. leskatec se ikarna, 12. majhen glodalec, 16. letopisec, 17. način za pokojni glodalec, 18. Šumski, 19. žensko ime, 24. švedski znamenitostni igralec, 25. kužilo, 28. vrsta črnička, skrat, 29. podstavek topovske cevi, 31. moško ime, 32. čilj, 36. glavni števnik, 39. ljudska republika;

NAVRH: 1. kralj, 2. žalil, 3. vse,

4. vse, 5. vse, 6. vse, 7. vse,

8. vse, 9. vse, 10. vse,

11. vse, 12. vse, 13. vse,

14. vse, 15. vse, 16. vse,

17. vse, 18. vse, 19. vse,

20. vse, 21. vse, 22. vse,

23. vse, 24. vse, 25. vse,

26. vse, 27. vse, 28. vse,

29. vse, 30. vse, 31. vse,

32. vse, 33. vse, 34. vse,

35. vse, 36. vse, 37. vse,

38. vse, 39. vse, 40. vse;

RESUME: KRIŽANKE

IZ ZADNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. plesen, 7. lu-

nenca, 8. os, 9. pop, 10. Blata, 12.

Cile, 13. anatom, 16. dan, 17. SO,

18. KTH, 19. skiro, 21. bicviro, 22.

obič, 23. kit, 24. AJ, 25. akt, 28.

Lasker, 30. Mira, 31. Brutus, 33.

roc, 34. Ba, 35. Aladin, 37. Korint,

38. podzemna

39. podzemna

40. podzemna

41. podzemna

42. podzemna

43. podzemna

44. podzemna

45. podzemna

46. podzemna

47. podzemna

48. podzemna

49. podzemna

50. podzemna

51. podzemna

52. podzem

KRATKE Z URŠNIH SEL

KJE JE ZDRAVNIK? — Na zadnjem zboru volivcev so se tamkajšnji občani pritožili, da jih zdravnik neredno obiskuje, čeprav bi moral vsak teden enkrat imeti ordinacijo v posebnih prostorjih, ki so jih v ta namen pripravili ljudje. Tudi v mninih pogehih ni mogoč dobiti zdravnika v te kraje. Ljudje se sprašujejo, kaj so se zamerili zdravstveni dužbi.

KAR BREZ VSTOPNIC? — Na Uršnih selih tudi vrtijo filme. Predstava je navadno enkrat na teden, seveda če operater ne manjka. Zanimivo, da obiskovalci plačajo vstopnino, za to pa ne dobijo vstopnico. Kako je to možno potem delati obračun?

LAHKO BI JIM USTREGLI? — Z Uršnih sel in okoliških vasi se vozi z vlakom na delo v Novo mesto več sto delcev. Zjutraj imajo izredno ugodno vzevo, težave pa nastopajo pri povratku. Zato ljudje predlagajo železnici, da bi spremnili vozni red vlaka, ki odhaja proti Beli krajini; odhod iz Novega mesta naj bi bil 14.30.

POKOPALIŠČE JE PRETESNO — Na pokopalnišču v Uršnih selih je velika stiska za prostor, zato razmisljajo, da bi pokopalnišče razširili. Ukrepati morajo takoj. Tako so se tudi zmenili na zadnjem zboru volivcev.

IZVOLJEN INICIATIVNI ODBOR — Izvolili so iniciativni odbor, ki ima nalogo, da pripravi vse za gradnjo vodovoda za Uršna selo in še šest drugih vasi. Odbor je že pričel z delom.

67 NAGRAD ZA NAJPRIZADEVNEJŠE

Hortikultурno društvo Novo mesto je na svojem rednem občnem zboru 12. februarja podelilo 67 priznanj tistim, ki so se najuspešnejše vključili v dejavnost društva in s svojim prispevkom pripomogli k lepši ureditvi mesta, hiš, vrtov, oken itd. Podelili so 7 diplomi, 8 polival, 2 priznani, 22 knjižnih nagrad in 28 nagrad za knjige „Moj mati svet“ in „Naš vrt“. Za nagrade so porabili 2.200 dinarjev.

KONČNO V DIJASKEM DOMU CENTRALNA KURJAVA

Sredi letosnjega leta bodo končno tudi v dijaskem domu Majde Šilc v Šmihelu pri Novem mestu dobili centralno kurjavo, tako da bodo uredili kopališce s toplo vodo, umivalnice in drugo. Naložba bo veljala blizu 1 milijon dinarjev. Sredstva so prispevali sami, nekaj pa je tudi kreditov.

VSAK MESEC SE BODO SESTALI

Društvo Društva socialnih delavcev v Novem mestu se je dogovorito, da se bodo člani društva redno sestajali vsak mesec in obravnavati najbolj pereča vprašanja s tega izredno razgibanega delovnega področja.

SREČANJE IZSELJENCEV — 18. JULIJ

Tradicionalno srečanje dolenskih izseljencev bo predvidoma 18. julija v Dolenskih Toplicah. Organizacija prireditve je letos poverjena občinski konferenci SZDL Novo mesto, ki je že imenovala poseben pripravljalni odbor.

KONČANA RAZPRAVA

V novomeški občini so končali javno razpravo o kulturni skupnosti. V njej so sodelovali sindikati, Socialistična zveza, Zveza mladine, Zveza kulturno-prosvetnih organizacij, kulturne ustanove in drugi. Pomembno delo je v teh razpravah opravil iniciativni odbor za ustavitev kulturne skupnosti in se posebej njegov predsednik Boris Savnik, ki je imel od imenovanja stevilne posvetne s predstavniki oblasti in družbeno-političnih organizacij.

ZA ZAČETEK ZA ZNAČKE

Okoli 30 učencev je včlanjeno v Šolsko Planinsko društvo, ki so ga februarja ustanovili na brusniški osmletki. Letos imajo v načrtu šest izletov, s čimer bodo izpolnili normo za bronasti planinski znak. Med drugim bodo brusniški planinci skrbeli tudi za začeteno azaleo pontico, ki raste ob cesti Brusnice-Gabrije. Šolsko društvo v Brusnicah vodi učiteljica Marija Podgoršek.

Popisovalci

Na zadnjem občinskem sejtu v Novem mestu so odborniki odločili, da bo za letosnjih popis prebivalstva v stanovanjih, ki se začne 1. aprila, skrbelo 25 instrukturjev in kontrolorjev in 210 popisovalcev. V krajevnem uradu Novo mesto bo kar 80 popisovalcev skrbelo, da bo popis potekal hitro in brez zapletov.

DELOVNI PROGRAM 1971

Načrti krajevne skupnosti

Kaj bi radi v Hinjah, Žužemberku, Straži, Dol. Toplicah, Prečni, Bučni vasi, na Otočcu in v Stopičah?

Sredi prejšnjega meseca so bili v novomeški občini sektorski posveti, na katerih so se pomenili tudi o letošnjih gradnjah krajevih skupnosti v občini. V dveh nadaljevanjih bomo načrte posameznih krajevih skupnosti na kratko našeli.

Krajevna skupnost Hinje: največ težav ima krajevna skupnost z rekonstrukcijo in vzdrževanjem vaških poti, z vzdrževanjem in popravilom pokopalnišča, ureditvijo prosvetne dvorane, s skrbjo za socialno skupino, še posebej z starimi in onemoglimi v načrtu.

Krajevna skupnost Žužemberk: program krajevne skupnosti vključuje vso komunalno dejavnost: od popravila poti in napeljave vodovoda na Dvoru do drugih manjših popravil. S svojim delom bodo pomagali različnim društvom in organizacijam; za pomoč starim in onemoglim občanom so namenili 5.000 dinarjev.

Krajevna skupnost Straža: program letošnjega dela zajema napeljavo vodovoda v Dolnjo Stražo in Praproče, rekonstrukcijo ceste Selca-Zalog, gradnjo nove ceste Praproče-Dolnje Mraščeve in še nekaj.

Kako pomagati?

Po podatkih skrbstvene službe živi v Novem mestu in okolici 89 starih in onemoglim ljudi. Svet mestne krajevne skupnosti je na zadnjem seji razpravljal tudi o tem in sklenil organizirati pomoč za te ljudi. Ugotovil je, da so občasna darila in vladnostni obiski premalo in da je potrebno za ostarele in onemoglike storiti kaj več, zlasti ker ni možnosti, da bi vprašanje rešili z oddajo teh ljudi v domove počitka. Člani sveta so dejali, da je dolžnost krajevne skupnosti podpreti vsa dela v korist onemoglih občanov, in nakazali možnost, da bi v ta namen nastavili laično patronačno sestro, ki bi te ljudi nenehno obiskovala in jim pomagala.

Poslovni odbor pri TPP »HMELNIK« NOVO MESTO

r a z p i s u e

prosto delovno mesto za — USLUŽBENKO V RAČUNOVODSTVU

Pogoji: končana srednja ekonomsko šola ali pa nižja šola z vsaj dveletno prakso v računovodstvu.

terje manjše starci. Nekatere od načrtov bi morali uresničiti že lani, vendar niso imeli denarja. Se posebno pereče je vprašanje pokopalnišča: le-to je potrebno razširiti ali pa zgraditi novo. Krajevna skupnost pa v ta namen nima denarja.

Krajevna skupnost Dolenjske Toplice: letos namenljajo urediti telefon na Laze, urediti javno razsvetljavo na Uršnih selih, urediti in razširiti pokopalnišče na Uršnih selih,

Vzoren komentar

Ko so na občnem zboru Združenja zasebnih obrtnikov v nedeljo govorili o tem, ali naj povabijo pisemo tudi tiste obrtnike, ki niso člani združenja, recimo na družabni večer ali na občne zbrane ali kaj drugega, niso bili enotni. Razprava pa je hitro in učinkovito končal novomeški urar Zdravko Budna: „Pogovarjam se tako kot kaplan, ki v cerkvi stare ženske krega o postenu, tiste, ki so krega potrebe, pa pred cerkvijo sante Čakajo...“

Da se ve: o tem, kdaj bo družabni večer, bo treba pogledati v Dolenjski list, ker vabil ne bodo pošiljati!

Obetaven načrt

Javna dela v novomeški krajevni skupnosti se bodo letos nadaljevala. Svet krajevne skupnosti je 24. februarja obravnaval predlage za številna komunalna dela v Novem mestu in okolici. Tako bi radi v Novem mestu med drugimi uredili kanalizacijo v Paderščevi ulici, asfaltirali Valanticevo in makadamska cestiča med sodnijo in Ribjo restavracijo, napeljali javno razsvetljavo v Lamotovi ulici, prebarvali leseni most čez Ragov log. Vodovodna dela so v načrtu na Skrjančah in v Regerči vasi, javna razsvetljava je v Irči vasi in na Brodu ter v Cegelnici, na Boričevem in Skrjančah pa obnova električnega omrežja. Krajevna skupnost je že začela akcijo, da bi pri vseh teh delih sodelovali občani s samoprispevkom.

napeljati vodovod v Poljane, urediti električno omrežje, ker je zdaj napetost zelo nizka, urediti dvorani v Suščah in Dolenskih Toplicah in poskrbeti za poživitev dela mladinske organizacije.

Krajevna skupnost Prečna: pravijo, da je krajevna skupnost v tem kraju nedelavna, nedelavno so tudi vse druge organizacije, zato niti načrta ni.

Krajevna skupnost Bučna vas: letos namenljajo urediti vodovod in popraviti pota ter urediti avtobusno postajališče, popraviti mostove in vzdrževati pokopalnišče ter napeljati vodovod in obnoviti električno omrežje.

Krajevna skupnost Otočec: letos želijo urediti cijansko vprašanje. Vzdržavali bodo krajevne poti, pokopalnišča in mrtvašnice, ter pripravili v urediti most na Pangrč grmu ter urejanje vaških poti in reševanje socialnih problemov.

ODBORNIŠKO VPRAŠANJE FRANCA HRASTARJA:

Mlinarstvo: izumirajoča obrt

Mlinarji odhajajo tja, kjer je več zasluga in kjer je laže živetl — V občini je 40 mlinarjev, samo eden je dolžan voditi knjige!

Na prejšnji občinski seji je odbornik Franc Hrastar vprašal, kako je z davnimi obveznostmi mlinarjev. Mlinarska obrt namreč umira: v okolici mesta dela le se Stinetov mlin — če se ta odneha, kot napoveduje, bo hudo ...

Oddelek za gospodarske in družbenе dejavnosti odgovarja, da je v občini 40 mlinarjev, od tega 16

O traktorjih

Anton Vokov je na zadnji občinski seji dobil odgovor o registraciji traktorjev: vsa vozila, ki se premikajo z lastnim motorjem, kamor pa sodijo tudi traktori, morajo za premet na javnih cestah biti registrirana. Traktorji ni potrebno registrirati, kadar pelje na njivo ali z njive in se ne vozi nikjer drugod. Kmetje, ki sedijo v skupinah, seveda s takim odgovorom niso bili zadovoljni, ker želijo za registracijo traktorjev, ki jih imajo za svoje delo, olajšavate.

takih, ki jim je mletje žita stranski poklic. Že nekaj let število mlinarjev pada: predlanskim je odjavilo obrt 8 mlinarjev, lani pa celo 11 in en sam je začel ponovno poslušovati. Vsi mlini so zasebni, v glavnem imajo zastrelne naprave: majhni dohodki mlinarjem ne omogočajo prepotrebne obnove. Vzrok za prenehanje obrti gre iskati v spremenjenem načinu preskrbe s kruhom, možnosti za zaposlitve so večje v drugih dejavnostih, kjer so tako živiljenjski pogoji kot dohodki boljši.

In kako je z davek? En sam mlinar je dolžan voditi knjige, ker ima

občina odpisše vse dajatve, ki jih imamo, se ne bomo dobro živeli! To je bil kratek komentar na vse težave, ki so se zgnile na naše kmetijstvo in ki groze, da bo beg v industrijo še hujši, položaj kmetijstva pa še težji. Odstotek lisič, ki ostaja na zemlji, se zadnja leta namreč naglo manjša...

Razumljivo pa je, da ni pričakovati uspeha, dokler ne bodo usklajene cene kmetijskih pridelkov in reproduksijskega materiala.

Občinska skupščina je sprejemala odlok o omilitvi davek kot pomoč višinskim kmetom, ne kot zdravilo ali rešitev vseh nadlog. Tako je treba odlok slediti: upoštevati pa je treba, da je to v vsakem primeru vsaj kamenček v mozaiku, ki naj bi pomagal kmetijstvu, živiljenju pa še posebej, na zeleno vejo!

J. SPLICHAL

Pomoč za hribovske

S sprejetim odlokom o spremembah in dopolnitvah odloka o prispevkih v davkih občanov bo bodo višinski kmetje v novomeški občini dobili za 13 milijonov starih oziroma za 130.000 novih dinarjev olajšav: v višinskih krajih bo poslej še 175 davčnih zavezancev. Po splošnem mnenju naj bi tak uprek pomagal manjšim kmetom, da bodo ostali na kmetijah, da beg v mesta ne bo še hujši.

Za močnejše kmetje je, kot je znano, tudi nekaj olajšav: pri modernizaciji kmetije, pri nakupu mehanizacije in pri šolanju otrok. Ob zdajšnji krizi v živiljenju — prav v novomeški občini pa je živiljenje na prvem mestu v kmetijstvu — pa so razumljive težave.

Občinska skupščina je tako spremenjena odlokom naredila vse, kar je bilo v njeni moći, toda odbornik Anton Vokov iz Mačkovca je enostavno povedal: „Ce

več kot 15.000 dinarjev celotnega dohodka. Po pavšalni letni osnovi, manjši od tega zneska, plačuje davek 9 milinarjev. Prav tako plačuje pavšalni letni znesek vsi tisti, ki menjajo popoldne: od 150 do 550 dinarjev.

Kmetijska zadruga Krka dejansko ne odkupuje žita, ker zaradi nizkih odkupnih cen ni ponudbe. Žita, ki jih prodaja, nahajajo pri „Žitu“. Možnosti za zamenjavo žita ni. „Žitu“ namreč ne zamenjuje žita za moko, ker je v žitu, ki ga pripelje kmetje, prevelik odstotek vlage in ga zato ne smejo hraniti v svojih skladničih.

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfužijski postaji: Jože Ferberžar, Rudi Zupan, Jože Jereb, Anica Ban, Bojan Florjančič, Stane Hočvar, Branko Rajlich, Tončka Kekec, Anica Vokov, Jožica Vok, Martina Bevc, Beti Radež, Alojz Urbč, Jože Murn, Janez Juvancič, Štefka Mlakar, član Novetka, Novo mesto; Franc Zupančič, Jože Gorenec, Silvester Tomšič, Janez Junc in Ivan Pureber, član IMV Novo mesto; Marica Adam, Franc Zupančič, upokojenca iz Crnomelja; Miha Henič, upokojenec iz Velike Lahinje; Ivan Jakš, član ZTP Crnomelj; Frančiška Rogina, gospodinja iz Breznika; Mirko Cadonč, član občinskega komiteja Crnomelj; Adam Lipovec, upokojenec iz Loke; Miha Matkovič, kmet s Tanče gore; Valentín Kralj, delavec s Podklancu; Anton Pavliha, član Komunalnega podjetja Crnomelj; Kazimir Moravec, kmet s Podklancu; Jože Bukovec, upokojenec iz Kote pri Semiču; Rudolf Habe, član VP Crnomelj; Bogomir Novak, uslužbenec iz Crnomelja; Ana Cvitkovič, Marija Cvitkovič, Marija Petek in Marija Prijanovič, gospodinja iz Tribuč; Leopold Cvitkovič, kmet iz Desinca; Alojz Lenčič, kmet iz Loke; Jože Šterk, član Opekarne, Kanižarica; Pavla Ilenc, gospodinja iz Zorencev, Niko Hlebec, kmet iz Gribelj; Marija Jakofčić iz Gribelj; Marija Butala, gospodinja iz Šipka; Terezija Kern, članica Novolesa, Straža; Ana Segina in Karolina Smalcij, gospodinja iz Gribelj; Nežka Črnč, gospodinja iz Fučkovcev; Marija Jakofčić, gospodinja iz Cerkviča.

Dom Ljudske tehnike tudi za kmete

Pomembna pridobitev za Žužemberk in okolico — Letos obširni načrti

Sredi lanskega poletja je bila v Žužemberku otvoritev doma Ljudske tehnike, s čimer je že dotedaj delavno društvo dobilo pogoje za del

ČETRTKOV INTERVJU

»Kolikor bo denarja...«

Kristina Progar, vodja stanovanjskega oddelka DBH: »Več kot 5 milijonov posojil!«

Precjšnji četrtek je direktorja Vodovoda Miloša Matka zanimalo, kako bo s posojili za komunalno dejavnost, se posebej pa, kako bo Dolenjska banka in hranilnica kreditirala gradnjo osrednjega vodovoda. Namesto direktorja Iva Novšaka je odgovarjala Kristina Progar,

ki vodi stanovanjski oddelok pri DBH:

„Politika kreditiranja je jasna. Banka po svoji poslovni politiki odobrava posojila za komunalne dejavnosti. Za posojilo mora proslic zagotoviti 65 odstotkov lastnega denarja, 35 odstotkov pa da banka v obliku kredita. Lani smo v te namene odobrili 5.413.000 dinarjev, predlanskim smo dali 5.980.000 dinarjev.“

— Koliko pa je bilo pršenj za posojila v te namene?

„Vsem zahtevkom smo ugodili, čeprav morda res nismo dali vedno toliko denarja, kot so prosili želeli. Zdi se mi celo, da bi lahko še več denarja slo v te namene, pa ni bilo prošenj in

torej banka ni imela kaj obravnavati. S tem pa ne mislim reči, da so možnosti banke neomejene: pravzaprav je kar vsako leto približno enako posojil, to kažejo številke.“

— Ampak denar je šel v stiri občine!

„Res je, denar je šel v novomeško, krško, trebanjsko in metliško občino. Vendar pa je Novo mesto dobilo več kot polovico denarja.“

— In kako so bila posojila uporabljena?

„V glavnem so kredite namale občinske skupščine: skoraj vse, kar je bilo narejenega v komunalnem pogledu, je bilo s pomočjo posojil. Namen posojil: za ureditev mestnih ulic, za kanalizacijo, za vodovod in za električno omrežje.“

— Kako pa je z gradnjo osrednjega vodovoda v novomeški občini?

„Podjetje Vodovod oroca pri nas denar in l. 1973 bodo lahko dobili tudi bančno posojilo. Ce bo denar, se bomo lahko dogovorili tudi za premostitveni kredit, da bodo lahko vodovod že prej zgradili. Denar za takia posojila pa dobimo iz posebnega kreditnega sklada (to je iz nekdanjega ukinjenega stanovanjskega sklada) in deloma iz prostih sredstev normalnega bančnega poslovanja. Glede stanovanjsko komunalnega gospodarjenja se letos obetajo spremembe. Moje mnenje je, da bo potem denarja manj.“

— In vaše vprašanje?

„Zanima me, ali bo do novega šolskega leta že pouk v dveh novih novomeških šolah. Morda bi Jože Suhadolnik, načelnik oddelka za upravnopravne zadeve, lahko kaj podrobnejšega povedal o gradnji.“

J. SPLICHAL

MORDA DA, MORDA NE ZA UCINKOVIT ZAKLJUČEK:

Do konca meseca mora biti mir!

O Mesnem prehrambnem podjetju tudi pred občinsko skupščino: »Lokacija ni bila nikoli problem, ampak neresnost podjetja za gradnjo klavnic! — Komisija za družbeni nadzor bo pregledala zadevo

Če bo uresničen sklep z zadnje seje občinske skupščine, bo zadeva Mesno prehrambno podjetje Novo mesto končno šla z dnevnega reda do konca meseca. Na občinski seji so namreč odborniki soglasno sprejeli predlog predsednika občinskega

sindikalnega sveta Adolfa Šuštarja: komisija za družbeni nadzor naj kar najhitreje pregleda ekonomski in samoupravne odnose v tem podjetju. O svojih ugotovitvah naj poroča že na prihodnji občinski seji, ki bo konec marca. Komisija ima tudi nalogu, naj ugotovi vzroke za sedanje stanje. Zahtevali so še, naj proti vodstvu podjetja ostreje ukrepajo, če bo komisija ugotovila, da so obozbe centralne Službe družbenega knjigovodstva Slovenije in družbeno-političnih organizacij novomeške občine točne.

Odborniki niso bili preveč mili, ko so razpravljali o podjetju. Bili so mneni, da nekaj posameznikom ni mogoče prepustiti, da po svoji volji ravnajo s preskrbo z mesom. Tudi gradnja klavnic je preveč pomembna, da bi lahko z njo odsilali v nedogled. Oddelki za gospodarske in družbene dejavnosti je odbornike obvestili, da lokacija za gradnjo ni bila nikoli problem, da pa Mesno prehrambno podjetje ni kazalo volje, da bi klavnicu gradilo, prav tako pa ni imelo dovolj denarja, če-

CLANI FOTOSEKCIJE pri Ljudskih teknikih Žužemberku so v petek obravnavali delovni program sekcijs za leto 1971 v področju. Med drugim so sklenili, da bodo za 29. novembra pripravili razstavo fotografij v Žužemberku in se dogovorili za tečaj za fotoamaterje, ki bo enkrat na teden in se prične že ta teden. Tečaj bo vodil SRECKO KODRE, vodja sekcijs.

DAN ŽENA so proslavili v Žužemberku. Po kulturnem programu, ki je bil v soboto zvečer v žužemberški kino dvorani, so se žene zbrale v zadružni gostilni, kjer sta jim sindikat obrata Iskre in krajinska organizacija SZDI pripravila skromno pogostitev in poskrbela za dobro razpoloženje. Za prijetno doživetje se žene organizatorjem popahovali.

GASILCI iz Smiheta pri Žužemberku so naročili nov društveni prapor, ki ga nameravajo razviti v letosnjem letu. Denar za prapor so v glavnem sami zbrali. To društvo bo odsej imelo dva prapora. Prvi prapor so namreč ustvaritelji razvili že leta 1928 in je še ohranjen, pred okupatorji ga je bil skril župnik Alojz Zupanc.

M. S.

VEČ PRVOŠOLCEV

V Brusnicah so končali vpis v prvi razred v šolskem letu 1971/72. Tako bo šel prvi razred jeseni 28 učencev, več kot sedanji prvi razred. 15. junija se bo za vse prijavljene začela mala šola.

M. S.

prav je direktor Jože Zalokar velikokrat izjavljal, da denar ni problem!

Odborniki so sodili, da je to povečen primer za prihodnost, ko bo treba takoj ukrepati v vsakem primeru, čeprav možnosti občinske skupščine za take posle niso velike. Po splošnem mnenju se namehrča, da predolg vleče — zdaj jo je treba hitro in učinkovito zaključiti.

Po neuspešnih poskusih v zadnjem času, ko se je Mesno podjetje spremeno izmikalo tako odgovorom na očitke kot tudi morebitnih akcij, da bi problem razrešili, se je torej klobčic začel odvijati. Odločen nastop odbornikov daje slutiti, da bo zadeva hitro in učinkovito zaključiti.

KAJ JIM RES NE MOREJO USTREČI?

Prebivalci Dobrniške doline se pritožujejo, da jim avtobusni podjetji SAP iz Ljubljane in Gorjanci iz Straže ne gresta na roke. Potniki, ki se odpeljejo z avtobusom SAP iz Dobrniške ob 5. uri zjutraj, za nekaj minut zamudijo avtobus Gorjanci, ki odhaja iz Žužemberka proti Novemu mestu. Kaj res ne bi mogli ti dve podjetji spremeniti voznega reda za nekaj minut?

DVORSKI GASILCI ISČEJO PROSTOR ZA GASILSKI DOM

Kje dobiti zemljišče?

Gasilsko društvo na Dvoru pred 40-letnico

Upajmo, da bodo dobili ustrezno zemljišče, saj gre za gradnjo objekta, ki bo v splošno korist.

M. S.

IZ NOVOMEŠKEGA PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeških porodnišnicah rodile: Tončka Šepelič iz Srednjega Lakenca — Igorja, Sonja Lavrenčič iz Črnomlja — Borisa, Ana Radoš iz Brasljevice — Snežana, Frančiška Turk iz Broda — Irene, Vera Sintič iz Oštrega — Bojanu, Milena Jarh iz Dolnjega Leskova — Dušana, Marija Bozovičar iz Prečne — Roberta, Vera Miklak iz Blata — Blaženko, Angelica Volčjak iz Pristave — dečka, Angela Kobe iz Srednjih Radencev — dečka, Amalija Plut s Sodržega vrha — dekllico, Frančiška Majerc iz Zajčjega vrha dekllico. Čestitamo!

Ida Milinkovič, patrona ženskega sestra: „Moški nam priznavajo enakopravnost, ker jum pomagala živeti bolje, vendar ne vem, ce jo bom kdaj resnično dosegla. Prodrie smo v svet, namožljivo pa smo si nove naloge. Enakopravnost nas krepko obremenjuje. Zmoremo, ker pač moramo. Ne delamo z veseljem, ampak z občutkom dolžnosti. Spremljata nas večna skrb in tekma s časom. Na početku se velikokrat nimamo časa niti spomniti.“

A. V.

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Bolj jasna podoba novih šol

Odborniki sprejeli odločbo o ustanovitvi osnovnih šol Grm in Bršlin

Na zadnjih občinskih sejih so odborniki soglasno potrdili odločbo o ustanovitvi dveh novih šol v Novem mestu: na Grmu in v Bršlinu. Imeni za ti dve šoli bodo izbrali ob otvoritvi. Hkrati so odborniki potrdili ravnatelja šol v ustanovitvi, ki bosta pooblaščena za vse opravila, potrebna za začetek dela šole. Miroslav Vute in Boris Gabrič bosta svoje posle opravljala, dokler ne bosta imenovana ravnatelja šol na podlagi razpisa.

Na občinskih sejih niso dočakali šolskih okolišev, ker bodo to odločitev raje prepustili zborom volivcev, ki bodo marca. Sele po odločitvi zborov volivcev bodo odborniki določili šolske okoliše. Sprejeli so tudi sklep, da bodo na Grmu ustanovili hospitacijske oddelke, ki poglabljajo kakovost vzgojno-izobraževalnega dela, uvajajo novejše metode in delovne oblike in spoznavanje z njimi širši krog učiteljev. Občina z ustanovitvijo teh oddelkov ne bo imela dodatnih stroškov.

Prav tako bodo na prilog Jožeta Suhadolnika opozorili delovne organizacije, ki še niso plačale svojih prispevkov, naj izpolnijo svoje obveznosti do sklada za gradnjo šol.

S temi odločitvami odbornikov je podoba osnovnih šol v Novem mestu postala jasnejša in holj stvarna. Pričakovati je, da bo pouk postal enoizmenški. Vse štiri šole naj bi imelo 2373 učencev: na Grmu 844, Katja Rupena 777, v Bršlinu 409 in Milka Šobar — Nataša 343. Vsega skupaj naj bi bilo 80 oddelkov, do leta 1974 pa naj bi po programu otroškega varstva 760 učencev imelo podaljšano bivanje v šoli.

In ko smo že pri šolstvu: odborniki so brez razmišljanja dignili roke za soglasje Kmetijskemu iz-

braževalnemu centru Grm za ustanavljanje dislociranih objektov. Različne delavski univerze iz Slovenije so namreč že večkrat prosile šolo na Grmu, naj bi v nekaterih krajih odpela svoje oddelke šole za kmetovalce. Poslej bo to možnost imela.

Za člane DU Novo mesto so spet na voljo drva, ki jih je odstopilo novomeško CG. Prizave sprejema društvo do 31. marca, potem ne bo preveč nobenega naročila več. Drva bodo dobra in zdrava, vsa bodo druge kvalitete. GG jih bo začelo razvajati že v aprilu. Društvo sprejema samo naročila, ki niso manjša od osem metrov dr.

Upokojence novomeškega društva obveščamo, da bo v nedeljo, 14. marca, ob 9. uri dopoldne množični sestanki v prostorih kluba društva upokojencev.

Od srca so se nasmejale žene in dekleta Rabadanovi tridečanki „Kadar se ženski jezik ne suč“ ki so jo člani kulturne sekcije pri mladinskem aktivu v Stranski vasi v soboto, 6. marca zvečer uprizorili na odru v domačem gasilskem domu v počastitev dneva žena. V vlogah so nastopili: Cveta Bele, Marija Golob, Anton Ajdešek, Mirko Marjanovič in Jože Hrovat. Komедijo je režiral Franc Bartolj. Na sliki: prizor iz tretjega dejanja. (Foto: Ivan Zoran)

PROSLAVE ZA DAN ŽENA so pripravili na vseh šolah in v otroških vrtcih. V vseh vrtcih so cibinani že v petek pod vodstvom vzgojiteljic pripravili prsiadle, na katere so povabili mame in jim v pestrem sporedru prikazali, česa so se naučili zadnje mesece, razen tega pa so jih obdarili z lepimi darili. Oseđajo kulturne prireditve za matere so pripravili pionirji osnovne šole Katja Rupena v soboto zvečer v Domu kulture.

Prizave za dan žena je pripravilo v soboto zvečer tudi Društvo upokojencev. Razen tega so v soboto prizavalo ženske svoj dan tudi v vseh novomeških hotelih in restavracijah.

NA ZADNJI OBČINSKI SEJI so odborniki potrdili imenovanje diplomičnega ekonoma Mihe Hrovatiča za ponovnega direktorja podjetja Dominvest.

DANES ob 9. uri bo v prostorih občinskega odbora RK področno posvetovanje o krovodajstvu, ki ga sklicuje republiški odbor RK za občine Metlika, Črnomelj, Trebnje in Novo mesto. Pogovorili se bodo o možnostih razširjanja krovodajstva na tem območju, o programu tekmovanja ekip prve pomoči ter o programu za teden Rdečega kriza.

DRUŠTVO Ljudske tehnike ima v letosnjem načrtu tudi vključevanje novih članov v svoje vrste. V ta namen bodo posamezne sekcije izdelale tudi načrt izobraževanja novih članov. Društvo vabi v svoje vrste zlasti mladino. Prijavite se lahko na tujinsko društvo na Novem mestu.

CENE NA TRGU v pondeljek so bile: cvetala 5 din., čebula 2 din., česen 8 din., ſilz 5 do 7 din., krom-

pir 1 din., koleraba 2 din., korenje 6 din., motovilec 6 do 8 din., ohrov 4 din., brstiščni ohrov 5,50 din., pesa 2,80 din., por 3,50 din., petriški 8 din., repa 2 din., kiala repa 4 din., račič 12 din., endivij 6 din., spinacia 10 din., zelje 2,60 din., kislo zelje 3 do 4 din., zelena 8 din., grozdje 6 din., hruške 6 din., jabolka 4 din., suhe slike 4 din., jaja 0,60 do 0,70 din., smetana 16 din., sirček 6 din.

UMRILA JE Anica Colnar, Trdinova 14 — 62 let.

RODILE SO: Dragica Cargonja, Paderščeva 24 — Sandro in Saša, Jožeta Korara, Majde Šilc 2 — Leo, Ana Grahek, Ulica Mirana Jarcu 7 — Andreja, Tončka Mohorko, Ulica Mirana Jarcu 28 — dečka, Slavka Rozman, Ulica Milke Šobar 15 — Romana in Ivanka Marin, Ulica Mirana Jarcu 16 — Matejko.

Eta gospa je rekla, da v Novem mestu kar prehitajo medobčinsko sodelovanje, o nastanku svetlobe občin se niso dokončno pogovorili. V Novem mestu pa so njegovo ustanovitev odborniki že po-

ČETRTEK, 11. MARCA: 16.00 do 16.10 Napoved programa in poročila – 16.10 do 16.30 Nove plošče RTB – 16.30 do 16.40 Aktualnost tedna – 16.40 do 16.50 NAJ POP LOT – najraje poslušane melodije – 16.50 do 17.00 Obvestila in reklame – 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 13. MARCA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo – 16.30 do 16.40 Zdravstveno predavanje – dr. Zvonimir Skofljanc: Kaj storiti, ko se pripeti nesreča – 16.40 do 16.50 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam – 16.50 do 17.15 NOVE MELODIJE s pihalnim orkestrom Francija Puharja – 17.15 do 17.30 Za naše najmlajše – Sneguljčica – 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 14. MARCA: 10.30 Domače zanimivosti – Miroslav Kambič: O delu uprave občinske skupščine Brežice – Za naše kmetovalce: inž. Alojz Mustar – Vpliv rezi na vrogo, rast in rodnost sadnega drevja – Obvestila, reklama in spored kinematografov – 11.45 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 16. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanja z ansamblom STEB – 16.15 do 17.15 Poročila – Jugoton vam predstavlja – Svetujemo vam – iz naše glasbene šole – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista – Obvestila, reklame in pregled filmov – 17.15 do 18.00 MLADINSKA ODDAJA – magnetofonski zapis z zborni mladih samoupravljalcev v Krškem.

BREZISKA KRONIKA NESREC

Pretekli teden so se ponesrečili in izkali pomoči v brežiški bolnišnici: Alojz Arh, sin kmeta iz Grčevasi, se je uskal z vinjekom v desno nogo; Franc Miakar, sin kmeta iz Straže, je padel z motorjem in si poškodoval levo nogo in glavo; Anton Žmavčič, rudar iz Bojsnega, si je pri delu v rudniku poškodoval levo nogo; Matilda Kodrič, gospodinja iz Armeškega, je padla na poti in si złomila desno ključnico; Stjepan Frkancu, delavcu v Kraju gornjega, je pri delu na žagi padel tram na levo nogo; Drago Harapin, sin delavca iz Lučelince, se je urezal s srpon v levo roko; Marija Sintič, hči kmeta iz Prusnje vas, se je porezala na steklo po obrazu; Stanislav Balog, elektroprevijalec iz Kanala, je padel na poti in si złomil levo nogo; Ivan Gramc, kmet iz Kamenc, je padel na poti in si poškodoval desno nogo; Dragica Majkoper, gospodinja iz Šibice, je padla po stopnicah in dobla notranje poškodbe.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Vjekoslav Kolman, upokojenec iz Trstenega, star 75 let; Josipa Šafar, gospodinja iz Movrača, starca 87 let; Pavle Klinčič, upokojenec iz Brdovca, star 75 let; Marija Drobnič, gospodinja iz Hrastja, starca 55 let; Josip Sokol, upokojenec iz Zaprešića, star 60 let; Franjo Ilijas, obč. podpiranec iz Movrača, star 67 let; Jožef Simonšek, gospodinja iz Zg. Pohance, starca 79 let.

NOVO V BREŽICAH

MINULI TEDEN so na prvi sekciji za družbeno aktivnost žensk izvolili za predsednico Zlato Butaro, v predsedstvu sekcije pa je Angelco Verstovšek, Ljubica Rebernik in Milo Arsov.

Udeleženke so sprejele okvirni delovni načrt. Posebno pozornost bodo namenile otroškemu varstvu v mestu in večjih krajevnih središčih, uveljavljanju žensk v družbeno-političnem življenu, skrb za poklonno usposabljanje žensk in sodelovanju sekcije z drugimi organizacijami.

TA TESEN JE KOMITE OBČINSKE KONFERENČE ZK organiziral dvoje predavanj: 9. marca je povabil v Brežice Ivana Lapajneta za komentar o gospodarskih spremembah in stabilizaciji, za jutri pa prireja razpravo o idejnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja. Vodil jo bo član predsedstva ZKZ in predsednik komisije za družbeno-politična in idejna vprašanja znanosti, prosvete in usposabljanja komunistov pri CK ZKS.

GIMNAZIJCI BODO LETOS PRIPRAVILI kulturni spored za proslavo praznika dela 1. maja. Istočasno bodo občani z njim počastili tudi spomin na ustavnove Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Ob tej priložnosti bodo podeliли priznanja nekdanim aktivistom.

PETDESET MLADINCEV iz brežiške občine se bo 14. marca udeležilo zborja mladih samoupravljalcev iz Posavja v Krškem. Na njem se bodo seznamili s srednjoročnim razvojnim načrtom, ki ga bo tolmacil predsednik medobčinskega sveta ZK Franc Bukovinsky.

Kovačev za podkovanje konj in volov je v brežiški občini vedno manj. V Novi vasi pri Jesenicah se s tem ukvarja Franc Lazanski. Vole in konje mu priženejo iz precej oddaljenih slovenskih in hrvaških vasi, zato je na njegovem dvorišču vedno živahno. (Foto: J. Teppey)

TOKRAT SE BO TEMELJITO PREMAKNIL

Brežice pred pomladanskim startom

Napovedano je širjenje obratov, zrasla bo nova tovarna, nova vinska predelovalna klet, nova restavracija na Čatežu, nova trgovska hiša in še kaj

— Tovarna pohištva in Opekarna pripravljata modernizacijo

Spoznanje, da se je treba nasloniti predvsem na lastne sile, je pripomoglo, da so gospodarske organizacije po 1965. letu začele bolj in bolj upoštevati poslovnost. To jim je odprlo nove možnosti za nadaljnji razvoj in jih spodbudilo k razmišljanju in načrtovanju, k spremenjenemu odnosu do strokovnjakov, brez katerih si celo v najmanjih podjetjih ne morejo zamisliti napredka.

Ena najpomembnejših gospodarskih organizacij v občini je tovarna pohištva. Zaposlenih ima okoli 380 delavcev in bo letos ustvarila za 36 milijonov din vrednosti. Od tega bo izvozila tretjino. Kljub težavam se podjetje ne odpoveduje novim investicijam, ki mu bodo pomagale premagati ozka grta v proizvodnji.

Razvojni program je bila napraviti tudi Opekarna. Potrebovala bo okoli 8 milijonov dinarjev za modernizacijo. Ta je nujna, sicer bo začela v resne težave, iz katerih se ne bo več mogla izklopiti. Potem v občini lahko napravijo krž čez njen obstoj. Za denar ne bo lahko, vendar vse kaže, da bodo dobili potrebne vire za finančiranje predvidene investicije.

Novo pomlad sta napovedala tudi konfekcijska obrata metiške Beti in sevnitske Jutranjke. Beti bo razširila svoj obrat v Dobovi in zaposila na

novo sto delavk. To jo bo veljalo 4 milijone din. Gradbeni dela se bodo začela, kakor hitro bo zima mimo. O načrtih Jutranjke sma že večkrat pisali, pa ne bo odveč informacija, da želi to podjetje zaposlit 300 žensk. Občinska skupščina je v ta namen odstopila prostore trgovske šole, pozneje pa bo doblilo podjetje v upravljanje še internat te šole.

Tovarna avtomobilske opreme IMV Novo mesto je delno že zgrajena. Zima je delo prekinila, toda pričakovati je, da bo velika hala kmalu pod streho. V njej bo imelo celo 300 ljudi, pozneje pa jih nameščajo zaposlit 500. Tovarna IMV začasno uporablja tudi prostore Po-

Cene v Brežicah in Krškem

Preteklo soboto sojiale v trgovini s sedjem in zelenjavo v Brežicah in Krškem naslednje maloprodajne cene:

	Brežice	Krško
(cena v din za kg)		
cvetača	5,00	5,00
čebula	3,00	2,50
česen	10,00	10,00
fizol	4,60	5,00
	in 6,50	in 6,50
krompir	1,00	0,80
korenje	3,00	
	in 6,00	7,00
kumare	12,00	
ohrov	–	3,60
pesi		2,50
por	3,60	3,60
peterilj	8,00	7,50
paradižnik	12,00	
repa – kislá	4,00	
solata – endivija	6,00	4,50
zelje	2,20	2,80
zelje – kislá	–	3,80
zelená	5,00	–
fige – suhe	6,00	–
	in 8,00	
hruske	6,00	4,00
jabolka	1,50	3,50
	do 4,20	4,00
limone	5,20	5,80
	in 6,40	
orehi	6,80	–
orehi – jedrca	32,00	26,40
pomaranče	5,20	5,50
slive – suhe	5,00	5,00
banane	6,40	–
jajca – kos	0,55	0,60

Samostojnost dvema enotama

Kooperacijski obrat AGRARIE iz Brežic je z novim statutom dobil večje pristojnosti. Ta enota bo poseljala lastne organe upravljanja in pravico do lastne delitve dohodka. Imela bo 7-članski poslovni odbor in 15-članski svet koperativov, v katerem bo samo en član iz kolektiva. Poseben položaj je v podjetju dobila tudi Hranilnica in posojilnica. Tudi tu ima svoje organe upravljanja, samostojno bo delila dohodek in bo razen tega imela svoj bančni račun. Imela bo poslovni odbor, v katerem bodo člani poslovnega odbora za kooperacijo in še dva člana iz vrst kolektiva.

savja, ki so jih lani obljubili. Vegi za njen obrat. Po krizi, v katero je zašla Vega, kaže, da teh načrtov ne bo uresničila.

Pozabiti na smemo na gradnjo, ki jo napoveduje obrat Slovenije vina. V Brežicah bo postavil novo vinsko predelovalno klet z zmogljivostjo 500 vagonov vina. To podjetje je prevezlo pobudo za obnovo vinogra-

Vsakemu samo po en glas!

30 članov bo razporejalo denar iz občinskih rezerv — Gospodarstvo bo imelo največ besede

V skladu skupnih rezerv je približno 600 tisoč dinarjev. Lani se je natekel 20 tisoč din, letos pa pričakujejo največ 35 tisočakov. Sklad bo poslej upravljal skupščina skladu. Odborniki so na zadnji seji sklenili, da bo štela 30 članov. Gospodarstvo bo zastopalo v njej 24 članov, šest pa jih bo imenovala občinska skupščina.

Svet za občo upravo in notranje zadeve ter dosedanja upravnih odborov sta predlagala, naj bi se število članov menjalo, odvisno od organizacij, ki v skladu vplačujejo sredstva. Po tem predlogu tudi glasovi članov ne bi enako štele. Tisti, ktori ima v skladu večji delež, naj bi imel pravico do večjega števila glasov, na primer za vseh začetnih deset tisoč din po en glas. S tem bi torej imeli vpliv predvsem tisti, ki več prispevajo.

Občinska skupščina je ta predlog premevala, vendar ga ni sprejela. Odborniki so menili, da je predlog preveč zapleten za razmeroma majhno vsoto, s katero razpolaga sklad. Odločili

NAJ ŠE OBČINA SEŽE V ŽEP!

Se malo in turistična društva se bodo lotila urejanja parkirišč in kopališč ob Krki. Zal jim bo tudi takrat zmanjšalo denarja, zato želijo, da bi jim izdatne ponagala skupščina, kajti denar, ki ga bo poherejo za parkiranje, zadostuje komaj za sprotno čiščenje in vzdrževanje. Manjka sanitarij, pitne vode in gostinstvenih storitev.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Anica Račič iz Samobora – deklica; Danica Osojnik iz Bizeljskega – Marija; Marija Sintič iz Gradnje – Marija; Dunja Gajščič iz Rud – Besma; Matilda Kriznik iz Sevnice – dečka; Kristina Venišnik iz Brezine – dečka; Dragica Berc iz Skrnika – deklica; Eva Vranovič iz Štrmca – Maria; Marija Kriznik iz Velike vasi – deklica; Milka Jelinkar iz Krškega – dečka; Ana Lužar iz Mrčnih sel – dečka; Jožica Kurajčič iz Brežice – dečka; Marija Klavžar iz Reštanja – Fanko; Marija Polovič iz Brezine – Boštjana; Zvonka Leskovec iz Brezine – dečka; Štefica Setinšek iz Dobrave – dečka. – CESTITAMO!

J. TEPPY

Tretjino več posekajo, kot zraste

Zasebni gozdovi v brežiški občini so zelo izčrpani — Veliko lesa posekajo brez dovoljenja — Zadnje čase je tudi veliko prekupevalcev

V brežiški občini je okoli 3.300 gozdovih posestnikov. V zadnjih desetih letih je vsak posekal poprečno po 4 kub. m lesa na leto, torej za 0,5 kub. m več, kot je bilo označeno. Seveda tudi ta količina ni mogla zadovoljiti vseh njihovih potreb. Gozdovi v občini, zlasti pa zasebni, so zelo izčrpani.

Sečnja je bila za tretjino večja od pričetka. Ravnino tisti kmetje, ki imajo malo gozdov, najbolj pritisnajo in bi radi iz njega dobili vsako leto stelo, draž, dva za kurjavo, les za popravilo hiše in gospodarskih poslopij in še kaj za prodajo. Takšni gozdovi so zaradi pretiranega poseka najbolj izčrpani. Vse to vpliva na to, da se vrednost gozdov postopoma zmanjšuje.

Posek lesa v zasebnih gozdovih je skoraj v celoti namenjen za domačo uporabo. Kmetje oddajo Gozdnumu gospodarstvu zadnja leta komaj desetino in celo le dvajsetino posekajo.

omejevati sečnjo po zmogljivosti gozdov, vendar ji to ne uspeva povsem. Pogosto se mora ozirati na potrebe kmetov in zanemariti strokovne razlage za manjšo sečnjo. Veliko je tudi nedovoljenega poseka, kar tudi močno ovira prizadevanja gozdarjev, da bi ohranili gozdove kolikor toliko pri moći.

Posek lesa v zasebnih gozdovih je skoraj v celoti namenjen za domačo uporabo. Kmetje oddajo Gozdnuemu gospodarstvu zadnja leta komaj desetino in celo le dvajsetino posekajo

V minulem letu se je močno počelo število prekrškov v zasebnih gozdovih. Prekrški te vrste je težko izslediti in jih dokazati, od kar ni več predpisano označevanje lesa za domačo uporabo. To onemogoča nadzor nad lesom, ki ga pripeljejo na žage. Ker gre les dobrav v prodajo, so se pomnožile tudi tativne in načrte je nedovoljeno prekupevanje z lesom.

J. T.

Letos že drugič razstava

Leto že ni okoli in že ima brežiško Hortikulturno društvo petkrat več članov, kot jih je štelo aprila lani na ustanovnem občnem zboru. Takrat

Ne zviševanje cen, ampak rezerve

Delavski svet je dal podporo ukrepom, ki so jih predlagale strokovne službe — Rešitev nakazujejo večje količine izdelkov, večja produktivnost, pa tudi varčevanje

Krška tovarna Djuro Salaj je razen papirnice v Sremski Mitrovici edina proizvajalka časopisnega papirja v Jugoslaviji. Lani je podjetje gospodarilo v težkih razmerah. Pomanjkanje lesa je bil eden izmed glavnih vzrokov za težave, ki jih je še povečalo nesorazmerno cen med nabavno ceno lesa in prodajno ceno papirja.

Po reformi 1965 so se cene lesa dvigne za okrog 100 odstotkov, papir je postal le malo dražji. Zato sta lani oba proizvajalca časopisnega papirja predložila Zveznemu zavodu za cene prosti oblikovanje cen tega izdelka, dosegla pa sta le dvig cene na 2,00 N-din za kilogram. Letošnjega januarja sta se obe tovarni dogovorili s časopisnimi podjetji za sporazumen dvig cene na 2,15 din, s čimer pa še ni dosežena prava ekonomska cena tega izdelka.

V takih razmerah je krška tovarna dočakala devalvacijo in ukrepe, ki naj bi stabilizirali naše gospodarstvo. Vse že znane ukrepe so v tovarni upoštevali in izračunali, da ob 6-odstotnem povečanju proizvodnje nimajo možnosti za večjo akumulativnost. Zaradi našega gospodarskega sistema, nizkih prodajnih cen papirja, predvsem pa zaradi predvidenega uvoza 100.000 prostorninskih metrov celuloznegesa, bo podjetje prigospodarilo le 25,9 milijona novih dinarjev. Zaradi devalvacije, višjih prevoznih stroškov ter podražitev premoga, električnega toka in nekaterih vrst reprodukcijskega materiala

bodo po prvih računih proizvodni stroški narasli za 13,3 milijona din. Če od tega odstrejemo večji zaslužek v izvozu in manjše družbene prispevke, bodo do sedaj znani gospodarski ukrepi oslabili letosnjo akumulacijo za več kakor 7 milijonov din. Tovarniške strokovne službe so zato že izdelale okvirni načrt ukrepov za izpolnitve letošnjega finančnega načrta. Bistvena kvaliteta teh ukrepov je v dejstvu, da tovarna v sedanjih razmerah ne skuša najti rešitve v povišanju cen poglavitega produkta, časopisnega papirja, ampak ob že dogovorjeni ceni 2,15 din za kilogram vztraja pri iskanju notranjih rezerv. Mednje sodi v prvi vrsti manjši uvoz celuloznega

lesa, večja poraba toplovnega lesa in odpadnega papirja in sploh večja uporaba domače surovine. Večji dobitek bi tovarni prinesla večja količinska proizvodnja, plod produktivnosti in boljšega odnosa do dela. Prihraniti se da tudi pri porabi vseh vrst energije in materiala, investicijskem in ostalem vzdrževanju, strojni vpregi in še kje druge.

Program ukrepov za uresničitev letošnjega proizvodnega in finančnega načrta so že podprli tovarniški komunisti in delavski svet.

ZIVKO ŠEBEK

„MAMA, SVET JE TUDI ZATE“

Ta Kajuhov verz je bil vodilna misel na proslavi, ki so jo v pondeljek, 8. marca, predreli šolarji v počastitev dneva žena v Krškem. Kulturni program je vseboval glasbene točke, recitacije in plese. Nastopili so pevski zbor mlajših učencev, recitatorji in člani folklorne skupine osnovne šole „Jurij Dalmatin“, gojenci glasbene šole Krško ter varovanci vseh oddelkov vzgojno-varstvene ustanove. Pozornosti, ki jo je sola posvetila prazniku žena, so bile materje in žene zelo vesele.

NOVE SLAČILNICE NA SENOVEM

Na športnih igriščih na Senovem bodo do rudarskega praznika 3. julija nared nove sodobne slačilnice, ki jih je gradilo Stroščna zanke so prispevali krajevna skupnost, občinska skupščina Krško, temeljna izobraževalna skupnost in rudnik. Ob otvoritvi bo baje na Senovem zanimalo nogometno srečanje med rudarji in rojaki, ki delajo v tujini, tistimi iz Zahodne Nemčije in Svedske.

Instalacijski material

Ko kupujete instalacijski material za ureditev stanovanja, hiše ali za službo, se najprej oglasite v prodajalnah ELEKTROTEHNA v Krškem, Sevnici ali Novem mestu.

Ida Zupanc

Ko bi nam le dela ne zmanjkalo!

Dokler so otroci majhni, so v otroškem vrtcu, pozneje jih sprejme v varstvo osnovna šola — Kraj ima vse, vendar jih skrbi, kako bo, ko ne bo več rudnika — Samo Metalna bo premalo in tudi ženskam bo treba priskrbeti nova delovna mesta

V prejšnji številki smo zapisali, da bodo na Senovem letos dobili nov otroški vrtec. Varstvo imajo v tem kraju že vrsto let lepo organizirano in zaposlene matere so zadovoljne.

Klub zimi je na gradbišču krške osnovne šole vse živo. Najbolj so zaposleni obrtniki, pa tudi z zunanjimi deli niso prenehali, kot lahko vidite na sliki. (Foto: J. Teppey)

Politična šola je končala delo

S svečano razdelitvijo priznanj za sodelovanje so v soboto dopoldne v Krškem končali s predavanjem v letos že drugem oddelku družbeno-politične šole, ki jo je v sodelovanju z delavsko univerzo organiziral komite občinske konference ZK. Predavanja, ki so jih tudi tokrat pripravili domači družbeno-politični delavci in gospodarski strokovnjaki, je poslušalo 32 mladih fantov in dekle iz vse krške občine. Kot gostje so v 10-dnevni soli predaval glavni urednik časopisa DELO Mitja Gorup, podpredsednik republike sindikalnega sveta Ivo Tavčar ter Vlado Beznik, sekretar republike konference SZDL. Na srednjem zaključku šole je predsednik komiteja občinske konference ZK Milan Ravbar čestital vsem slušateljem, četverico pa sprejel v članstvo ZK.

Razprava o zasebnem kmetijstvu

V torek dopoldne se je v Krškem sestala občinska konferenca SZDL in razpravljala o aktualnih vprašanjih zasebnega kmetijstva. Seji, na kateri je imel uvodni referat direktor krškega AGROKOMBINATA Stane Nuncić, so prisostvovali poleg članov občinske konference tudi predstavniki kmetov in kooperantov.

HOTEL NI NAPRODAJ

Delavski svet tovarne papirja je spremenil lanski sklep o prodaji hotela Sremič in jo odložil za nedoločen čas. Podjetje Slavnik iz Kopra bo že prihodno leto zgradilo v Krškem nov hotel in v celulozi računa, da bi morda preuredili hotel Sremič v obrat družbene prehrane.

V SOBOTO NA VELIKO PLANINO

Pisali smo že, da se bodo letos na daljevale športne igre slovenskih pamirčarjev, ki so bile leta 1963 ukinjene. V soboto, 13. marca, bo smučarsko tekmovanje pamirčarjev na Veliki planini. Udeležili se ga bodo tudi smučarji iz krške tovarne papirja.

CESTA UREJENA

Naselje Gorenji Leskovec, Kal-ževič in Brezje so dobila povezavo s Senovem. Po cesti lahko vozijo tudi avtomobili. Dzaj jih čaka urejanje ceste od Brezja naprej. Cesto bodo morali posipati in razširiti za avtomobilski promet. Prebivalci iz teh krajev imajo sicer povezavo s cesto na Blanco, vendar so jim trgovine na Senovem bližje in tudi po zdravnika gredo raje na Senovo.

PEVCI VADIJO

Moški pevski zbor Svoboda iz Breستانice se pripravlja na samostojen koncert. Občinstvo se bo predstavil v gradu konec maja ali v začetku junija. Pevci iz Breستانice bodo sodelovali tudi na srečanju izseljencev. Tedaj pričakujejo v Breستانici nad deset tisoč ljudi iz vse Slovenije. Povabili bodo tudi predstavnike tistih hrvaških in srbskih občin, v katere so leta 1941 izselili zavedne slovenske družine.

»Dolenjski list« v vsako družino

KRŠKE NOVICE

NA OBMOČJU KRŠKE OBČINE so lani zgradili 15 vodovodov v vrednosti preko 2,5 milijonov dinarjev. Tretjino sredstev je prispevala občinska skupščina, dve tretjini pa v delu in denarju občani sami. Občinska skupščina je že pripravila predlog letošnjih del, ki predvideva 25 novih vodovodov. Ce računamo pri gradnji na enako vremeno, kakor so občani pokazali lani, lahko že sedaj zapisemo, da bo načrt v celoti urejen.

ZA OBNOVO KOSTANJEVCI cistercijanskega samostana-gradra so v letošnjem letu namenili 350.000 novih dinarjev. Z njimi bodo dokončno uredili samostansko cerkev in skupščini pripeljati do tretje gradbene stopnje del vzhodnega samostanskega trakta. Tu naj bi že v letošnjem maju odprti vinski polnilno krškega Agrokombinata in pripravili vsaj stiri sobane, v katerih bo vinarski oddelki Tehniškega muzeja Slovenije.

KRŠKO GASILSKO DRUŠTVO praznuje letos 100-letnico ustanovitve in dela. Pomembni jubilej bodo proslavili tudi s svečano otvoritvijo novega gasilskega doma, ki ga ta čas pospešeno grade. Denar za gradnjo so si gasilci izposodili, vracači pa ga bodo z sredstev občinskega gasilskega sklada.

NA OBISK V OBČINO KRAJLJEVO je krenilo z delegacijo slovenskih žena tudi zastopstvo iz

KRŠKI TEĐNIK

Z zvočnikom do denarja?

Sevniška občinska gasilska zveza je te dni kupila prenosni zvočnik, tranzistorski megafon, s pomočjo katerega je mogoče govoriti tudi en kilometer daleč. Razdalja torej zadostuje, da bodo gasilski klic lahko slišali tudi v občinski stavbi, kjer delijo družbeno pomoč (ali vsaj pripravljajo predlog razdelitve) organizacijam in društvom. Gasilci upajo, da bodo z zvočnikom lažje priklicali večjo denarno pomoč.

Raje verjamemo, kot da bi šli gledati.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 14. MARCA: 10.30 Občinske novice in lokalna poročila. Reklame in oglasi – Zgodilo se je v preteklosti – Elektrotehnačna vam predstavlja – Iz KK SZDL Podvrh – Ob pričetku dela nove hal Konfekcije Lica – Pogovor s predsednikom ObčS o popisu prebivalstva – Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – Zaključek oddaje.

SREDA, 17. MARCA: 16.00 Reklame in oglasi – Zgodilo se je v preteklosti – NAJPOPOPLOT – Iz diskoteke naših poslušalcev – Mi mladi, kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo (nadaljevanje) – Oddaja za najmlajše – Ali poznate operete mojstre – Princ študent – Zaključek oddaje.

SEVNIŠKI PAPERKI

GLASOVANJE O ZDRAZITVI. 24. marca bodo imeli v sevniškem kovinskem podjetju referendum, na katerem bodo zaproseni odločili, ce so za pripojitev k Strojni tovarni Trbovlje, s katero podjetje že sedaj zelo tesno sodeluje. Pričakovati je, da bodo sevniški kovinari glasovali za pripojitev, saj jim bo to, kot je predvideno, prineslo več prednosti. Sevniški obrat bo imel po pripojitvi „status samostojne delovne organizacije združenega dela in položaj pravne osebe z vsemi pravicami in dolžnostmi.“

NE BO ŠLO BREZ SAMOPRISPEVKA. Vse kaže, da Sevnica ne bo mogla urediti svojega pokopališča brez pomoči prebivalstva. Pust je minil in z njim krematorij, problem pa je ostal. Povečanje pokopališča in gradnja mrtviške vežice bi v lejala namreč najmanj 700.000 dinarjev, lega denarja pa Komunalno stanovanjsko podjetje Sevnica samo ne bo moglo dati. Čeprav je podjetje povečalo najemino, znašo dohodki pokopališke službe s prodajo krišta vred le približno 50.000 dinarjev na leto. O zamisli, da bi zbirali samoprispevki, smo že pisali, vendar je zaenkrat na predlog ostal brez odziva.

SE PREDELAVA MESA. Kmetijski kombinat „Zasavje“ namerava v prostorih nove klavnine urediti se obrat predelave mesa. Del denarja za to že ima, nekaj pa bo treba dobiti tudi posojila. Predelava mesa bo, kot predvidevajo, pripomogla do boljšega finančnega uspeha klavnine.

O AMATERSKEM SNEMANJU. Kinoklub je v petek spet predstavil predavanje za svoje člane in druge. Naslov predavanja je vabil vse tiste, ki se zanimajo za amatersko kino snemanje.

ZAVIRAJO NACRTI. Konfekcija „Jutranjka“ ima zagotovljeno denar za gradnjo novih proizvodnih zmogljivosti in skladnišča. Podjetje bi rado z delom cimprej začelo, vendar se bo, kot kaže, izdelevanje načrtov zavleklo. Pripravlja jih brezko projektansko podjetje „Region“.

PRAVNA POMOC ZAPOSLENI. Občinski sindikalni svet bo

IZ TRŽIŠČA IN OKOLICE

JUTRI CEPLJENJE PSOV – Veterinarska postaja Trebnje je obvestila, da bo redno letno cepljenje psov proti pasji steklini za območje krajevnega urada Tržiču jutri, 12. marca, ob 8. uri v Tržiču pri gasilskem domu. Cepljenje je obvezno!

KONČANA PREDAVANJA – Te dni so se končala predavanja o civilni zaščiti, ki so bila izredno dobro obiskana. Takih in podobnih predavanj si ljudje še želijo.

ZA DAN ŽENA – Dan žena so na Malkovcu proslavili že v soboto zvečer. Mladina je pripravila krajši kulturni spored in obdaritev. V Tržiču je bila proslava v nedeljo in tudi tam s kulturnim programom in obdaritvijo. Tudi s Telč so nas obvestili, da so pripravili podobno slavje.

LETOS GASILSKI STOLP – Preteklo nedeljo so v Tržiču zborovali gasilci. Izvolili so novo vodstvo in sprejeli obširen delovni načrt. Do

Novica, ki zasenči vse druge

Zagotovilo predstavnikov cestnega sklada, ki daje upanje, da se bo kmalu začela modernizacija zloglasnega odseka Impoljca-Krško

Predsednik občinske skupščine Sevnica tov. Marjan Gabič nam je te dni sporočil: „Za modernizacijo cestnega odseka med Impoljcem in Krškom bo letos predvideno 4 do 6 milijonov novih dinarjev. Tako sta mi zagotovila predsednik upravnega odbora republiškega cestnega sklada in direktor sklada.“

Ta novica Sevničanom zasenči vse druge. „Da bi vsaj videli, če se bo začelo!“ Sele potem bomo verjeli, da dolgoletni načrti, prednostni vrstni red in obljube niso ostale prazne besede, občani že dolgo ponavljajo. Zdaj je zasvetila iskra upanja, da se bo delo na tej cesti kmalu začelo.

Predsednik republiškega cestnega sklada Milan Kristan je že na decembrski občinski konferenci SZDL dejal, da bo skušal narediti vse, da bi modernizacijo ceste začeli že letos. Čeprav ni mogel ničesar objektiviti, je zbrane delno le pomiril s tem, da je treba počakati do aprila, ko bo dokončno znano, kako bo s prometnim davkom od goriva.

Kako težko je čakati in se voziti po uničenem cestišču dokončno zdelane ceste proti Krškemu, je dokazalo februarško zasedanje občinske skupščine ter še nekateri shodi. Sev-

Jože Smodej – 75-letnik

V torek je slavil 75-letnico življenja Jože Smodej, zlasti med gasilci daleč čez občinske meje znani Sevničan.

„Kaj res že potinsedmdesetletnik?“ selahko hkrati z Južnem vprašamo vsi, ki ga poznamo. Kar težko je verjeti, da je dosegel mož, da katerega je značilna neprerehna dejavnost, izredna prizadevnost, bistra in vedra misel, že tako lepo starost.

Teh nekaj prigodnih besed ne moremo zapisati, ne da bi govorili o gasilstvu, s katerim je slavljenc življenjsko povezan. To dan je minilo 48 let, odkar se je zapisal gasilski organizaciji. 48 let že dela kot sevniški gasilec in ima izredne zasluge, da je gasilstvo v občini doseglo tolksen napredok. Odločilno je prav on prispeval, da je mesto dobilo povojni gasilski dom, na katerega je lahko ponosno, velik je njegov delež za rast prostovoljnih gasilskih društev, posebno še, odkar vodi občinsko gasilsko zvezo, katere predsednik je že od ustanovitve. Njegove organizacijske sposobnosti poznajo tudi drugod in nič čudnega ni, če so ga izvolili tudi za člena izvršnega odbora republiške gasilске zveze. Za svoje delo je prejel državna in gasilska odlikovanja.

PRIPRAVE NA UPOKOJENSKI OBČINI ZBOR. Sevniško društvo upokojencev se pripravlja na občini zbor, ki bo maja. Med drugim prosi vse zaostankarje, da poravnajo svoje obveznosti do društva (članarino), da bodo organizacijske stvari kolikor mogoče urejene.

O AMATERSKEM SNEMANJU. Kinoklub je v petek spet predstavil predavanje za svoje člane in druge. Naslov predavanja je vabil vse tiste, ki se zanimajo za amatersko kino snemanje.

NEVARNE SKARPE. Svoječas so bili pod sevniškim gradom lepo urejeni vrtovi, ki so bili mestu v okras. Od kar je vrtnarjenje opuščeno, so začele propadati tudi kamnite škarpe, ki zadržujejo zemljo. Poniekod so zdaj že tako razrahjane, da predstavljajo grozčo nevarnost za stanovanjske hiše pod gradom. Cimprej bo treba kaj ukreniti.

KONČNO SUŠILNICA. Končno se je posrečilo družbeno-političnim organizacijam na Malkovcu, da bodo dobile v last sadno sušilnico, kjer bodo imela družbeno prostore. Stavba doslej ni bila oskrbovana in je propadala, zato bo potreben precej denarja, da jo bodo popravili. Vaščani se Kmetijskemu kombinatu Sevnica, ki je imel doslej to sušilnico, zahvaljuje za uvidenost.

ZLATA POROKA NA KRŠNJEM VRHU. Preteklo soboto sta slavila 50 let skupnega življenja Jernej in Marija Trbovc s Kršnjega vrha. Zlatoporočenecu iskreno čestitamo in jima želimo dolgo življenje.

L. UDOVČ

KMALU POSKUSNA PROIZVODNJA. Ce bo šlo vse po računih, bodo v sevniškem Jugotaninu kmalu začeli izdelovati forsfural in metanol iz izluzenega lesa, ki so ga doslej porabili za kurjavo. Na leto bo obrat predelal 15.000 ton lesa (suhe snovi) in bo edini proizvajalec forsfurala v Jugoslaviji. Po forsfuralu je veliko povpraševanje, dobra prodaja bo tudi pripomogla, da se bo izboljšal finančni položaj Jugotanina. Na sliki je del novega obrata. (Foto: Legan)

ničani so povzdignili svoj glas, ko sta jih zvoda komentari v televizijskem „Obzorniku“ in puščici v nedeljskem „Delu“. Zdaj, ko so se že toliko prizadevali za cesto Radeče-Krško, ki je zelo pomembna cesta druga, pač težko prenesajo očitek, da so si sami krivi, če so ostali „na repu“, ko so modernizirali republiške ceste.

Sklenili so napisati odprto pismo slovenski javnosti, v katerem bi natančneje pojasnili „zgodovino“ prizadevanj za asfaltiranje obsavske ceste in opisali vzroke, ki so pripeljali do male cestne afere, ki že več mesecov pretresa sevniško javno življenje. Hoteli so še posebej poudariti, da je občina za modernizacijo republiške ceste med Radečami in Impoljco prispevala 130 starih milijonov, da se je zato odrekla modernizaciji občinskih cest in da svoje gasilstvo obremenjuje še z drugimi prispevki bolj, kot to delajo v marsikateri slovenski občini.

Kaže, da odprtga pisma ne bo, ker hi si ga mogoče kdo razlagal kot izsiljevanje. Zagotovilo predstavnikov republiškega cestnega sklada razen tega zdaj dokazuje, da je vodstvo sklada razumelo upravičeno nejevoljo prebivalstva in da skuša nekaj ukreniti.

O POSOJILIH ZA STANOVANJA

V ponedeljek, 22. marca, bo v Sevnici zasedal občinski odbor ZZB NOV. Razpravljal bo o dosedanjem delu občinske organizacije, o pripravi na vsejški odpor, na seji pa bodo poročali tudi o delitvi posojil za popravila in gradnjo stanovanj udeležencev NOB.

KAM GRE VAŠ DENAR?

Brez samoprispevka – nič

Samoprispevki ima največ zaslug, da bo Sevnica za občinski praznik imela zdravstveni dom

Kdor pozna razmere, v kakršnih dela osebje sevniškega zdravstvenega doma, mora pritrdiri, da bo otvoritev novega doma, ki je predvidena za letošnji občinski praznik 12. novembra, skupaj pa daje vseeno tri četrtine potrebnega zneska za nov sevniški zdravstveni dom.

Stavba je že pod streho, zdaj se bodo v njej „naselili“ občnički. Vse mora biti končano do prvega novembra, in ker je tudi denar zagotovljen, lahko Sevničani pričakujemo, da se bo tako tudi zgodilo.

Upravni odbor zdravstveno investicijskega sklada, ki vodi te stvari, je na zadnji seji sprejel letošnji finančni načrt sklada.

Se 1,2 milijona dinarjev bodo letos zbrali samoprispevka, in če k temu prištejemo še do sedaj zbrani denar, bo blizu 3 milijone dinarjev. Zbiranje celo presega predvidevanja. Lani je bilo samoprispevka kar 13 odst. več, kot je bilo v načrtu. K temu so pripomogli večji zaslužki, zlasti pa povečano število zaposlenih.

Razen za dom, ki bo stal približno 4 milijone dinarjev, bo treba zbrati še nekaj denarja za nakup opreme. Članji upravnega odbora sklada upajo, da se bo tudi to posrečilo.

PRED POPISOM PREBIVALSTVA

Dati podatke je dolžnost

Priprave na popis v sevniški občini – čez 100 popisovalcev – stroški večji od pomoči občini

V začetku aprila bo v Jugoslaviji popis prebivalstva, stanovanj in živine, ki bo dal dragocene statistične podatke, uporabne za najrazličnejše namene. Kako v občini organizirati popis tako, da bo potekal brez motenj, o tem so te dni v Sevnici znova razpravljali.

Občinska popisna komisija bo potrebovala 115 popisovalcev in 12 inštruktorjev, ki bodo nadzirali delo. Občino so razdelili na popisne okoliše, da pa bo popisovanje kar se da organizirano, je treba z dolžnostmi seznaniti tudi občane. Popis je obvezen in se mora vsakdo zavedati.

In kako bo s stroški popisovanja?

Popis gre v breme zveznega proračuna. Sevniška občina bo dobila 60.000 dinarjev za plačilo stroškov popisovanja, vendar ugotavljajo, da je ta znesek premajhen. Zadostoval ne bo niti za plačilo popisovalcev. Sprašujejo se, če je občina res dolžna izpolnjevati obveznosti, če za vse nima dovolj denarja. Priponjajo, da bodo popisovanje sicer izvedli, kot je potrebno, opozarjajo pa, da je v podobnih primerih nujno bolj poskrbeti za materialno plat celotne akcije.

SEVNIŠKI VESTNIK

Solidarnostna poteza

Predlog, da bi vsem omogočili potrjene zdravstvene knjižice — Letos v proračunu trikrat toliko za zdravstveno varstvo kmetov kot lani

Tako ni moglo več naprej: že dobra petina kmetov ni plačala prispevkov za zdravstveno zavarovanje, zato je ostala nezavarovana. Če je kdo zbolel in ni mogel plačati stroškov zdravljenja, je komunalni zavod znesek izterjal iz občinskega proračuna. Ob tem je značilno, da se je število takih primerov stalno večalo.

KONFERENCA ZK O SEDANJEM POLOŽAJU

Morda še v tem mesecu, verjetno pa v začetku aprila bo v Trebnjem zasedala občinska konferenca Zveze komunistov. Kot so odločili na seji komiteja ZK, bo obravnavala trenutni gospodarski in politični položaj v trebanjski občini. Za to temo so se odločili zaradi mnogih aktualnih vprašanj, ki spremjamajo sedanjem družbeno-ekonomsko zelo razgiban čas. Na seji konference bodo izvolili tudi novega člana v nestalnem delu republike konference ZKS, ker bo dosedanjemu članu potekel mandat.

Avgust Slavinec

V hudi avtomobilski nesreči je nimuli teden umrl Avgust Slavinec, upokojeni trgovec iz Trebnjega.

Rodil se je 25. julija 1907 v Radomerščaku na Štajerskem, večino življenga pa je preživel v Trebnjem, kjer je delal kot trgovski pomočnik. Ko se je začela druga svetovna vojna, je takoj pokazal svojo pripadnost. Že leta 1942 je začel delati za Osvobodilno fronto, ob vdaji Italije pa se je pridružil partizanom in bil med njimi do končne zmage. Po vojni je opravljal vrsto odgovornih dolžnosti, bil je predsednik krajevne ljudskega odbora, občinski in okrajski odbornik, sodeloval je tudi v občinskih vodstvih družbeno-političnih organizacij in društvin. Posebno draga mu je bila lovška družina, v kateri je preživel marsikatero prijetno ur.

Med ljudmi je bil poznan kot dober človek, pošten trgovec in prijeten sogovornik, ki je imel zelo veliko prijateljev in znance. Toličko težje je bilo zato slovo, ki je na svoj način dokazalo, kako so ga Trebanjci in drugi ljudje cenili in spoštovali.

Z MLEKOM DELNO IZBOLJŠANJE. Ljubljanske mlekarne so za februar že povečale odkupne cene mleka. Če ima 3,6 odstotka tolšče, je zdaj vredno 1,3 dinara liter. Cena je sicer nekaj boljša, kot je bila doslej, vendar še vedno ne bo kaj prida spodbudila kmetov, da bi redili več krav molznic. Lanskega oktobra so pristojni republiški organi že soglašali, da je treba bolj povečati odkupne cene mleka, vendar so prisli vmes ukrepi zveznega izvršnega sveta, ki so zamrzili cene. Ker je bilo mleka vse manj, so ga začeli celo uvažati, kar je zelo slaba usluga domači živinoreji. Zadnje povisjanje odkupne cene kaže, da se bodo razmere tudi za kmeta le začele izboljševati. Na sliki: zbiranje mleka v Trebnjem. (Foto: Legan)

V minulih dveh letih je napredoval obrat „Modnih oblačil“ v Trebnjem. Lani zgrajeni proizvodni prostori omogočajo, da obrat lahko zdaj zaposli približno 300 ljudi. (Foto: Legan)

O DVELETNIH PRIZADEVANJIH OBČINSKE SKUPŠČINE

Nič ne pride samo po sebi

Občinska konferenca SZDL bo danes ocenjevala, kako se uresničuje volilni program, kako gre v industriji, kmetijstvu, obrti in drugod

Danes popoldne bo v Trebnjem zasedanje občinske konference SZDL, na katerem bodo med drugim pretresali, v kolikšni meri je bil uresničen volilni program, sprejet pred dvema letoma. Skoraj dve leti je namreč že minilo, odkar je bila izvoljena nova občinska skupščina, ki je soodgovorna za izvajanje volilnega programa občinske konference SZDL.

Z minuli čas lahko trdimo, da je občinska skupščina opravila svojo izvolitev. Kolikor je mogla, je podpirala in usmerjala gospodarski ter družbeni razvoj v občini, se več: klub nekaterim neuspehom je v glavnem izvedla zastavljene naloge. Neuspehi, če lahko tako imenujemo nekatere neuresničene zamisli, imajo svoje vzroke predvsem zunaj občinske skupščine.

Oglejmo si nekatere najvažnejše značilnosti v dveletnem razvoju posameznih dejavnosti. Za gospodarstvo velja ugotovitev, da je napredovalo. Industrija je lani ustvarila 22.300.000 dinarjev narodnega dohodka, kar je 28 odstotkov več kot leta 1968. Ta številka je, četudi upoštevamo delno razvrednotenje denarja, dokajšen napredok. V zadnjih dveh letih se je število zaposlenih povečalo za 9 odst., osebni dohodki pa za 39 odst. Še več kot te številke pa obetajo razvojni načrti največjih podjetij v občini. V minulih dveh letih so začeli uresničevati svoje načrte v „Dani“, „Kemoopermi“ v Trebnjem in obratu „Modnih oblačil“ v Trebnjem. Te delovne organizacije bodo v prihodnje še bolj vplivale na gospodarski razvoj občine.

Klub sorazmerno majhnim možnostim je občinska skupščina dobro zastavila v kmetijski politiki. Gradnja tovarne za predelavo krompirja, ustanovitev kmetijskega sklada, davne olajsavje, ki se obetajo še v večji meri, pomoč kmetijski zadrugi, vse to so zelo pomembni ukrepi, ki bodo pripomogli, da se bo izboljšal položaj kmetijstva v občini.

Podobno je občinska skupščina podpirala tudi razvoj obrti, vendar je bilo v družbeni obrti več uspeha kot v zasebni. V družbeni velja omeniti zlasti Mizarsko delavnico v Trebnjem, ta zelo napreduje. V prihodnje bo treba še z večjo pozornostjo spremljati zasebno obrtništvo, ki nazaduje, namesto da bi se nagleje razvijalo.

Tudi z razvojem trgovine ni mogoče biti zadovoljen. Žal pa skupščina tu ne more dosti spremeniti. Podobno je tudi z industrijskimi obrati, kot sta Iskra v Mokronogu in TSS na Mirmi, katerih razvoj je odvisen od tovarn, kamor spadata.

Trebanjska občina je v minulih dveh letih pridobila več turističnih objektov. Napredovala je tudi v komunalnem

Shod mučenikov

V Jakličevem gostišču na Kovačevem hribu se bodo v nedeljo, 14. marca, sestali mučeniki iz Sentruperta in proslavili svoj dan — 40 mučenikov. Prisostvovale bodo lahko tudi mučenice, vendar se bodo morale odkupiti z visoko vstopnino.

POGOVOR Z LJUTOMEROM

Trebnje je prejšnji teden sodelovalo v radijski oddaji „Aktualni pogovori“. Razen Trebnjega je nastopil tudi Ljutomer, torej občina, ki ima sorodno gospodarsko strukturo. Od trebanjske občine so v razgovoru sodelovali Ciril Pevec, Ivan Gole, Tone Zibert in inž. Miha Krtin.

Cene v Trebnjem

Pretiski teden so veljale v trgovini „Mercator“ v Trebnjem naslednje maloprodajne cene:

	(cena v din za kg)
čvetača	4,75
čebula	3,10
česen	8,00
fizol	8,40
krompir	0,75
korenje	6,00
pesa	2,75
peteršlj	6,20
repa — kislá	3,40
solata — endivija	4,60
zelje	2,75
zelje — kislá	3,20
fige — suhe	7,60
hruske	5,50
jabolka	4,00
limone	5,40
pomaranče	5,00
slike — suhe	5,20
banane	4,00
jabca — kos	0,80
smetana	12,40
sirček (skuta)	8,80

Iz Šentruperta

OB NEDELJAH — ZAPRTO — V Sentrupertru niso zadovoljni s tem, da so nekaj nedelj vse tri trgovine zaprite. Prizadeti so predvsem tisti, ki stanujejo v bolj oddaljenih krajih. Ukrep trgovskih podjetij je nerazumljiv, saj je znano, da so v Sentrupertu trgovine ob nedeljah najbolj obiskane.

SVOJ KOMB AJN — Kmetovalci Sentruperta in okolice namehravajo kupiti kombajn sami ali v sodelovanju s KG Slovenska vas. Mokronoški obrat zadruge ima edini žitni kombajn v vsej dolini, zato je zadnja leta tako zaseden, da niti polovica žetve ne more pravčasno opraviti.

PRIZADEVNE JE SO HRI BOVSKE VASI — Za popravilo cest in poti je v hribovih vasch okoli Sentruperta veliko zanimanja. Nekateri posamezniki so naredili že tudi po 200 prostovoljnih delovnih ur. Slabše je v samem Sentrupertu, kjer so morali ob zadnjem posipanju dover gromoza zaustaviti že ob 12. uri, ker ga ni nihče razispaval.

NAGRADA Z UREJEN DOM — Na nedavnom občnem zboru TD Sentrupert so sprejeli načrt turistične dejavnosti v letosnjem letu. Na zboru so podeličili tudi nagrade trem lastnikom najlepših urejenih kmetij. Prvo nagrado je dobila Neža Slapšak, drugo Jože Jaki, tretjo pa Rozi Golob. Društvo želi k sodelovanju pritegniti še več ljudi.

T. OLAZEK

gospodarstvu, kjer pa so potrebe še vedno daleč pred možnostmi. Posebej velja naglasiti izreden napredok krajevnih skupnosti, ki jim je skupščina bolj naklonjena z denarno močjo.

Plodno obdobje je minilo tudi za negospodarska področja. Vrtec na Mirni, nova šola na Jelševcu, priprave za gradnjo šole na Trebelnem in otroškega vrta v Trebnjem, uveljavljanje trebanjskega Tabora likovnih samorastnikov, to so samo nekatere, najvažnejše pridobitve.

M. L.

TREBANJSKE IVERI

DANES O LONČNICAH. V sejni sobi občinske skupščine bosta danes cvetličarna brežiškega podjetja „Agraria“ so povedali, da je imela nova prodajalna cvetja v Trebnjem v prvih tednih tolikih prvič, da se podjetju to prodajalno izplača imeti. Ker ima trgovina dočasnijo izbiro rezanega cvetja in lončnic, je pričakovati, da se bo prodaja še povečala, ker bo več ljudi vedelo za novo prodajalno. Ker lokal ni ob glavnih cesti, namehravajo na kakem vidnem mestu postaviti še reklamni napis.

SEMINAR ZA NOVA VODSTVA. Občinski sindikalni svet namehrav v kratkem prirediti seminar za nova vodstva sindikalnih organizacij, ki so bila izvoljena na nedavnih občinskih zborih. Seminar bo dnevni, na njem bodo obravnavali najbolj aktualna vprašanja iz dela sindikalnih organizacij.

SEJMI V TREBNJEM? Na zboru vlovciev v Štefanu so predlagali, da bi Trebnje tako kot nekaj spet imelo živinske sejme, češ da imajo rejezci zdaj predaleč do sejmišč. Predlog verjetno pri odgovornih ne bo dobiti podprtje.

CIGANI SPET NAREDILI ŠKODO. Na Račjem selu se ljudje pritožujejo zaradi škode v gozdovih, ki so jo Cigani povzročili v letosnjem zimski. Vaščani predlagajo, da bi Cigane razselili, češ da bi jih tako lažje brzali.

DROBNE Z MIRNE

LE ZAČASNO ZAPRTO — 3. marca je bila na Mirni zadnji dan odprtta restavracija DANE. Zaprtia bo toliko časa, dokler ne bodo delno preuredili prostorov in dobili sposobne gostinske delavce. V tovarni DANI so povedali, da si bodo prizadevali, da bo restavracija čimprej spet odprta.

JUTRI ŠE ENO PREDAVANJE — Jutri, 12. marca, bo na Mirni drugo predavanje za rezervne vojaške starešine. Obraňevali bodo družbeno samozuščito in delovanje civilnega sektorja v vojni. Po predavanju se bodo pogovorili še o delu zdrževalcev rezervnih vojaških starešin v tem letu ter se skupno fotografirali.

NA VOLJO SEMENSKI KROMPIR — Kmetijska zadruga je razglasila, da prodaja semenski krompir sorte iger v skladislu v Sentlörenzu. Kot je rečeno, bodo krompir dobili samo tisti, ki so že ali še bodo sklenili pogodbo o pridelovanju krompirja. Nastane vprašanje, kako bo drugimi kmetovalci, ki tudi že imajo imeti dober semenski krompir, a ne namehravajo skleniti pogodbe.

TREBANJSKE NOVICE

V ponedeljek so veljale v tigovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodaja cene:

	Kočevje	Ribnica
(cena v din za kg)		
cvetiča	5,20	4,50
čebula	3,60	3,65
česen	8,40	8,70
fižol	5,30	
in	7,80	7,60
krompir	1,15	1,35
koleraba	2,00	1,90
korenje	6,60	6,90
motovilec	10,00	—
ohrovit	2,70	
pese	2,80	2,80
por	3,90	4,20
peteršilj	2,50	6,80
paradižnik	13,00	—
repa - kisla	3,20	2,60
radič	10,65	
solata - endivija	5,70	4,15
špinaca	6,30	6,50
zelje	2,70	2,60
zelje - kisla	3,20	3,60
hruske	6,00	5,90
jabolka	2,40	
do	4,20	4,15
limone	5,60	6,20
orehi	6,85	—
orehi - jedreca	31,50	36,90
pomaranče	4,75	
in	5,60	5,20
slike - suhe	4,50	5,40
banane	6,30	6,15
jajca - kos	0,64	0,65
in	0,70	

O POKONCILSKI CERKVI

Vrsto razprav o vlogi in delovanju pokoncijske cerkve ter vlogi socialističnih sil je organizirala ideološka komisija pri občinskem komiteetu ZK Kočevje. Sestanki so bili že za ozijski politični aktiv, vodstva organizacij in aktivov ZK, SZDL, ZZB in vodje krajevnih uradov. O tem je razpravljali tudi že aktiv borev-komunistov. Na odprttem sestanku pravstvenih delavcev-komunistov pa so razpravljali o temi pedagog in religija. Vse te sestanke in razgovore je vodil predsednik ideološke komisije Alojz Petek.

POMOČ PRI UČENJU

Prosvetni delavci na vseh šolah v kočevski občini se trudijo, da bi zmanjšali osip učenčev. Pri uresničevanju svojih prizadevanj imajo vrsto težav, ker jim starši soloobvezni otrok ne nudijo dovolj podpore. So primeri, zlasti na podeželju, da so učenci precej utrujeni z kmekčilih del. Zato se ne morejo učiti tako, kot je potrebno za uspešno napredovanje v višji razred. Kaže, da bi morali vsem, ki imajo slabše ocene, omogočiti večurne posebne varstvo. V tem varstvu bi se učili in delali domače naloge. Za uresničevanje tega načrta pa se ni dovolj denarja. Ne glede na to pa bo potrebno to vprašanje načrte reševati.

—

— Si videl, da so huligani zmetali železno ograjo v Rinžo? Iz vode oziroma ledu mole pri cerkvi le zgnjni konci žlečnih cevi.

— V Rinži je ograja še najbolj na varneh. Je vsaj noben zaseben graditelj ne bo odnesel k svoji hiši ali vikendu.

DROBNE IZ KOČEVJA

COCA COLA JE RAZBURKALA marsikog, tudi v Kočevju. Ne toliko sama pijaca, ki je razmeroma draga, kot napis pod zamasko, iz katerih bi lahko sestavil ime pijace. Te zamiske so pošljali v Zagreb v velenjem upanju na lepe nagrade. Zaradi tega so čezmerno kupovali to brezalkoholno pijaco. Bilo je prvo žrebarje in tudi prvo razocarjanje za kočevske zbiralce. Od 1200 dobitkov je šel v Kočevje samo eden. Dobil ga je Brane Pevec, pa ne mislite, da avtomobil: zadovoljiti se bo moral z eno gramofonsko ploščo. Mogoče bo drugič več sreče?

NOWE ZNAMKE — Konec februarja so izšle nove znamke, in sicer posebna serija „Kozmos v službi znanosti“. Na šestih znamkah so prikazani razni poleti v vesmirje. Skupna vrednost serije je 14 din. Ta izdaja je zelo razvesela predvsem mlade filateliste.

PREMALO SENCE — Pred novo osnovno šolo so precej visoko obvezali topole, da bo veliko manj sence, torej prav obratno, kot bi bilo za šolo potrebno. V okoliški šoli bo treba se posaditi drevje. Kadars je sonce, sije naravnost v razredu in jih

O vsem najprej uskladijo mnenja

Občinska usklajevalna komisija o preusmeritvi RUDNIKA, posodobljenju ceste Kočevje-Brod, združevanju, poslovnom sodelovanju in turizmu

Občinsko usklajevalno (koordinacijsko) komisijo so v Kočevju ustanovili med prvimi na območju medobčinskega sveta ZK Ljubljana. Naloga komisije, v kateri so predstavniki občinskih družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine je, da usklajuje pogleda na najpomembnejša vprašanja v občini in predvidi, kako izpolniti posamezne naloge.

Najpomembnejša vprašanja, o katerih je ta komisija zavzela stališče so: posodobljenje ceste Kočevje-Brod na Kolpi, preusmeritev Rudnika, združevanje delovnih organizacij, proračunska potrošnja, praznovanje 500-letnice mesta Kočevje, delovanje stabilizacijskih ukrepov v občini itd.

O posodobljenju ceste Kočevje-Brod je bilo doseglo najmenočesne stališče vseh organizacij, organov in občanov. Brez dobrih prometnih zvez kočevske gospodarstvo ne bo napredovalo. Zato si bodo vsi v

občini še naprej vztrajno prizadevali, da bi bila v tem petletnem obdobju posodobljena cesta proti Brodu na Kolpi, kasneje pa se proti Novem mestu, Črnomlju in Postojni. Zdaj ima Kočevje asfaltirano cesto in železnicu, po kateri pa poteka samo tovorni promet — le proti Ljubljani.

V svetu so že zdavnaj ugotovili, da so še vedno zaostala tista območja, ki niso imela dobrih prometnih zvez. Dokler bo Kočevska tako zaprta, kot je zdaj, bo gospodarsko zaostajala.

Preusmeritev RUDNIKA je drugo pomembno vprašanje, ki že nekaj let teži občino. Usklajevalna komisija je končno ugotovila, da je najpametnejši iskanje možnost za preusmeritev znotraj občine, se pravi v okviru ITAS, ki iz leta stalno enakomerno napreduje. Vsi prejšnji poskuški, da bi preusmerili RUDNIK s pomočjo podjetij izven občine (VEGA, ELMA), so se pokazali za neprimerne, saj sta ti dve podjetji z denarjem za preusmeritev RUDNIKA hoteli reševali predvsem svoje

posebna prizadevanja komisije so veljala tudi združevanju in poslovnu sodelovanju podjetij znotraj občine in izven nje. Na tem področju so bili doseženi že lepi uspehi, nekajkod pa tudi ni šlo vse gladko.

V tem obdobju velja pozornost tudi napredu občine na področju turizma, za kar so lepi pogoji. S turizmom se zdaj resnejek ukvarjajo v občini kar tri podjetja. Usklajevalna komisija in komite ZK se zavzemata, da bi takoj na področju turizma kot tudi na drugih področjih kadre, denar, ideje in možnosti strnili, združevali, saj bi potem lahko dosegali še boljše uspehe.

J. P.

STARA CERKEV: MLADINA, KOMUNALA, KULTURA

V kočevski občini so se začeli volilni zbori krajevnih organizacij SZDL in konferenc, ki bodo zaključeni v marcu. Na zboru v Stari cerkvi so razpravljali predvsem o delu krajevne skupnosti, programu za delo kulturnih skupin in delu mladine. Kritično so ocenili tudi huliganško početje posameznikov, ki unujejo novo leseno avtobusno postajo. Za predsednika organizacije so na konferenci izvolili Rajka Tomšeta.

Vsak popisovalec bo popisal 200 do 300 ljudi. Hkrati s popisom prebivalstva bo potekal tudi popis gospodinjstev, stanovanj in živine.

Trenutno občinska popisna komisija še ni dobila vseh navodil za delo, zato vas bomo o zadevah, za katere bi v zvezi s popisom moral vedeti vsak občan, obveščali še v naslednjih številkah našega lista.

J. P.

JUBILEJ KOČEVSKIH PLANINCEV

Pohvala Planinskemu društvu

Pismeno priznanje za uspešno 20-letno delo mu je podelila Planinska zveza Slovenije

20-letnico obstoja je 26. februarja praznovalo Planinsko društvo Kočevje. Ob tej priložnosti so imeli planinci manjšo svečanost, hkrati pa so izvedli občni zbor društva. Ob tej priložnosti je prejelo društvo pismeno priznanje Planinske zveze Slovenije za uspešno 20-letno delo.

Poročilo o delu društva je podal Jože Adamčič, katerega so planinci kasneje ponovno izvolili za predsednika društva. Ker smo o uspehih društva že pisali, naj tokrat omenimo, da ima društvo največ težav z vzdrževanjem koče za Mestnim vrhom. Za njeno redno vzdrževanje bi potrebovali okoli 10.000 din na leto, ves izkušček koče pa znaša na leto okoli 3.000 din. Odprta je nam-

reč le v sezoni in še takrat le ob sobotah, nedeljah in praznikih.

Planinci so nato razvili svoj prapor. Botroval mu je Andrej Arko. Razen tega je predsednik podelil licenčno pismo priznanja in pohvale nekaterim zaslužnim, starim planincem z območja vse zahodne Dolenjske, nadalje članom Planinskega društva Kočevje in fotoamaterjem, ki so sodelovali na razstavi planinske fotografije.

Zal se zaradi bolezni, starosti in drugih vzrokov niso mogli svečnosti udeležiti nekateri zaslužni planinci, članji predvojnega Planinskega društva Ribnica. Te planince bo obiskala posebna delegacija društva in jim prinesla priznanja.

J. P.

Ograjujejo si njive

Vaščani Crnega potoka pri Kočevju so si ogradili svoje njive in travnike. S pomočjo uprave gojitevov lovilišč „Rog“ pri Zdrženem KGP Kočevje so si kupili žico in si

sami spletli 1600 metrov dolgo mrežo. Tako so si polja obvarovali pred divjadi.

Vendar še ne popolnoma, zgraditi bi bilo potrebno še približno 600 metrov ograje, pa bi brez skrb obdelovali svoja polja. Žal jim je zmanjšalo denarja. Zato so ponovno zaprosili upravo gojitevov lovilišč za delno prispevki.

Pri izdelavi in postavljanju ograje so vaščani opravili doslej 2300 prostopoljnih delovnih ur. Posebna pohvala gre tistim vaščanom, ki so prostopoljno delali, čeprav nimajo svoje zemlje. Nekateri pa so prispevali zelo malo, čeprav imajo sedaj precej obdelovane zemlje ogajane.

Vaščani se najlepše zahvaljujejo upravi gojitevov lovilišč iz Kočevja, gozdni upravi Mozej, njenim uslužencem in vsem prostostoljnim delavcem iz Crnega potoka.

Za vaški odbor predsednik IVAN LAVRIČ, Crni potok 22, Kočevje

SZDL O SPREMENAH SISTEMA

26. februarja je bila v Kočevju seja občinske konference SZDL, na kateri so razpravljali o spremembah družbeno-političnega in gospodarskega sistema in nekaterih drugih zadevah.

Razprava o spremembah sistema se je zadržala predvsem pri gospodarskih spremembah. O političnih spremembah so razpravljali bolj načelno.

Razpravo jo vodil član predsednika republike konference SZDL Boris Mikoš, ki je med drugim podal uvodne mišli na razpravo, po razpravi pa odgovarjal tudi na nekatere vprašanja članov konference.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

V Kočevskem zborniku, ki ga je izdal Ciril-Metodova društvo v Ljubljani leta 1939, je na stranih 69 in 70 Ivan Simončič napisal o zgodovini kočevskega ozemlja naslednje:

„Od leta 1469, ko so Turki vpadi v Kočevsko, pa tja skoz vse 16. stoletje, je kočevska pokrajina, v kateri se je še vedno vrnila notranja kolonizacija, mnogo trupa pod turškim bičem. Turki so izprva vpadi na Kočevsko od Vinice in Poljan, pozneje pa se najraje od Kostelca gon. Včasih so vdrli na Kočevsko tudi od severa, bilo skozi Suho Krajino, a se raje na Ribnike doline. Skozi Kočevje so se radi vračali z nagrabljenimi plenom (npr. 1. 1476, 1522,

Dr. Božidar Tomic v teh dneh pregleduje otroke, ki bodo začeli jeseni obiskovati prvi razred osnovne šole Kočevje. Pregled prve skupine 40 otrok je pokazal, da bodo letošnji prvošolci zelo verjetno bolj zdravi, kot so bili lanski. (Foto: Jože Primc)

Letos več zdravih otrok

Otroci, ki bodo šli letos v prvi razred, so občutno bolj zdravi, kot so bili njihovi predhodniki — Letos bodo pregledali 1300 otrok

Šolska ambulanta v Kočevju letos drugo šolsko leto načrtno pregleduje šolarje in otroke, ki bodo šli jeseni v šolo. Prav v teh dneh postopoma pregledujejo 170 otrok, ki bodo začeli jeseni obiskovati prvi razred osnovne šole Kočevje in njenih podružničnih

ostale bodoče prvošolce in šolarje. 1. razred, v aprilu bodo na vrsti učenci tretjih in petih razredov osnovne šole, v maju pa učenci 7. razredov osnovne šole ter dijaki prvi in četrtni razredov gimnazije.

Skupno bodo pregledali v vsem letosnjem šolskem letu okoli 1.300 otrok, medtem ko so jih lam okoli 2.000. Vendar pa moramo upoštevati, da do preteklega šolskega leta zaradi pomanjkanja denarja v kočevski občini ni bilo načrtnih pregledov šolarjev. Prav zato je bilo v prvem letu potrebljalo več pregledov, da so prišli z evidentno zdravstvenega stanja otrok na tekoči.

J. P.

KONFERENCE IN CESTE

Te dni so se pričele v kočevski občini volilne konference krajevnih organizacij SZDL, na katerih člani SZDL podrobneje razpravljajo o predlogu ustavnih sprememb. Razen tega obravnavajo tudi ostala gospodarska vprašanja, ki so pomembna za posamezni kraj. Po programu izvršne

Podpora novim prizadevanjem za utrditev našega gospodarstva

Težko pa verjamemo v uspeh, če bodo novo reformo izvajali isti, ki so vozili prejšnjo — V Ribnici predavala za sindikalne vodje ekonomist Ivan Lapajne in poslanec Cene Matičič

Občinski svet Zveze sindikatov Ribnica je v sodelovanju z delavsko univerzo organiziral predavanje o stabilizacijskem programu našega gospodarstva v zvezi z devalvacijo dinara.

Predavanjema — bili sta dve — so prisostvovali člani občinskega sindikalnega plenuma in predsedniki sindikalnih organizacij, predavala pa sta znani slovenski ekonomist Ivan Lapajne in republiški poslanec Cene Matičič, oba iz Ljubljane. Predavatelja sta na poljuden način razložila

vzroke neuspeha gospodarske reforme iz leta 1965 in vzroke za devalvacijo dinara januarja letos.

V svojih izvajanjih sta opozorila, da smo za uspeh sedanje reforme odgovorni prav vsi. Gospodarstvo je mogoče utrditi le z večjo produktivnostjo.

V razpravi so se udeleženci izrekli proti povisevanju cen. Menili so tudi, da smo v naši državi vrh velik denarja za uvoz blaga, ki bi ga prav lahko pogrešali. Smešno se sliši, da smo za dragocene devize uvažali med drugim tudi gramoz, ki ga je pri nas na pretek, itd.

Sindikalni funkcionarji so bili tudi mnenja, da bi morali ljudi, ki so odgovorni za neuspehe in za nestabilni gospodarski položaj, zamenjati, in sicer tako v delovnih kot v ostalih organizacijah in organih.

„Ce bodo ljudje, ki so sokrivi težav našega gospodarstva, izvajali stabilizacijski program, je težko verjeti v uspeh reforme,“ je bilo poudarjeno v razpravi. Poudarili pa so tudi, da dajejo ribniški sindikati vso podporo zveznemu izvršnemu svetu pri njegovem prizadevanju za stabilizacijo gospodarstva v Jugoslaviji.

ŠTIRJE JIM MANJKAJO

V Loškem potoku je vse več lastnikov televizijskih aparativ: nekateri trdijo, da jih je že 96. Ljudje veda povedati, da je pogoj 100 televizorjev v tem kraju, da bo RTV Ljubljana na svoje stroške postavila objekt nad vasjo Hrib televizijski pretvornik. Zaradi posebne lege, ki jo ima Loški potok, slika ni tako čista kot v dolini. Zato je tu potreben pretvornik. Televizijski aparat ima za prebivalce odročnih krajev še posebno ceno in je nepogrešljiv gost v hiši.

ČREPINJE IZ LONČARIJE

NOVA VODSTVA — Prejšnjo soboto zvečer je bilo v Dolenji vasi skupno posvetovanje novih odborov SZDL in krajevne skupnosti, prisotnih pa so tudi člani posameznih režijskih odborov in predstavniki iz Rakitnice in Prigorice. Posledi bosta odbor SZDL in svet KS tesno sodelovali, pri gradnji dvoran in avtobusnih postajališč pa je nujno sodelovanje vseh treh krajevnih skupnosti in organizacij SZDL. V odboru krajevne organizacije SZDL so bili izvoljeni Stane Kromat (predsednik), Tone Bojc ml. (blagajnik), Antica Hren (tajnik), France Bojc, S. Vrbinc, F. Mihelič, J. Bojc, Jakob Henigman, T. Levstik, R. Oražen in Janez Petek ml. iz Lipovca ter F. Kozina, T. Zagor in Edo Gorše v nadzorni odbor. Predsednik sveta KS je F. Trdan, namestnika I. Kozina, P. Dejak ml., blagajno vodi A. Zbašnik, tajnik je Ančka Lovšin, člani pa Jože Henigman, R. Trdan, Polde Bojc, I. Lovšin, F. Grivec, A. Lavrič, J. Dejak (Lipovec), A. Starc (Makšča), J. Pahulje, J. Pogorelec in J. Bojc.

— SPREJEM PRI ŽUPANU — Predsednik občine je 3. marca sprejel šestčlansko delegacijo krajevnih skupnosti in organizacij SZDL dolnjega območja. Delegacija, ki jo je vodil predsednik KS Dolenja vas France Trdan, je predsedniku občine in načelniku oddelkov F. Lapajnem in D. Lavriču seznanila z najpomembnejšimi problemi teh krajev. Predvsem gre za uredjanje sklepov zborov volivcev o izgradnji šolskih poslopij. Dogovorili so se, da bodo letos pripravljeni načrti za gradnjo (temelji že stojte), slednje leto pa bo se gradnja pričela. Prav tako so jih seznanili s prizadevanji za ureditev avtobusnih postajališč, pokopalnic in s problemi komunalnega urejanja kraja.

— SKUPAJ — MOČNEJŠI — V

ORTNEŠKI POREČEVALEC

NAŠI „VSEVEDEŽI“ PORECAJO — Ko sem pred kratkim pesničil na Velike Pojane, so se mi pridružili naši šolarji iz Ortneke in Praproč. Pogovorili smo se o tem in onem. Tako sem zvedel najnovije vesti iz naše doline. Poročali so, da se bodo letos izselile iz Ortneke kar tri družine; da bodo v Ortneku „stacionski“ dobili fička, kar bo priložno prav oskrbnici naše GRMADE;

da bodo odšli učenci drugega razreda na vse strani, nekateri v Ljubljano, drugi v Skofljico, tretji pa v Sušje in Ribnico. Tako se bo število poljanskih učencev občutno zmanjšalo, seveda pa bodo prilil novi, ki jih že vpisujejo. In še druge zanimosti so mi natesli iz prve roke. Tako sem pomirjen, ker imam veliko dobrega in zanesljivega naravnoca. Če bi imel čas, bi jih še malo izpršal. Povedali so mi tudi, da imajo sedaj na Prapročah že dva fička. Je že tako, da danes le tisti nekaj velja, ki ima „fička“ ali kaj podobnega.

— GRIPA RAZAJA — Bolj ko se zima odmika in se približuje polet, bolj med nami razsaja gripa.

MAMICAM V CAST — Tudi velikopljanski pionirji naše šole so pravili skromno slovesnost svojim mamicam za praznik dneva žena. S tovariščo učiteljico so nastudirali prijeten in prisoten spored v pesmi in besedi, ob koncu pa je pogumno nastopil s pesmico že malo Tomi, ki bo šel letos v malo žolo. Škoda je le, da na proslavi ni bilo zastopnikov vaših organizacij.

Sklicana seja skupščine

Za torek, 16. marca, je sklicana seja občinske skupščine Ribnica. Na dnevnem redu bodo poročila o delu občinskega sodišča, javnega tožilstva in pravobranilstva, sodnika za prekrške in postaje milice. Razen tega bodo sprejeli občinski proračun za letos in več drugih odlokov. Na dnevnem redu so še volitve in imenovanja ter vprašanja odbornikov.

SUŠJE: PREDSEDNIK JE LOVŠIN

Na prvi seji novega vodstva krajevne organizacije SZDL Sušje v ribniški občini so izvolili za predsednika Alojza Lovšina ml. iz Sušje, za tajnika pa Franca Lesarja iz Vinic. Člane SZDL s tega območja bosta predstavljala v občinski konferenci SZDL Ribnica Karel Oražen in Alojz Lovšin, ki sta bila izvoljena na konferenci krajevne organizacije SZDL.

Na seji so sprejeli tudi delovni program za letos. Tako so med drugim sklenili, da bo SZDL opravil popis socialno ogroženih prebivalcev na svojem območju; 4. julija bodo organizirali proslavo v Zapotoku, ki bo posvečena 30-letnici ustanovitve OF, zadali pa so si še nekatere druge naloge.

V vodstvih več mladih

Zato pričakujejo, da bodo sindikalne organizacije bolje delale

Nedavni občni zbori sindikalnih organizacij v ribniški občini so pokazali, da postajajo sindikati vse bolj upoštevana organizacija delavskoga razreda. Skoraj v vseh delovnih organizacijah so predstavniki sindikalnih organizacij sodelovali pri izdelavi samoupravnih aktov, v katerih je določena tudi vloga sindikata in drugih

organizacij v delovni organizaciji.

Sindikat sodeluje pri izdelavi merit za nagradevanje, organiziranju družbene prehrane in letovanja ob času dopustov, skrbti pa tudi za strokovno in splošno izobraževanje svojih članov.

Izbiri novih vodstev so posvetili posebno pozornost, saj je uspeh dela odvisen v veliki meri od dobrega vodstva. Predvidevamo, da bodo sindikati v bodočih letih še bolje delali, posebno, ker so v večji meri kot prejšnja leta volili v vodstva mlajših ljudi.

Na občnih zborih so poudarjali potrebo po nadaljnjem temsem sodelovanju med sindikati in organi upravljanja. Ugotavljali so, da je tako sodelovanje nujno in koristno, posebno ko gre za pomembne odločitve. Marsikje so že na občnem zboru sprejeti delovni program, drugie pa so za to pooblaščeni nov izvoljeni vodstvo sindikalne organizacije.

STIPENDIRANJE

V ribniški občini pripravljajo družbeni dogovor o stipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov. Osnutek dogovora je pripravljen; v njem bodo razpravljali se v delovnih in drugih organizacijah, v prečiščeni obliki pa ga bodo potem dali v podpis oz. sprejem.

Z dogovorom hočejo predvsem poenotiti stipendijsko politiko, v skladu z razvojem občine omogočiti povečevanje sredstev za izobraževanje.

V slogi je moč

Vaščani so zbrali denar za novo brizgalno

regulacijo potoka Bistrica, ki vsako leto poplavlja in spreminja travnike v močvirja. Volivci so celo zagrozili, da za močvirne parcele ne bodo plačevali davkov, saj od te zemlje nima nikake koristi. Prizadeti so predvsem kmetji iz Vinic.

Krajevna skupnost se nadaljuje zavzema za dokončno dograditev oziroma ureditev zadružnega doma v Zlebiču in Gorenjih Lazih ter dograditev gasilskega doma v Zapotoku. Zlebičani se že dolgo prizadevajo, da bi tudi v njihovi vasi imeli vodvod. V Gorenjih Lazih so temu cilju precej bliže. Upanje je, da bodo tudi Zlebičanci dobili prej ali slej vodvod.

Na zboru volivcev v Zapotoku so volivci predlagali, naj bi občinska skupčina dodelila gasilcem 10.000 din za dograditev doma. Na zboru v Sušju pa so ljudje menili, naj bi čimprej obnovili gasilski dom v Sušah.

Krajevna skupnost se v svojem programu zavzema, da bi v doglednem času — prizadeti lastniki zemlje želijo, da bi bilo to čimprej — začeli

Dogovor je bil tak: vsak hišni gospodar bo prispeval po 300 din, tisti, ki so na delu v tujini, pa po 100 nemških mark. V dveh dneh so zbrali okoli 15.000 din, od tega okoli 2.000 mark. Nekaj bodo še same primaknili iz gasilske blagajne, tako da bo nova motorna brizgalna v Malem logu že letos.

Brez dvoma zaslужijo vsi, ki so prispevali denar za skupno stvar, počivali in posmehanje. Primer iz Malega loga nam pove, da se lahko urednišči marsikater akcija — če so ljudje za to.

Pred popisom prebivalcev

Izveden bo 1. aprila — Imenovani so inštruktorji za popis

Čas popisa prebivalstva, 1. april, se hitro bliža. Za uspešen popis so potrebne dobre priprave. Za to pa so odgovorne občinske komisije za popis prebivalstva in stanovanj.

Občinska popisna komisija v Ribnici je na zadnji seji razpravljala o delu komisije v času pred popisom. Po sklepu občinske skupščine je bila komisija pooblaščena za imenovanje občinskih inštruktorjev, ki bodo imeli med popisom odgovorno nalogu. Za inštruktorje je komisija imenovala: Lojzko Zakrajsk iz Dolnjih Podpoljan pri Ortneku, Angelco Rus iz Loškega potoka, Ferdinand Nosana, inž. Andre-

ja Miheliča, Maksa Nosana in Vinka Kresniča iz Ribnice, Vido Čampa iz Sodražice in Antonia Hrena iz Dolnje vasi.

Na seji komisije so določili popisne okoliše ter popisovalce. Pri popisu prebivalstva bo sodelovalo 57 popisovalcev. Pri tem je treba opozoriti na pripravljenost ribniških delovnih organizacij, da bo določeno število njihovih uslužbencov sodelovalo pri popisu.

Vsekakor so priprave za popis prebivalstva v ribniški občini dobro zastavljene, kar je porok, da bo delo uspešno tudi opravljeno.

— r —

REŠETO

Samo o tem se govorí

Asfalt bo v Adlešiče prinesel življenje, o tem ni dvoma — Do turizma ni več daleč, toda...

„V desetih minutah dvanajst žensk! Nezaslišano, kako naše cestno podjetje slabo posipa ceste!!“

PREDAVANJE V DRAGATUŠU

V Dragatušu so imeli po občnem zboru Rdečega križa zanimivo zdravstveno predavanje: dr. Slamač iz Črnomije je govoril o rakastih obolenjih, predavanje pa je bilo spremnjano s stenilimi diapozitivi. Tokrat so izvolili tudi novo vodstvo organizacije. Predsedniško mesto so ponovno zaupali Francku Bahorjevi, v odboru pa je več kot polovica novih članov. Žmenili so se, da bodo zasluzne krvodajice nagradili 5. maja, za krajevni praznik.

ADLEŠČI: MANJ LJUDI

Na matičnem uradu in Adleščih so lani zabeležili 15 porok, 16 rojstev in 17 smrti. Vseh prebivalcev je bilo 1169. Stroški prebivalstva občutno pada, poleg tega kažejo podatki, da prevladujejo starejši ljudje. Nad 60 let starih je kar 268 ljudi, med 46. in 60. letom jih je 344, do 15. let starosti pa je 219 otrok. Leta 1962 je bila skupina o gibanju prebivalstva povsem drugačna, predvsem pa je bila tedaj 262 ljudi več. Mlašja in za delo sposobna delovna sila se izseljuje v večja mesta, medtem ko za inozemstvo na tem območju ni dosti zanimanja. Ce že kdo gre v tujino delat, gre navadno samo za eno sezono.

NITI ENA ŠOLA UREJENA

Na vsem območju občine Črnomelj ni niti ene šole, ki bi bila urejena, kot zahteva sodoben pouk. Višinska šola je že 15 let v gradnji, črnomaljska osmiletka pa je bila že ob otvoritvi pretešna. Še hujše težave imajo na podeželskih šolah. Kaj bo takrat, ko bo uvedeno celodnevno bivanje otrok v šoli, ko se za reden pouk ni dovolj prostora? V vsej občini niti ena šola nima urejene jedinice, prav tako vsem podeželskim osmiletкам manjkajo televidnici. Ob vsem tem ugotavljajo, da so preskomri pri najemanju posojil. Medtem ko Črnomaljci skušajo s 500.000 dinarji zgraditi stavbo ali opraviti popravila, se druge s 5 milijoni spuščajo v gradnje.

V tovarniško razprodajo smo ponovno prejeli kvalitetne moške oblike iz stodisotnega kamgarna po 45 din. Pripomoramo vam tudi ogled najnovnejših modelov ženskih pomladnih plaščev ter novih vzorcev metrskega blaga za ženske letne bluze in oblike.

„Deleteksfil.. ČRНОМЕЛЈ

ČRНОМАЛЈSKI DROBIR

SPET SO SE IZKAZALI — 2. marca je 41 krvodajec iz črnomaljske občine darovalo kri na novečki transfuzijski postaji. Prijave so zbirale krajne organizacije Rdečega križa, največ odziva pa je bilo iz Gribelj in Tribuč.

KORISTEN SEMINAR — V soboto, 13. marca bodo v Črnomlju organizirali seminar za člane odborov za splošni ljudski odpor pri krajinskih skupnostih. Taki odbori so bili lani ustanovljeni povsod na terenu, razen v Butoraju in na Prelaki. Na seminarju bodo poleg vlog teh odborov in sedanjih načinov obravnavati še politični položaj v Evropi ter organizacijo splošnega ljudskega odpora v domači občini.

KONJACIJA BO BOLJE UREJENA — Sedanje grobiščko konjacije v Vranovičih je polno, zato bodo uredili novo. Zgradili bodo večjo jamo med Zastavo in Vranoviči, ne dače od Črnomlja, vendar bo novo grobišče bolj oddaljeno od glavnih cest in naselij.

Črnomaljski poročevalci

Trije Dragatušci, ki so tekmovali v Črnomlju na kvizu znanja iz NOB. Cvetka Fink, Zvonko Žepič in Miran Perko, so od 6 možnih točk dosegli 4 (Foto: R. Bačer)

Ceno. Potrebujejo pol hektara zemlje za ureditev parkirnih prostorov in obrežja za kopalice. Kako bo z gostinstvom, ko bo kopališče že urejeno, še ne vedo, zaenkrat pa bo krajevna skupnost poleti odprla „šank“, kjer bodo gostom nudili vsaj pivo, sokove in sendviče. Morda bodo kaj pa kdaj speklji tudi odobja ali jagenčka kot so videli v Podzemlju.

Hkrati z urejanjem obrežja Kolpe se bodo lotili tudi olješevalne akcije za čim lepo ureditev kraja. Radi bi uredili še cestno razsvetljavo. Zadnja leta, ko ni bilo nobenega vidnega napredka, so ljudje kar otopeni od kmečkih skrb. Ni se jim ljubilo postavljati rož na okna ne urejati oklice hiš. Cesta jim vlija novo upanje na boljše čase. Če se bodo vaščani res zavzeli za turizem, pri cemer pa ni dovolj, če sodeluje le nekaj posameznikov. Adlešič čez pet let ne bo lahko sponzor.

Cene v Metliku in Črnomelju

V trgovini „Mercator“ v Metliku in v trgovini s sadjem in zelenjavo v Črnomelju so vejlje pretekli teden naslednje maloprodajne cene:

	Metlika	Črnomelj
	(cena v din za kg)	
cvetca	—	4,50
krompir	0,75	1,40
korenje	4,35	
repa - kislá	—	3,50
radič	—	9,20
solata - endivija	4,45	
zelje	2,85	
zelje - kisló	3,35	3,00
figa - suhe	6,80	
hruske	6,10	5,50
jabolka	4,15	
limone	5,60	
pomaranče	5,10	5,45
banane	—	3,50
jajca - kos	0,60	
ananas	8,30	8,20

F. Z.

Smo se tako zmenili?

Z željo, da bi v drugi polovici mandatne dobe občinskih odbornikov in poslance sodelovanje bolje potekalo, se bo volilna komisija pri občinski konferenci SZDL v Črnomelju totila analize o dvoletni dejavnosti izvoljenih ljudi. Ugotavljajo namreč, da nekateri odborniki kažejo kaj malo zanimanja za delo občinske skupinice, prav tako za želje svojih volivcev. ne kateri, pa si privoščijo celo odsočnost na zboru volivcev.

Precej pripombe je tudi na sodelovanje z večino poslancev. Zlasti delovne organizacije imajo z njimi premalo stikov, pa tudi občinska skupinica in družbeno-politične organizacije bi jih radi čeče videli v svoji sredi.

S tem v zvezi se bo začelo tudi stalno evidentiranje možnih kandidatov za odbornike in poslance in z druga voljena funkcionarje v občini. Trdno so odločeni v prihodnje zaupati tako važne funkcije samo ljudem, ki bodo pripravljeni delati ves čas mandatne dobe ne pa samo nekaj mesecov po izvolitvi.

R. B.

Kdor več pričakuje, bo razočaran

V občinskem proračunu bo predvidoma več denarja, toda večje in nove so obveznosti — Ni pričakovati, da bi bil kdo lahko zadovoljen

Ponavlja se stara pesem, da sestavljalci črnomaljskega občinskega proračuna ne pridejo skupaj z dohodki in izdatki. Ze več let kaže praksa, da so potrebe veliko večje od možnosti. Kaj se obeta letos, so izvedeli odborniki na zadnji seji iz pojasnila Martina Tomca, tajnika občinske skupščine.

Po zvezni predpisih se smejajo prispevki, ki jih pobira proračun, povečati največ za 10,8 odstotka glede na lani dosežene dohodke. Tako se bo v letosnjem proračunu skupaj s sredstvi za temeljno izobraževalno

SESTANEK IN PREDAVANJE

Krajevna organizacija RK na Vilenici je imela občini zbor ob nekoliko manjši udeležbi kot običajno, udeleženci pa so bili veseli zanimivega predavanja o bolezni srca in ožilja, ki ga je imel zdravnik črnomaljske garnizije. Organizacija je bila zelo delavna, saj so imeli lepo uspehe pri zbiranju krvodajcev kot tudi pri zbiranju hrane za šolsko kulinarico, pri organizirjanju pomoči za prizadete v elementarnih nezgodah ter v skrb za ostarele in siromašne občane. Člani odbora RK so sprejeli tudi sklep, da boda za 8. marec obiskali in obdarili nekaj starejših in osmilijih žensk.

skupnost predvidoma nabrala 7.745.971 din. nekaj nad 200.000 din je ostalo od lani, dobrih 580.000 din pa bo, kot računajo, znašala republiška do-

tačka. Stevilke so videti kar lepe, če ne bi v isti senci morali že odšteti. Po določenih merilih bo treba 1.400.000 din odriniti za potrebe solstva in izobraževanja, razen tega bo moral proračun kriti nove obveznosti, kot je prispevek Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v znesku 270.000 din za kmečke zavarovance. Neporavnanih obveznosti pa je že zdaj za 350.000 dinarjev. Razen tega

visi občini nad glavo še dolg za gradnjo kliničnih bolnišnic v Ljubljani. Pogodba o sofinanciranju je bila podpisana že leta 1966, a doslej še nobeno leto ni bilo mogoče v te namene odrediti niti dinarja. Letos bodo morali plačati vsaj del dolga, ki znaša skupno 573.940 din.

Uporabniki proračuna so že sporočili svoje potrebe in želje, toda spet nekateri preveč pričakujejo. Nihče ne očita, da načrti posameznih dejavnosti niso realni, toda jasno in glasno so povedali vsem, da kaj več, kot so dobili lani, ne bo kje vzeti. Stabilizacija je potipala tudi občinske proračune, eden njenih ukrepov pa jeomejovanje potrošnje.

Letosnjiji občinski proračun bodo odborniki sprejeli še pred koncem marca.

Bodo zmogli še dva asfaltna kraka?

V Tribučah so složni, to se pozna pri vseh vaških akcijah — Za letos ima krajevna skupnost nove načrte — Kaj nameravajo, je povedal v pogovoru predsednik krajevne skupnosti Anton Milek

Krajevna skupnost Tribuče je mlada, živi ob skromnih sredstvih, pa vendar uspehi dela niso tako majhni.

Tovariš predsednik, kako se ločatev vaških del, kot so popravila poti, če je denarja premalo?

Pravstvoljno delo v naši vasi ni preteklost iz leta 1946, temveč delovna metoda, ki je še dandanes v rabi. Na ta način smo pred štirimi leti zgradili gasilski dom.

— Kaj boste delali letos?

Računalni smo na gradnjo vodovoda kot največjo akcijo, toda strokovnjaki odgovarjajo. Četudi bi na

peljali cevi, vode ne bi imeli, ker je rezervoar previsoko. Namesto tega bomo popravljali ograjo na pokopališču, še večje delo pa se obeta z gradnjo dveh asfaltnih priključkov od ocepe proti Adlešičem do vasi.

— Menite, da boste vse to zmogli?

Krajevna skupnost se bo zavzemala, da bi vas sprejela poleg občinskega še dodatni samopopravki za ta dela. To nič neovge za nas in najbrž ne bo večjih težav.

— Kakšno je sicer življenje na vasi? Ob kmečkem delu ne bo lahko prevzeti še precejšnjega družbenega bremena z gradnjo ceste in ograje.

— V vasi je okrog 60 hiš. Redka je tista, ki ne imela nikogar v službi. Pomankanja ljudje res ne trpijo, pač pa so z delom hudo obremenjeni. Starješki kmetujejo, kolikor morejo, mlajši jim pomagajo popoldne, da pridejo iz služb. Če ob tem ljudje še pravstvoljno delajo v skupnih akcijah, je to zanje res žrtev. Vas pa je složna in tako se z dobro voljo vse naredi.

Tribučani so pred leti večkrat nastopali. Zdaj ni slatki, da bi prijeli igre. Zakaj ne?

Televizija je dramsko skupino največ izpodkopal. Dokler ni bilo te zavade, smo radi igrali, zdaj se v gasilskem domu zbiramo ob televizorju.

Se krajevna skupnost z drugimi

organizacijami razume ali trobrite vsak v svoj rok?

— Naša vas je dokaj složna pri vseh načrtih za napredek, prav zato smo in še bomo uspeli.

R. B.

»Tako je pa na vasi...«

Ivana Jaketič, predmetna učiteljica telesne vzgoje v Dragatušu, je zaskrbljena — Kaj, se bo podrl strop v zadružnem domu?

Dragatuška osnovna šola je bila zgrajena šele 1962, toda za danšnje razmere v solstvu ne ustreza več. Mimo tega, da šola nimata prostora za kabinetni pouk, kar sploh smatrajo za iluzijo, ni prostora za shranjevanje učil, ni kuhinje in jedilnice, predvsem pa pogrešajo varni prostor za pouk telesne vzgoje. V najhujši zimi raje telovadijo na prostem, kot bi se izpostavljali nevarnosti. O tem je povedala Ivanka Jaketič.

— Na naši šoli imamo 214 otrok. Vsa leta smo za pouk telesne vzgoje uporabljali dvorano v zadružnem domu. Grajen je bil tako po vojni z udarnim delom, zdaj pa kažejo pomajkljivosti. Ker pri gradnji ni bilo pravil strokovnjakov, ni bilo pravega gradbenega materiala, so zdaj strokovnjaki ugotovili, da je dvorana neprimerna za vadbo, ker se lahko vse skupaj podre. Strop je že nagnjen, skozi streho teče, prostor je razen tega mrzel, vlažen in teman. Ker se bojim nesreč, smo tudi pri 5 stopinjah raje na prostem.

— Kako ureditev učil načrt, da so razmere take?

— Ne morem ga. Ni niti prava oredja. Pogoji dela so nemogoči. Kljub temu imajo naši učenci veliko volje za športno udejstvovanje. Za raznina medšolska in občinska tekmovalja se pripravljamo na svoj način, vseeno smo že večkrat uspeli. Naši učenci so v malem nogometu dosegli prvo mesto, čeprav imajo njihovi vrstniki v mestu veliko boljše pogoje za vadbo.

— Kaj torej predlagate?

— Naš kolektiv se zavzema za gradnjo telovadnice pri šoli. Ker je v naši občini še več podeželskih šol z podobnimi težavami, bi se morali enkrat zavzeti in postopoma

Krik in vik moti ljudi

Iz hiš Martina Kočevarja v Rosalnicah se v nočeh večkrat sliši vptje in kričanje. Vaščani so vznenirjeni, radi bi pomagali, a si nihče ne upa vmesavati se. Dobro vodo, za kaj gre. Gospodar je dober, kadar je trezen, opti pa ima navadno razgrajati. Vse načene od hiš, zeno je večkrat že hudo pretepel, čeravno samo ona nosi denar k hiši. Tri otroke imajo, ki morajo vse to prenašati, četudi se oče navadno nad njimi ne znaša. Starci oče pa je že moral od hiš hudo tepen.

"Nekdo naj ukroti razgrajača," prosijo ljudje vaškega odbornika, ta pa je željo vaščanov javno povedal pred občinsko skupščino v Metliki. Kaj bo zda?

Socialna služba gotovo ne bo odrekla posredovanja, toda učinkovitih ukrepov zoper nasilne alkoholike nimamo. Za! Martinu Kočevarju gre javna strama, če je še toliko priseben, da se je bo zavedal in da bi ga lahko ganila.

OB 90-LETNICI ŠTEFANIČEVE MAME

Razmeroma čila, toda strta

Najstarejša Drašičanka, ki je izgubila štiri sinove, je dobila kopico iskrenih voščil

20. februarja 1881 se je v Drašičih rodila Marija Štefanič. S 23 leti se je poročila, imela je 9 otrok, toda živi sta samo dve hčerki in sin v daljnji Ameriki. Usoda najstarejše vaščanke ni bila dosti drugačna od usode njeneh vistnic, le da je še več pretrpela. Zadnja vojna je bila zanjo najhujše gorje.

Poleti 1942 so štirje njeni sinovi med prvimi Drašičani odšli v partizane. Živila je v strahu zanje, njen dom pa je bil vedno široko odprt partizanom. Z bojišč so prihajale žalostne vesti. Že leta 1942 je njen Ivan padel v okolici Mirne. V boju pri Stopičah je Jože 1944 hudo ranjen padel v roke belogardistom. Po hudem mučenju je umrl. Tone je bil borec Cankarjeve brigade. Ob koncu vojne se je vrnil domov, toda ves bolan in leta 1950 ga je pobral. Četrtri sin Rudi je po vojni prevzel gospodarstvo, ker je tudi oče med vojno umrl. Rudi je bil materino zadnje upanje. Bil je delaven doma in v organizacijah, toda pri obnavljanju gospodarskega poslopa se je smrtno ponesečel. V materino srce se je zarezala globoka rana, ki je čas se ni izbrisala.

Zdaj živi s snaho in dvema vnukoma na domaciji. V teložbo sta ji hčerki, ki radi prihajata na obisk, kadar jima dopušča čas. Kljub prestanemu trpljenju je Štefanič

čeva mama pri devetdesetih letih še čila. Ima odličen spomin, opravlja pa tudi lažja gospodinska dela. Često pravi, da ji prihajajo v spomin dogodki iz zadnje vojne in podobe izgubljenih sinov.

Jubilantki so poleg domačih in sovaščanov čestitali tudi predstavniki vaških organizacij iz Drašič ter delegacija iz Metlike. Vesela je bila pozornosti in skromnih daril, toda izgube štirih sinov še ni prebolela.

IVANKA MATJAŠIĆ

Ura zamujena ne vrne se nobena

Dolgo se je kuhalo v Slami vasi, rezultat pa je ta, da so konec lanskega leta odstopila vodstvo nekaterih vaških organizacij, občinski odbornik Milan Vraničar pa tudi noče več slišati za funkcijo. Bržkone bo treba razpisati nadomestne volitve, s tem pa bodo stroški, če že drugega ne.

Kaj je v ozadju spora? Pred leti so vaščani graditi vodovod. Krajevna skupnost je pri tem največ delala, ko je pridobivala ljudi za delovne akcije in finančni prispevek. Tako so se zmenili, da vodovoda ne bo imel, kdor ne bo sodeloval. Tako je drzalo. Hisa, na katere zemljišču so postavili rezervoar, je bila takrat odločno proti vodi, lant pa je v njej star

možak ostal sam in brez vode ni mogel. Od hiše do hiše je hodil sam ter zbiral podpise ljudi, s katerimi je bil v dobrih odnosih. Tako je prisel na komunalno podjetje, predložil vaške podpise in naredili so priključek vodovoda. Vsa vas je tedaj završala! Nihče ni vprasil krajevne skupnosti, akcija je šla mimo odbornika.

Se ne bi bilo toliko hude krvi, ce ne bi vmes jezikal še gospodarjev sin, ki ima v Novem mestu dobro službo. Ko je bila vas tako razdeljena v dva tabora: na tiste, ki so podpisali možaku za vodovod, in tiste, ki niso za to niti vedeli, je odstopil občinski odbornik, hkrati predsednik gasilskega društva in blagajnik SZDL. Odstopila

sta predsednik vaške organizacije ZZB NOV ter predsednik krajevne skupnosti.

Tu se začenja drugi del polomije. Namesto, da bi s pomočjo občinskih družbeno-političnih organizacij in občine nesoglasju uredili takoj, so pustili, da se je kuhalo naprej še tri meseca. Zdaj je, kar je! Konč končev bo moral naknadno narejeni priključek nekdo plačati, to zahteva vas.

Iz primera v Slami vasi pa lahko potegnemo nauk, kot je dejal Martin Črnigelj, odbornik občinske skupnosti na zadnji seji:

"V bodoče vaške spore razčistimo prej, preden pride do takega poloma in razcepilnost vasi."

RIA BACER

Sindikat za najmanjši zaslужek 900 dinarjev

Vsega je v občini Metlika še 278 ljudi, ki so lani zasluzili poprečno pod 800 din

Člani občinskega sindikalnega sveta v Metliki in predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij so 24. februarja ocenjevali nedavne občne zbrane, sprejeli so načrt za novo delovno obdobje ter razpravljali o finančnih zadevah in kadrovskih spremembah v predstvu ter komisijah.

Občinsko sindikalno vodstvo je sprejelo več sklepov, med katerimi je najvažnejši ta, da se bo sindikat zavzemal za 900 din najnižjega občinskega dohodka pri doseganju polnih norm v podjetjih. Po tabeli, prilожeni gradivu za sejo, kaže, da gre za precejšnje spremembe delavcem v prid, saj sedanja slika o zasluzkih ni preveč ugodna. Metliška BETI ima s poprečno 718 zaposlenimi še 161 ljudi z zaslžkom pod 800 din, v KOMETU, kjer je zaposlenih okoli 277, imajo 81 takih ljudi, v Komunalnem podjetju s poprečno 119 zaposlenimi jih je 24. Drugie gre le za posamezne primere, medtem pa v

obratu NOVOTEKS, pri podjetju METLIKATRANS, pri MERCATORJU in še kje drugje tako nizkih zasluzkov nimajo več na plačnih listah.

Predlagali so še, naj se delitvena razmetija pri osebnih dohodkih gibajo v razponu 1:5 v posameznem kolektivu, medtem ko obširne stanovanjske problematike tokrat niso globije načeli. Preveč je težav, ki jih je treba temeljito pretreti, zato bo o tem govor na marečem zasedanju, posvečenem predvsem temu vprašanju.

ODKUP MLEKA RAHLO UPADA

Lani je bilo na območju Kmetijske zadruge Metlika odkupljenih 519.000 litrov mleka, odkup pa je v primerjavi z letom 1969 malo naraščal. Del radoviškega področja je pri odkupu izpadel, ker so bili oddane količine mleka premajhne, da bi se zanje izplačalo obdržati prevoz. Kaže, da se bo zadeva spet obrnila s spremembo ceno mleka, ki bo za 10 par višja. Kljub temu, da odkup mleka ni tak, kot bi želeli, v Metliki pomanjkanja še ne občutijo.

Kdor ne verjame, da so komunalci zares postavili avtobusne čakanice, se lahko prepiča na fotografiji. Posnetek je z avtobusnega postajališča v Lokvici. Zime še ni konec, zato bo potnikom prihranjeni precej mokrote, ki so jo zdaj ob čakanju užili pod milim nemem (Foto: Ria Bačer)

V METLIŠKI KMETIJSKI ZADRUGI:

»Kolektiv si nima kaj očitatik«

Izgube lani ni bilo, pač pa je manj ostalo za sklade — če ne bi izboljšali osebnih dohodkov, bi sposobni kadri odpovedali službo

Za dobrih 22 milijonov dinarjev celotnega dohodka so v letu 1970 ustvarili v metliški zadruzi. Po pokritju vseh stroškov je ostalo za sklade 457.600 din. Uspešni poslovanja je bil po prometu boljši kot v preteklem letu, vendar je ostanek dohodka manjši.

Vzrok? Lani se moral osebne dohodke zvečati za 20 odstotkov, sicer sposobni kadri ne bi bili več priznani ostali. Več let so delali za veliko manjšo osebne dohodke kot njihovi kolegi z enako strokovno izobrazbo v drugih delovnih organizacijah, razumljivo pa je, da v nedogled niso bili pripravljeni čakati

boljših časov. Zadruga, ki ima s priključeno mesurjo vred še lepe razvojne načrte, si ne more privoščiti izgube najboljših članov kolektiva.

Vse delovne enote so poslovno leto 1971 končale donosno, razen strojnjega parka v lastni proizvodnji, kjer je nastala manjša izguba. Se mesanj, ki je bila julija priključena

Delavci so obljudili

Sindikat in vodstvo podjetja v KOMETU so se pogovorili z delavci, ki najmanj zasluzijo

Nino Petrič, tajnik občinskega sindikalnega sveta v Metliki, si prece obeta od nedavnega razgovora v podjetju KOMET. Na pobudo občinskega sindikalnega sveta so sklicali pogovor z zaposlenimi, ki zasluzijo manj kot 800 din na mesec. Razpravljali so o vzrokih za tako majhno storilost.

Ugotavljajo namreč, da bi ob doseganju polnih norm lahko vsak zasluzil okrog 870 din, toda nekaterim delo ne gre in ne gre izpod rok tako, kot bi želeli v podjetju. Več mladih delavk ima težave, ker morajo po

službi trdo delati kot podnajemnico pri svojih gospodinjah, nekateri spet obremenjujejo delo na kmetij. Vse to izčrpa delovno moč, pozna pa se tudi pri uspehu celotnega kolektiva. Zanimiva je tudi druga ugotovitev, da zaposlene ženske, ki živijo v urejenih razmerah, zasluzijo tudi po 1.500 din.

Zadnje čase so zaposleni iz bolj oddaljenih krajev precej na boljšem, ker je podjetje nabavilo manjši avtobus, s katerim prevažajo svoje ljudi do delovnega mesta.

Na pogovoru z vodstvom sindikata in predstavniki Komete so delavci objavili, da bodo prizadetni. Vsakodobno z majhnim zaslžkom je dobil še eno možnost pokazati, kaj zmori. Če pa delavci besede ne bodo držali, bo treba razmisljiti o premestitvah na druga delovna mesta, kajti tudi podjetju ni vseeno, kako so stroji izkorisceni.

Na sestanku so sklenili še, da bo imel predsednik sindikalne organizacije Janez Horvat na razpolago eno uru na teden med delovnim časom za pogovor z delavci.

POSVETI PO TERENU

Koordinacijski odbor za organizacijo vseslovenskega ljudskega odbora v metliški občini je imel po vseh krajevnih skupnostih na terenu posvetne sestanke občinskih odborov za organizacijo vseslovenske obrambe. Obravnavali so naloge odborov na vasi in delo, ki jih čaka v bližnjem obdobju.

PODZEMELJ: CIMPREJ ASFALT!

Na zboru volivcev in hkrati krajevni konferenci SZDL, ki je bila konec februarja, so govorili največ o vodovodu. Radi bi zgradili zbiralnik na Kučerju, od tam pa vodo razdeljati po posameznih vasih. Prav tako so občanci postavljali zahteve, da se cimpresi asfaltira cesta vsaj do podzemeljskega kopalnika, kjer je vodovod. Nekateri metliški podobrni, zlasti pa izdelavo scenarija in propagando, so že začeli delati.

MESTNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA je imela prav isti več redni letni občni zbor, na

Morali bodo hiteti

Pred kratkim imenovani iniciativi odbor za ustanovitev temeljne kulturne skupnosti v metliški občini bo moral politeti s pripravo potrebnih ustanovnih aktov, da bodo lahko skupnost sklicali. V iniciativi odboru je 11 članov. Poleg predsednika Tonija Gašperića so v odboru še prof. Jože Dular, Nino Petrič, Slavo Orlič, Ivica Radovič, Slobodan Udovičić, Milan Kočvar, Dragica Nenadić, Stanko Fux, Silvo Milutinović st. in Cvjetka Jagodić.

OBISK V SZDL

3. marca sta obiskala Metliko Stanje Repar in Primož Pohleven, predstavnik republike konference SZDL. S predstavniki metliškega izvršnega odbora občinske konference SZDL in vodstvi drugih družbeno-političnih organizacij sta razpravljala o evidentiranju za možne odbornike in poslanke, obravnavali so kadrovsko politiko in financiranje javnosti SZDL.

V DRAŠIČIH ODKLANJAJO FUNKCIJE

Ko so v Drašičih na krajnji konferenci SZDL izbrali novo vodstvo organizacije, jih je več zapovrstilo odklonilo funkcije. Nihče noče biti predsednik, tajnik in blagajnik, ker se ljudje bojijo očitka, da niso uresničili vaški načrtov. V glavnem gre za asfaltiranje ceste do Drašič, za katero so vaščani zbrali velik prispevek, vendar gradnje ni mogoče začeti, ker se ni soudeležbo s poslovnimi. V tem prihaja do nesoglasij, potegujejo se za prednost v občinskem programu javnih del, toda sklenjeno je bilo, da prednostnih gradenj ne bo določenih, ker bodo gradili to, kar bo najprej doseglo soudeležbo drugih investitorjev.

BO PREJ KOGA POVOZILO?

Z znaki, ki označujejo varnost prometa na cestah, pri nas ni vse v redu. To je bilo že večkrat slišati, odbornik iz Lokvice pa je to tudi dokazal. Pred letom dni je prosil za postavitev prometnega znaka pred avtobusno postajo na odcepnu cesto, kjer naj bi voznike motornih vozil opozoril, da gredo do nesoglasij, potegujejo se za prednost v občinskem programu javnih del, toda sklenjeno je bilo, da prednostnih gradenj ne bo določenih, ker bodo gradili to, kar bo najprej doseglo soudeležbo drugih investitorjev.

ODBOR ZA KMEČKO OHČET

Občinska skupščina je na zadnjem zasedanju konec februarja imenovala osrednji odbor za organizacijo dela kmečke ohčete, ki bo v Metliki 28. maja, vrsto uglednih Metličanov. Odbor bo vodil inž. Ivan Kostečec, podpredsednik občinske skupščine, pri delu pa mu bodo pomagali predstavniki družbeno-političnih organizacij in direktorji podjetij. Poleg osrednjega odbora je bilo imenovanih še 7 podoborov.

DOLENJSKI LIST

katerem so bili navzoči seznanjeni z delom društva v preteklem letu in je bil narejen načrt za tekoče leto. Izvolili so tudi člane odbora, ki bodo na prihodnji prvi seji konstituirali upravnin in nadzorni odbor. Doslej je društvo predsedovala Marica Vergotova. Občni zbor je lepo dopolnilo predavanje dr. Željka Bošnjaka, ki je zbranini — prevladovale so žene — govoril o raku na dojkah in maternici.

TIJSKE SOBE BO TREBA V METLIKI na novo oceniti oziroma kategorizirati. To naj bi opravila posebna komisija, v kateri naj bi bil tudi zastopnik metliškega gospodarskega podjetja. Letos pričakujemo v Metliki nekoliko več gostov, zlasti ker bo urejen metliško kopalniško podjetje. Nekateri deli so bile v preteklosti vodene v kolpi in tudi cesta do podzemeljskega kopalnika bo do leta 1980.

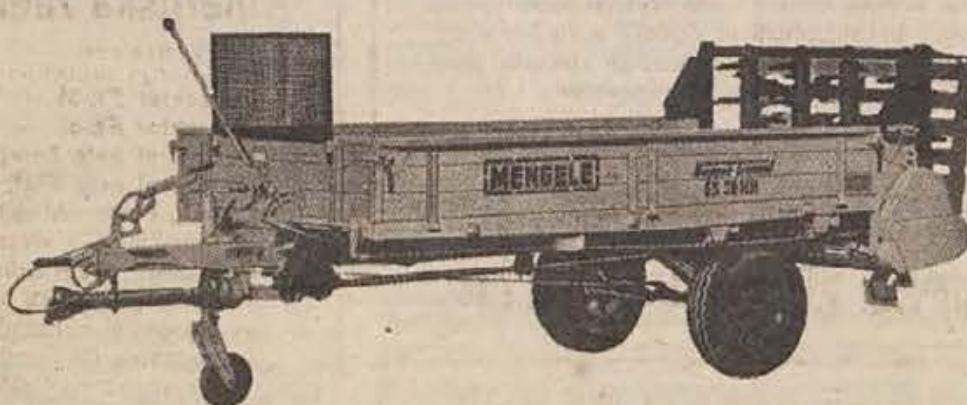
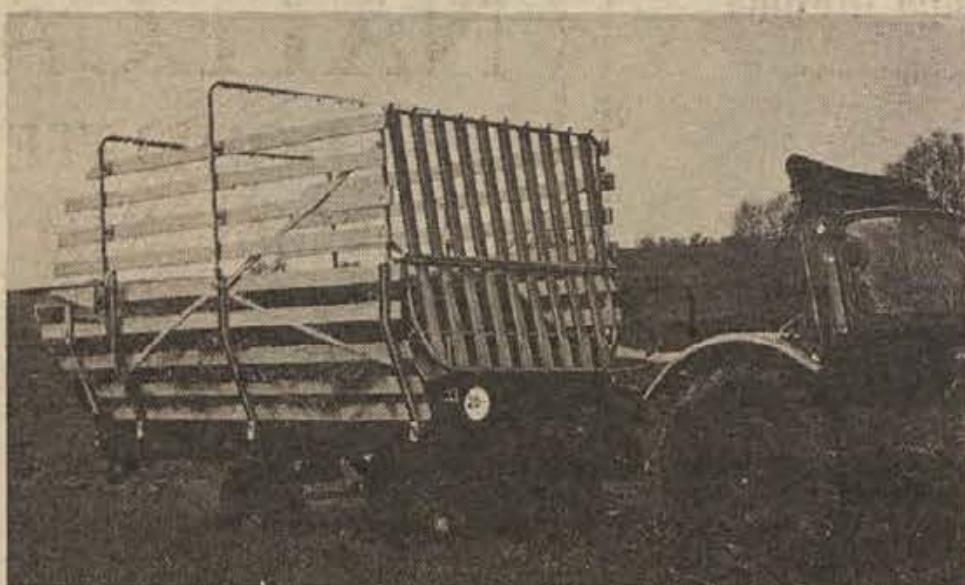
TDPLA PLATO IN PARKIRNI PROSTOR na metliški Veselicici nameravajo asfaltirati. S tem bi izginil peščeni drobir, ki se melje pod kolesi vozil in nogami gostov. Prostor naj bi bil urejen do sredine maja, ker predvidevajo, da bo na Veselicici glavna zavara po prevozu bale na letosnjem "Kmečki očetju".

DOLENJS

agrotehnika

VAM NUDI IZ SVOJIH KONSIGNACIJSKIH SKLADIŠČ:

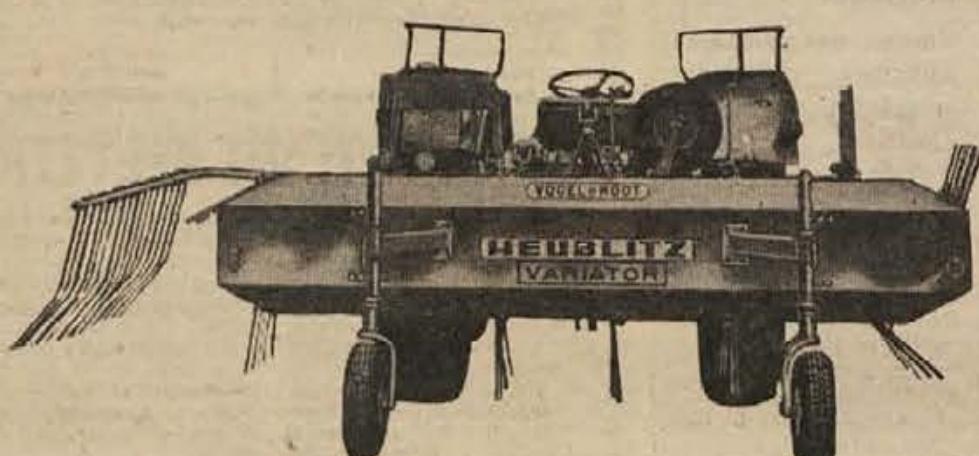

- specialne samonakladalne prikolice MENGELE za seno in svežo krmo
- specialne trosilce hlevskega gnoja MENGELE, nosilnosti od 2 do 4 tone
- specialne trosilce hlevskega gnoja MENGELE s pogonsko osjo, izdelano specialno za hribovite predele

CENE:

Samonakladalna prikolica:	DM	Asch	Lit.	USA \$	Carina in stroški N-din
LW NICO — 16 m ³	4.679.—	33.220,90	798.986.—	1.278,37	7.575.—
LW NICO — 17 m ³	4.738.—	33.639,80	809.060.—	1.294,53	7.667.—
LW 17	5.060.—	35.926.—	864.045.—	1.382,52	8.145.—
LW 17 S	5.699.—	40.462,90	973.161.—	1.557,10	9.092.—
LW 19 — 19 m ³	5.425.—	38.517,50	926.373.—	1.482,25	8.686.—
LW 19 — 22 m ³	5.760.—	40.896.—	979.200.—	1.573,76	9.185.—
LW 19 S	6.214.—	44.119,40	1.061.102.—	1.697,81	9.857.—
LW 21 — 21 m ³	5.992.—	42.543,20	1.023.193.—	1.637,16	9.528.—
LW 21 — 24 m ³	6.326.—	44.914,60	1.080.227.—	1.728,41	10.024.—

Za vse izdelke tovarne MENGELE je zagotovljen servis in rezerjni deli

- traktorske obračalnike sena HEUBLITZ-VARIATOR
- traktorske obračalnike sena MINIBLITZ-EXPORT
- motorne kosilnice ALPINIST
- izdelke renomirane avstrijske tovarne VOGEL & NOOT

CENE:

Blago	Asch.	DM	USA \$	Lit.	Carina in stroški N-din
Trakt. obračalnik HEUBLITZ Variator kpl. s kardanom	8.473.—	1.193.—	326.—	203.670.—	2.000,00
Trakt. obračalnik MINIBLITZ Export kpl. s kardanom	6.250.—	880.—	240,50	150.250.—	1.600,00
Motorna kosilnica ALPINIST 1,20 m	10.815.—	1.523.—	416.—	260.000.—	2.600,00
Obračalnik HEUMAGD	6.930.—	975,60	266,60	166.600.—	1.650,00
Kombi naprava WIESEL — osn. stroj	10.526.—	1.482.—	404,85	253.025.—	3.400,00
Kombi naprava WIESEL — obrač.	5.330.—	750,00	205,—	128.100.—	1.200,00
Kombi naprava WIESEL — kosilnik	4.207.—	592,20	162.—	101.120.—	950,00

Vsa ostala pojasnila in informacije dobite pri AGROTEHNIKI, Ljubljana, zastopniški oddelek, telefon št. (061) 315-555 int. 312

**AGROTEHNIKA LJUBLJANA
K O N S I G N A C I J E**

Komisija občinske skupščine Novo mesto za volitve in imenovanja na podlagi 89. člena zakona o osnovni šoli
RAZPISUJE

MESTO RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE ŽUŽEMBERK

POGOJI:

- visoka, višja ali srednja izobrazba pedagoške smeri, opravljen strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja

Kandidati morajo biti splošno družbeno-politično razgledani in imeti organizacijske sposobnosti za vodenje šole.

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah komisiji občinske skupščine Novo mesto za volitve in imenovanja.

»Brez ‚Dolenjca‘: kot brez žlice v hiši!«

Odbor za splošne in kadrovskе zadeve pri SPLOŠNEM GRADBENEM PODJETJU GROSUPLJE

vabi k sodelovanju in razglaša prosta delovna mesta za:

1. lesarskega delovodja za vodenje proizvodnje v lesnem obratu
2. gradbene delovodje
3. VKD in KVD ključavnica, električarje, avtomehanike, strojnike za težke gradbene stroje, žerjaviste in šoferje
4. KVD in priučene zidarje, tesarje, železokrivate, strojne in stavbne mizarje
5. sprejme v uk večja število zidarskih, tesarskih in mizarskih vajencev s končano osemletko

Osobni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Za prehrano in samска stanovanja je poskrbljeno.

Delovna mesta so v Grosupljem in Ljubljani.

Nastop službe je možen takoj.

Ponudbe sprejema splošna služba podjetja. — Razglas velja do zasedbe delovnih mest.

ZDRUŽENJE ZASEBNIH OBRTNIKOV DOLENJSKE

vabi na

družabni večer in ples

ki bo v soboto, 20. marca zvečer na Otočcu.

Rezervacije vstopnic sprejema urarstvo Matija Wachter na Glavnem trgu v Novem mestu.

Kmetijska zadruga Metlika

razpisuje licitacijo naslednjih osnovnih sredstev:

- traktor FE-35
- traktor FE-65
- tovorni avto Zmaj, 3 t
- tovorni avto Fiat, 2 t
- avto Fiat — hladilnik, 2 t
- 3 prikolice — dvoosna, 3 in 5 ton
- 3 plugi, dvobrazni, 12 col
- krožna brana za traktor
- kompletni ogrodnik za krompir
- sejalnica OLT, traktorska
- 3 kompletni mlinski kamni

Traktorji in avto Zmaj so v vozjem stanju, ostali stroji so uporabni. Izključna cena so nizke. Licitacija bo 19. 3. 1971 ob 9. uri na Kmetijskem posetvu v Metliki, za mline pa isti dan ob 11. uri na Suhorju pri trgovini KZ.

VODNA SKUPNOST KOČEVJE-RIBNICA

OBJAVLJA:

NAGRADO 2000 S-DIN BO PREJEL,

kdo bo prvi sporočil okvaro na vodovodnem omrežju Vodne skupnosti. Vse okvare, ki jih boste opazili, javite na gornji naslov ali po telefonu na št. 86-430 s točno navedbo kraja defekta in svojim celim naslovom.

PRILOŽNOST ZA UPOKOJENCE:

NUDIMO DOBER ZASLUŽEK!

Iščemo štiri delavce za občasna dela pri odkopu defektov: dva za področje Kočevja in dva za področje Ribnice.

Prebivalstvo ribniškega področja obveščamo, da bomo zaradi velikih izgub vode v kratkem začeli sistematično pregledovati hišne inštalacije pri odjemalcih, ki plačujejo vodo po pavšalu.

AMD CRNOMELJ

razpisuje

prosto honorarno delovno mesto

- PISARNIŠKE MOĆI za delo v pisarni trikrat na teden.

Nagrada je 500 din. Ostali pogoji dela so vezani s pogodbo. Prijava sprejema društvo do zasedbe delovnega mesta.

Drevesnica

Kmetijskega zavoda, Ljubljana,

ki je na Studencu pri Ljubljani prodaja za spomladansko sajenje kvalitetne

— SADNE SADIKE

Jablan, hrušk, alív, češen, višenj, breskev, marelio in riheza

Na voljo je širok izbor raznih sort. Prodaja od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

Informacije: Kmetijski zavod, Ljubljana, Miklošičeva 4, tel. 22-515.

VALILNICA V NAKLEM PRI KRAJNU

prodaja

- ENODNEVNE PIŠCANCE bole, lahke in rjavje, srednje težke, po 2,50 din.

- VSAKO SREDO, in ne ob torkih, kakor prejšnja leta.

Pišcance pošiljamo tudi po pošti. Kupec nudimo tudi krmila za pišcance in poklošči, pri večjem naročilju pišcancev nudimo tudi posebne ugodnosti.

Republiški sekretariat
za narodno obrambo
SR Slovenije

razpisuje

NATEČAJ ZA DODELITEV VOJAŠKIH ŠTIPENDIJ

za šolanje na srednjih šolah (gimnaziji, tehničnih šolah strojne, elektrotehnične, kemično-tehnološke, gradbene in geodetske stroke ter pomorski šoli plovbe in strojne smeri) v šolskem letu 1971/72.

Za štipendije se lahko potegujejo učenci slovenske narodnosti, ki se pogodbeno obvezajo, da bodo po končani srednji šoli vstopili v eno od naslednjih vojaških akademij:

1. VOJAŠKO AKADEMIJO KOPENSKIE VOJSKE (pehota, oklepne enote, topništvo in inženirstvo);

2. TEHNISKO AKADEMIJO VISOKE TEHNIŠKE ŠOLE KOPENSKIE VOJSKE (smer pehotne in topniške oborožitve, motorji in motorna vozila, rakete in raketne naprave, elektrotehnička, piro-tehnološka, prometna, za zvezze, ABKO in protizračne obrambe);

3. LETALSKO TEHNIŠKO VOJASKO AKADEMIJO;

4. VOJAŠKO POMORSKO AKADEMIJO;

5. MORNARIŠKO TEHNIŠKO VOJAŠKO AKADEMIJO.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

a) SPILOŠNI POGOJI:

- da so državljanji SFRJ;
- da so združni in sposibni za aktivno službo v JLA, kar ugotavlja pristojna vojaška zdravniška komisija;
- da so vzorčno vedenja, niso sodno kaznovani in niso v kazenskem postopku;
- da so končali predhodni razred z najmanj dobrim uspehom in imajo iz matematike, fizike in kemije najmanj dobro oceno;
- da nimajo pogodbene obveznosti iz naslova štipendirjanja proti drugi pravni osobi;
- da imajo priporočilo občinskega sveta za narodno obrambo;
- da so učenci prvega razreda rojeni leta 1956 ali pozneje, drugega razreda leta 1966 ali pozneje, tretjega razreda leta 1954 ali pozneje in četrtega razreda leta 1953 ali pozneje.

b) POSEBNI POGOJI:

- za vojaško akademijo kopenske vojske se lahko prijavijo učenci vseh navedenih šol, razen učencev pomorske šole in tehnične šole kemično-tehnološke stroke;
- za tehnično akademijo visoke tehnike šole kopenske vojske se lahko prijavijo učenci gimnazij in tehničnih šol strojne, elektrotehnične in kemično-tehnološke stroke;
- za letalsko tehnično vojaško akademijo se lahko prijavijo učenci gimnazij in tehničnih šol strojne in elektrotehnične stroke;
- za vojaško pomorsko akademijo se lahko prijavijo učenci gimnazij, tehničnih šol strojne in elektrotehnične stroke in učenci pomorske šole plovbe in strojne smeri;
- za mornariško tehnično vojaško akademijo se lahko prijavijo učenci gimnazij in tehničnih šol strojne in elektrotehnične stroke.

Natečaj se lahko udeležijo tudi učenci osmih razredov srednjih šol, rojeni leta 1956 ali pozneje, še preden končajo osnovno šolo. Štipendija jim pripada od začetka pouka na srednji šoli.

Učencem, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, pripadajo med šolanjem na srednjih šolah naslednje stipendije:

— učencem 1. razreda	400 dinarjev mesečno,
— učencem 2. razreda	450 dinarjev mesečno,
— učencem 3. in 4. razreda	500 dinarjev mesečno.

Razen tega jim na začetku vsakega šolskega leta pripada nadomestilo za nabavo šolskih pripomočkov v znesku 250 dinarjev za prvi razred, 270 dinarjev za drugi razred in 300 dinarjev za tretji in četrti razred.

Učenci, ki končajo šolsko leto z odličnim uspehom, prejmejo nagrado v znesku 500 dinarjev, učenci s prav dobrim uspehom pa v znesku 300 dinarjev.

Štipendije se izplačujejo v mesečnih obrokih za vse mesec v letu, začno pa se izplačevati od prvega naslednjega meseca po rešitvi prošnje, vendar ne pred 1. 9. 1971.

V času šolanja na srednji šoli je učencem zagotovljeno tudi zdravstveno varstvo.

Učenci, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, bodo morali po končanem šolanju v eni izmed vojaških akademij ostati v aktivni službi JLA najmanj toliko časa, kolikor so štipendirani na srednjih šolah in šolanji v vojaških akademijah.

Medsebojna razmerja med štipendorjem in štipendistom, oziroma njegovim zakonitim zastopnikom, se določijo s pismeno pogodbo, kjer se predvidi tudi vraćanje štipendije, če štipendist ne bi izpolnil svojih pogodbene obveznosti.

Učenci, ki se želijo udeležiti natečaja, vložijo prošnjo, kolikovano z 1.00 din. pri upravnem organu za narodno obrambo občinske skupščine, kjer dobe tudi predpisani obrazec.

PROŠNJI JE TREBA PRILOŽITI:

- izpisek iz rojstne matične knjige;
- učenci osmih razredov osnovne šole overjen prepis spričevala za šestih, sedmi razred in prvo polletje osmoga razreda;
- učenci prvega razreda srednjih šol overjen prepis spričevala o končani osnovni šoli in za prvo polletje 1. razreda;
- učenci drugega in tretjega razreda srednjih šol overjen prepis spričevala za predhodni razred in za prvo polletje tekočega šolskega leta.

Kandidate bo organ, pri katerem bodo učenci vložili prošnjo, posiljal na zdravstveni pregled, pri njem pa bodo prejeli tudi rešitev prošnje in vsa pojasnila glede natečaja.

O rešitvi prošnje bodo kandidati obveščeni do 1. 8. 1971.

Natečaj traja do 30. aprila 1971.

REPUBLIKSKI SEKRETARIAT
ZA NARODNO OBRAMBO
SR SLOVENIJE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petak, 12. marca - Gregor
Sobota, 13. marca - Rozina
Nedelja, 14. marca - Matilda
Ponedeljek, 15. marca - Klemen
Torek, 16. marca - Hilarij
Sreda, 17. marca - Jedert
Četrtek, 18. marca - Edvard

KINO

Brestanica: 13. in 14. 3. franc. barv. film „Rififi v Panami“.

Brežice: 12. in 13. 3. nem. barv. film „Stri Charlieja“; 14. in 15. 3. amer. barv. film „Oaza smrti“; 16. in 17. 3. nem. barv. film „Popolni zakon“.

Cronmelj: od 12. do 14. 3. ang.-ital.-franc. barv. film „Na vrsti si, da umreš“; 16. 3. ital.-barv. film „Vidim golo“.

Kočevje „Jadrani“: 11. in 12. 3. meh. barv. film „Viva Kangasein“; 13. in 14. 3. amer. barv. film „Skrivnostna Justina“; 15. in 16. 3. amer. barv. film „Odisejeve avanture“; 17. 3. franc. barv. film „Sirena Misisipi-ja“; 18. 3. špan. barv. film „Ulica Tuset“.

Kostanjevica: 14. 3. amer. barv. film „Nasilje v Djerinu“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

Motorna vozila

SPREJMEM LIKARICO v redno delovno razmerje. Stanovanje v hiši. Kemična čistilnica, Ljubljana, Podlimbarskega 13.

V SLUŽBO SPREJMEM kleparstva, ga pomočnika in dva vajenca ali delavca za priučitev. Hrana in stanovanje zagotovljena. Martin Mlakar, stavbno kleparstvo, Ljubljana, Titova 229.

TAKO ZAPOSЛИMOK dekle za priuditev v gostilni. Gostilna Mlakar, Lož 52, Stari trg pri Ložu.

ZDRAVNIŠKA DRUZINA z dvema otrokom (5 in 11 let) isče mlajšo gospodinjsko pomočnico. Lahko je tudi začetnica. Docent dr. Mitja Bartenev, Ljubljana, Cesta v Rožno dolino II/44-a.

STANOVANJA

IŠČEM SOBO v Novem mestu. Ponudbe na: Jakše, Kandijaka 9, Novo mesto.

ODDEM SOBO dvema solidnima deklema. Naslov v upravi lista (471/71).

Fran Sal. Finžgar BELI ŽENIN

»OBISK«

„Po može mi pojdi,“ je velel še tisti večer Polonici. „Pa vse hčere mi sklici.“

Može so prišli k testamentu. Ko jih je Vrban sporočil poslednjo voljo, je dodal slovesno: „Možje, zmotil sem se, ko sem iskal njo. – Polona je bila samo ona. Povejte to za zgled vsem sedom.“

Ko so možje vse resni odšli, so prisopile hčere, ki od tistega večera še niso govorile z ocetom. Vrban jih je tisto gledal, vsako posebej dije časa. Nato jih je vse po vrsti pokrižal in se poslovil:

„Otroci, odpustite mi. Vrnite se domov. Z materjo vas bova varovala iz nebes.“

Hčere so zajokale in pokleknilne ob postelji. Vrban pa je umolknil in se zazrl v Suhadolko, ki je tisto vstopila. Dolgo sta se nemo gledala. Žal besede ni bilo v nobenih očeh. Grenkost jima je siliha v solze. Suhadolka je dvignila predpasnik in si zastrla oči. Vrban pa je mehko prosil: „Otroci, vam jo izredam; naša je...“

Za teden dni so spet kledale vse hčere okrog postelje. Polonica je brala:

„Gospod Jezus, zavoljo tvojih preštetih smrtnih težav resi v tej smrtni uru svojega služabnika vseh kazni in težav...“

Vrban je tisto šepetal za njo:

„Jezus, Marija, sveti Jožef...“

Tedaj so se mu široko odprle oči, obraz se mu je veselo zasvetil – in glasno je dodal: „Polona!“ Nato pa mu je oko ugasnilo in hladna solza je prizpelala po licu.

Sel je k njej, ki jo je zmotno iskal na zemlji.

Ko sem sedel na vlast – bilo je konec novembra – se v Ljubljani še nikakor ni hotelo prav zjaziti. Le za trenutek se je včasi nad mestom pretigal zastor zimske megle, sveta modrina neba se je že na hip prikazala, da se takoj zagnre, in kar nas je v Ljubljani med dnevnim tednom zelo sonču in luči, smo obupavali. Toda komaj je vlak bil izza Vižmarij, je svetloba planila med meglo, ob tiru se je prikazala dolga, rjava sena voz in sinji odsev pare, snegovi na Karavankah so zablesteli, Gorenjska se je razodela, jutro je bilo kot zlahten kristal.

V Medvodah sem izstopil ter se napotil po stezi proti Šori, kjer zupnikuje in misli in piše F. S. Finžgar. Bil sem namenjen k njemu na literarnem pogovoru in sem le iz srca želel, da ga najdem pri dobri volji.

Devet tednov smo spremljali ponosnega Vrbana v ljudski povesti „BELI ŽENIN“, za katero so nam številni bralec v vasi in mest poslali mnogo pohval. Če: „To je pravo domače branje, kaj takega nam še dajte!“ Veseli smo priznanja, da je bila preprosta, a zares ljudsko napisana Finžgarjeva povest tako zelo všeč našim bralecem. Na mnoge prošnje in pobude smo sklenili, da bomo objavili še eno takо Finžgarjevo zgodbo, ki nosi naslov „ZA PRAZEN NIC“ in je danes prav tako veljavna, kot je bila njega dni, ko je Franc Saleski Finžgar napisal. Še prej pa bomo v pocasitve nedavne 100-letnice našega priljubljenega pisatelja (slavil bi jo 9. februarja, če ne bl. 2. junija 1962 umrl v Ljubljani v 92. letu svojega življenja) objavili odlomek iz knjige Izidorja Cankarja „Obisk“, v katerem avtor popisuje svoj obisk pri Finžgarju. Finžgarjeve izjave o slovenski literaturi in poslanosti slovenskega pisatelja so tako kleno povedane, da jih je vredno prebrati, čeprav so bile izgovorjene pred 60. leti.

KOVINSKE JERMINICE vseh dimenzij takoj dobite v Ljubljani, Milana Majena 47.

Ob prerani smrti naše prelube zlate mame

MARIJE BREGANT,
roj. BAČAR

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, darcovcem vencem in šopkom cvetja. Zahvaljujemo se tudi vsem za ustno, pisano in brzovojno izraženo sožalje ter vsem vaščanom Kanenju. Prav lepa hvala vaščanom Gor. Karteljevega za vence, s. v. Novo mesto za podarjeni venci in vsem, ki so z nami sočutstvovali in nam na kakršenčoli našli bili v pomoci. Iskrena zahvala zdravniškemu in strežnemu osebju novomeškega ginekološkega oddelka. Se posebej se zahvaljujemo zdravniku Jožetu Kramnu, ki je do zadnjega trenutka pokojnici lajsal bolečine, gospodu župniku za opravljen obred in vsem, ki so našo drogo mano spremili na zadnji poti. Se enkrat prav lepa hvala.

Gor. Kamenje, 6. 3. 1971

Zalučič: sin Jože in hčerka Tončka z možem

ZAHVALJE

Ob boleči izgubi očeta in starega očeta

MARTINA PUCLJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, PIT podjetju Novo mesto in gasilski četi Statenberg za podarjene vence, izražene sožalje in spremstvo na zadnji poti. Se posebno toplo se zahvaljujemo gasilski četi za izkazano poslednjo čast, sosedom za nesobično pomoč in gospodu župniku za poslednji obred.

Zalučič otroci z družinami

DOLENJSKI LIST

KUPIM

KUPIM klavirske 60-basne harmonike, že rabljene. Naslov v upravi lista (461/71).

POSEST

PRODAM TRAVNIK (29 arov) v bližini železniške postaje Libna. Naslov v upravi lista (486/71).

PRODAM POSESTVO (2 ha zemlje) z gospodarskim poslopjem, inventarjem, sadovnjakom. Sončna lega, cena po dogovoru. Primereno za vikend, lep razgled. Ivan Andrejaš, Zdole 63, 68270 Krško.

UGODNO PRODAM gradbeno parcele v Leskovcu pri Kršku (ozn. zazidalni okoliš ob asfaltirani cesti, vodovodu, kanalizaciji in električnem omrežju) v velikosti 9 arov. Vse informacije dobite v trafički v Kostanjevici na Krki.

UGODNO PRODAM hišo z vrtom v Klinji vasi pri Kočevju po možnosti za devize. Milan Zagari, Klinja vas, n. h., Kočevje.

NIVO (1552 kv. m.) v zazidalnem kompleksu v najbližji okolici Novega mesta prodam. Naslov v upravi lista (495/71).

PRODAM 4 ha mešanega gozda v okolici Kočevja. Naslov v upravi lista (496/71).

PRODAM STANOVAJSKO HIŠO v Novem mestu, Muzejska 11 (na Kapitlu) z lepim vrtom. Hiša je takoj vseljiva. Vse informacije dobite pri Rezi Kižar, Trdinova 3, Novo mesto, in v Ljubljani: telefon 61-804.

PRODAM skoraj nove tračne grabilce Maraton za BCC, vzdijiv desni štedilnik, voz zapravljinček, en komat, vodno črpalko na dva bata in električno vodno črpalko, Anton Retelj, Vel. Bučna vas 4, Novo mesto.

LEPO, SUHO sladko seno zamenjan za hrastove deske, 2100 kg za 1 kub. m desk, ali prodam po 55 par kilogram. Poizve se v trgovini na Prekopu.

PRODAM blizu Sevnice 12 arov vinograda in sadovnjak z majhnim poslopjem. Naslov v upravi lista (477/71).

PRODAM TRAVNIK na Bajicah in dam v najem dve njivi v Gor. Starji vasi pri Senterjevju. Interesentni sej se zglase na kraju samem 21. 3. ob 10. uri in 8. ur. Alfonz Božič, Dol. Kamence 70, Novo mesto.

PRODAM vseljivo dvostanovanjsko hišo s sedanim vrom v vodo. Elektrika v hiši. Pojasnila: Perhaj, Krmelj.

KUPIM azijsko parcele v okolici Novega mesta ali parcele z obstoječim stariščem stanovanjskim poslopjem. Plačam v dinarih ali v devizah. Ponudbe pod „Sončna lega.“

RAZNO

PROSIM najditev poročnega prstana, da ga vrne proti nagradi v Market, Kristanova ulica, Novo mesto.

CE STE V ZADREGI, kakšen prstan bi podarili svoji ljubljeni, običajno zlatarja Otmarja Zidarčarja v Gospiski 5 v Ljubljani (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

CESTIKE

Frančiški Malenšek iz Sel pri Zborah čestita za god hči Frančiška z družino.

Ljubi sestri Pepci Železnik, ki živi v Ameriki, vse najboljše za god sestra Ančka iz Otočca. Možu Lojzetu pa lep pozdrav.

Dragi sestri in teti Mariji Markovič iz Ciceria v ZDA želijo za rojstni dan in god vse najboljše, predvsem pa veliko zdravja, brat Jože z družino.

PREKLICE

Podpisani Jože Šmalc, Dolenji Lazi 45, Ribnica, preklicujem nerescne besede, ki sem jih govoril o Ivanji Goršč v gostilni Dejak, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Jože Starc, Kremen 1, Krško, izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravila moja bivša žena Jožeta Starc, roj. Jazbinšek, Cesta 4, julija 54, Krško.

Podpisani Alojz Vraničar, upokojenec iz Metlike, Na Obrbi 13, preklicujem kot nerescne besede, ki sem jih izrekli o Janezu Urhu iz Otočka 16, Gradac, dne 12. 1. 1971 v hiši Jožeta Žuglja v Otočku, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Ivan Kobe, Ljubljanska c. 73, Celje, vam nudi velikocvete vrtnice vseh barv po 7 din. Priporoča se za naročila!

OBVESTILA

ENODNEVNE PIŠČANCE najboljša vrst – bele, težke in rjave nesnice – dobite v novi valnicah v Stołovniku ob 22. marca dalje.

Sprejemam naročila in od 50 kosov daje posiljam tudi po železnišči. Po želji dobite tudi krmila. Tonika Vodopivec, Stołovnik 49, Brestanica.

umiral. Utrudil sem se, toda nato sem stran napisal v petih minutah.

„Kdaj delaš?“ sem vprašal.

„Pišem vedno dopoldne od osmih do dvajsetih, le izredno proti večeru. Navadno delam precej hitro, ker je že vse prizadeleno, preden sedem k mizi. Premisljujem vedno hodeč, na prostem ne morem delati. Tiste čase, ko sem pisal svoje večje stvari, sem živel samo v načrtih in lepih besedah; takrat sem besede skoraj jedel in pil. Zato mi je slo pisanje samo dosti hitro od rok.“

„Kaj sodiš o načem sedanjem življenju?“ sem vprašal.

„Sodim veliko napako našega naroda, zlasti inteligenco, da se premalo briga za leposlovnost. Pred kratkim sem se peljal z gospodinom, ki je bila izobražena in liberalna ter mi je imponirala, z Zupančiča ni poznala. Toda krivi so tudi naši mladi pisatelji.“

„Začni s pisateljem,“ sem rekel.

„Sodim veliko napako našega naroda, zlasti inteligenco, da se premalo briga za leposlovnost. Pred kratkim sem se peljal z gospodinom, ki je bila izobražena in liberalna ter mi je imponirala, z Zupančiča ni poznala. Toda krivi so tudi naši mladi pisatelji.“

„Začni s pisateljem,“ sem rekel.

„Sodim veliko napako našega naroda, zlasti inteligenco, da se premalo briga za leposlovnost. Pred kratkim sem se peljal z gospodinom, ki je bila izobražena in liberalna ter mi je imponirala, z Zupančiča ni poznala. Toda krivi so tudi naši mladi pisatelji.“

„Začni s pisateljem,“ sem rekel.

„Sodim veliko napako našega naroda, zlasti inteligenco, da se premalo briga

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 12. MARCA: 8.10 Opera na matineja – 9.05 Radijska šola za mlajšo stopnjo – Glasbeno – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.40 Z ansamblom Boris Kovačiča – 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 16.00 „Vrtljak“ – 17.10 Človek in zdravje – 18.50 Ogledalo našega časa – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Zadovoljni Kranjci –

20.00 „Naj narodi pojo...“ – 21.15 Oddaja o morju in pomorskih kih.

SOBOTA, 13. MARCA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Pionirski tednik – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Ivan Juvan: Gozdn pasovi za začetno kmetijski zemljišč pri nas in po svetu – 12.40 Poje tenoristi Rudolf Franci – 13.30 Priporočajo vam ... – 14.30 Od vasi do vasi – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtljak“ – 15.40 Dobimo se ob isti urri – 17.10 Gremono v kino – 18.45 S knjižnega trga – 19.15 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka – 20.00 „Nove melodije“

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 14. marca: 8.55 Mađarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) – 9.30 Po domače s koroškim oktetom in ansamblom Toneta Kmetca (Lj) – 10.00 Kmetijska oddaja (Bg) – 10.45 Mozaik (Lj) – 10.50 Otroška matineja: Čarobna piščalka, Skravnost živali (Lj) – 11.40 TV kažipot (do 12.00) (Lj) – 13.30 Sofija: Atletika v dvorani – prenos (do 17.00) (Ev-Lj) – 16.50 Košarka: Rabotnički CZ (Sk) – 17.45 Nove melodije (Lj) – 18.50 Mestec Peyton – serški film (Lj) – 19.45 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.30 3-2-1 (Lj) – 20.35 Naše male mesto – humoristična oddaja (Zg) – 21.35 Video-ton (Zg) – 21.50 Sportni pregled (JRT) – 22.20 Poročila (Lj) – 22.25 Svetovno hokejsko prvenstvo kupine B – srečanje Jugoslavija: Japonska – II. in III. tretjina – potseček v barvah (Lj)

PONEDELJEK, 15. marca: 9.05 Odprtja univerza (Bg) – 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Nemčina (Zg) – 10.45 Angleščina (Zg) – 11.00 Osnove spoščne izobrazbe (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.40 Nemčina – ponovitev (Zg) – 16.45 Mađarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.38 Napoved sporeda (Lj) – 17.40 Mendo in Slavica (Zg) – 18.00 Risanka (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Odzore do mrača: Triage s tromeje (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Mladi za mlade (JRT) (Lj) – 19.05 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 B. Bratt: Eksercij – švedska TV igra (Lj) – 21.50 P. Voranc: Kopij pod brezo (Lj) – 22.30 Poročila (Lj)

Berger
velika long play plošča
JOŽETU ZA PRAZNIK
je primerno dario!

TOREK, 16. marca: 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.40 Ruščina (Zg) – 11.00 Osnove spoščne izobrazbe (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.35 Ruščina – ponovitev (Zg) – 15.55 TV vrtec (Zg) – 16.10 Angleščina (Bg) – 16.45 Mađarski TV pregled (do 17.00) (Bg) – 17.45 Tikitak: O levu, ki je imel samo jageode rad (Lj) – 18.00 Risanka (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Niso samo rože rdeče: Arestantske (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Sodobno gospodarstvo (Lj) – 19.30 Vzgoja za življenje v dvojicah: 11. oddaja (Lj) – 19.40 Pet minut za boljši jezik (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Ujeti kaplar – francoski film (Lj) – 22.20 Literarni nočturno: Dane Zajc (Lj) – 22.35 Poročila (Lj)

SREDA, 17. marca: 8.15 TV v šoli (Zg) – 17.05 Mađarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) – 17.55 Čarobna piščalka – serški film (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Glasbena oddaja (Zg) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Od filma do filma (Lj) – 19.20 Po sledeh napredka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 Za-

klad: Jugoslavije v Parizu (Lj) – 21.15 Poznate Miss Bibi Johnes? – zabavno glash. odd. (Lj) – 22.05 Poročila (Lj)

CETRTEK, 18. marca: 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Nemčina (Zg) – 10.45 Angleščina (Zg) – 11.00 Francoščina (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.40 Nemčina – ponovitev (Zg) – 15.55 Angleščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Osnove spoščne izobrazbe (Bg) – 16.45 Mađarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 18.00 M. Lipovšek: Pomladni sprechod (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Skravnost narave – poljudno znanstveni film (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Enkrat v tečaju (Lj) – 19.20 Vs. življenje v letu dini – serška oddaja (Bg) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Tunizija – četrtkovi razgledi (Lj) – 21.25 S. Maugham: Krepost (Lj) – 22.15 Karajan van predstavlja: 6. Beethovenova simfonija (Lj) – 22.45 Poročila (Lj)

PETEK, 19. marca: 9.30 TV v šoli (Zg) – 11.00 Angleščina (Bg) – 16.00 Šmučarski poleti – barvni posnetek iz Kulma (Lj) – 17.25 Vrijava-ringaraja (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Glasbeni dnevnik (Bg) – 19.00 Mozaik kratkega filma (Lj) – 19.50 Cikcak – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Zajtrk pri Tiffanyju – ameriški film (Lj) – 22.30 Poročila (Lj) – 22.35 Izkažimo se – quiz (Lj)

SOBOTA, 20. marca: 9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) – 12.25 Kulm: Šmučarski poleti – prenos v barvah (do pribl. 15.00 EVR) (Lj) – 16.25 Državno prvenstvo v košarki – srečanje CZ: Jugoplastika – prenos (Bg) – 18.00 Obzornik (Lj) – 18.15 Po domače z ansamblom Kreže in „Anton Neffat“ (Lj) – 18.45 Holandski dragulji – serški film (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.20 Kanada s helikopterja – II. – S kamero po svetu (Lj) – 19.45 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Zagreb 71 – prenos festivala (Zg) – 21.35 Rezervirano za smeh (Lj) – 22.05 Nepremagljivi – serški film (Lj) – 22.55 TV kažipot (Lj) – 23.15 Poročila (Lj)

Ste ponoreli? Ponoči, pri taki megli in poledici, pijete kavo kar sredi ceste? !!!

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

Vabimo vas, da izkoristite bančne storitve, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavništev v inozemstvu.

- zbirja hranične vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse usluge na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in inozemstvu
- odobrava kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnom delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke vložijo tudi pri inozemskih bankah, s katerimi imamo posebne aranžmaje o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah, in to v ZR Nemčiji, Avstriji in Švici.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako uporabi v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah JUGOBANKE.

Banka v Celju posluje vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

VZEMITE DANES CENEJE

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI IN BREZ SKRBI
V NASLEDNJO ZIMO

Portret tega tedna

NA ZDRAVJE UČITELJU SADJARJEV!

Ves živi za sadjarstvo

Ob 70-letnici Gvida Vesela iz Leskovca pri Krškem, začetnika plantažnega sadjarstva

V domači hišici na sa- mem, ki se bo, brž ko bodo münle strupene sape, odela v evesje, v svojem domu, streljaj oddaljenem od Leskovca pri Krškem, je te dni slavil 70-letnico življenja Gvido Vesel, stoviti začetnik plantažnega sadjarstva pri nas.

Kot pravi Goethe v svoji pesmi: po materi imam veselo naravo, tako pripoveduje Gvido, da mu je mati vsadila

veselje do sadjarstva že v rani mladosti. Njegova mati je bila južna Tirolka. Oče jo je spoznal, ko se je iz Ribniške doline namenil za kruhom čez veliko lužo, pa ni prisel dalej kot do Trsta.

Tam se je Gvido rodil 7. marca 1901. Oče in mati sta se ukvarjala s sadno trgovino. Posebno mati je znala na doraščajočega fantiča

zelo vplivati. Učila ga je, da je „trgovina z zakonom dovoljena tativina“. Ker je ona trgovala pošteno, ne da bi si zaračunavala več, kot je bilo njenega dela vredno, ni bogatela, kot so bogateli drugi trgovci in prekupevalci.

Težka in vijugasta je bila Gvidova življenska pot. Po ljudski soli v Sežani, slovenski gimnaziji v Gorici, nemški gimnaziji v Trstu, slovenski ilegalni gimnaziji v Trstu in realki v Idriji, se je vpisal na trgovsko akademijo v Trstu in se pridružil napredni slovenski mladini, ki se je proti takratni fašistični oblasti bojevala za narodnostne pravice. Fašistično sodišče ga je zato obsodilo na dve leti in pol ječe.

Po prestanu kazni je skrivoma prisel v Jugoslavijo in se zaposlil v Zagrebu. Tam je prisel v stik z zanim industrialcem in posestnikom Muellerjem in na njegovem posestvu uresničil tisto, kar je že vseskozi nosil v sebi. Pod njegovim strokovnim vodstvom so naredili prvi plantažni nasad breskev v Jugoslaviji.

Prav v delu na Muellerjevem bregu je dokončno našel sebe. Nenehno se je poglabljal v sadjarstvo, preučeval biologijo, fiziologijo rastlin, pedologijo in druge znanosti, ki so mu pomagale, da si je z leti nabral (in v praksi preizkusil) neverjetno bogato strokovno znanje.

Hrvatski sadarski zavod da-

nes nesporno priznava, da je začetnik modernega načina pridelovanja sadja pri nas Gvido Vesel. On je bil tisti, ki je spoznal, da ima prihodnost samo intenzivno sadjarstvo, East malling in druge vegetativne podlage, gosta saditev, hitra in bogata rodnost; on je s svojim delom in svojimi uspehi dokončno utrdil prepricanje, da samo temeljito strokovno znanje zanesljivo prinaša tudi ekonomske uspehe. Samo ena stvar je, na katero se vedno nezadovoljno pokaze prstom: še vedno se ni posrečilo združiti interesa pridelovalcev sadja in trgovine, še vedno ni tistega odnosa, ki bi bolj spodbujal sadjarje, še vedno ve za materine besede o trgovini.

Gvido Vesel, ki je že pred vojno ustanovil sadarsko zadrugo v Zagrebu, je bil po vojni nosilec zadružništva v Osojniku pri Ptiju in začetnik plantažnih nasadov pri Krškem, ki so dajali za takratne razmere zelo dobre rezultate. Tudi sam sem imel priložnost nekaj časa biti njegov učenec in skupaj z drugimi sem občudoval njegovo znanje in praktične izkušnje.

Zdaj živi z ženo upokojen v svojem domu pri Leskovcu. Toda zarj ni pokoja, neutrudno se ukvarja s sadjarstvom, preizkuša in ono svetuje mlajšim. Vse to ga dela zdravega kot dren. Počutim se mlad, na starost sploh ne mislim, "je dejal, ko smo ga povprašali za počutje. Mnogo raje kot o tem je govoril o novih sadnih sortah, novih doganjih, o posetu sadja za prehrano in bolnike, o svojih dveh sinovih, ki sta šla po njegovi poti in sta postala inženirja agronomije, o vsem, kar je povezano s sadjarstvom.

MARJAN LEGAN

(Po pripovedovanju Charlesa H. – bivšega nočnega čuvaja v dokih Manhattana.)

Tam, kjer so doki, je tudi dasti raznih zgodb. Menim, da sem slišal več teh zgodb kot ostali.

Ce ste eden tistih, ki verjamajo v romane, se sprehdite po dokih Manhattana in prepričali se boste, da so resnični.

Ladje prihajajo in odhajajo, vsaka pa nosi tovor tragedij ali komedij. Te zadnje so manj zanimive, pa tudi toliko jih ni kot prvih.

Vprašujete me za mojo najbolj nenevadno zgodbo? No, eno imam. Kdo pa je nima? Toda moja zgodba je res ena boljših. Pripetila se je, ko sem bil mlajši čuvaj, pred dvajsetimi leti, v nočni izmeni. Povedal vam jo bom, vi pa presodite sami...

Smešno zveni, če za fanta rečemo, da je nočni čuvaj, se posebej, če ima fant 43 let. Toda jaz sem imel toliko let, ko se je to zgodilo.

V moji izmeni je bil fant, po imenu Olsen, Norvežan, zelo dober tovarš in zelo pošten človek. Najino delo je bilo straženje doka št. 4 in kontrola najbliže okolice. Vsako nepravilnost, ki sva jo opazila, sva sporočila cariniku. Tedaj je nameč cvetelo tihotapstvo raznih vrst.

Manhattan je bil takrat zelo nenavaden. Kup čudnih ljudi se je potikalok okoli dokov. To so bili povratniki iz vojske, ki niso mnogo premisljali, če je bilo treba počagniti revolver. Bili so tudi tihotapci, ki so na razne načine skrivali svoje posle.

Neko noč sva z Olsenom odšla do kleti zraven Mangrove Courta – kraja, ki ni niti malo prijeten – in ko sva bila tam, je prisel neki moški. Plačal je pišča za vse in sploh bil videti zelo zadovoljen sam s sabo. Ni mi bil posebno všeč.

Olsen mi je zašepetal, naj si ga dobro ogledam. Bil je slovit tihotapcer iz zlatega obdobja tihotapstva.

Vsi so vedeli, da je njegov glavni poklic razpečevanje mamil. Olsen mi je povedal, da še nihče ni odkril, kako ti tipi dobre blago z ladij. Ves posel je fant delal z Boweryjem v kitajski četrti, kjer je blago tudi prodajal. Tam so kokain razredili in ga nesli fantom na Broadway, kjer so ga nestрпно pričakovali.

Pozornost sem usmeril predvsem na tega ničvredneža. Njegova usoda me je zanimala. Rad sem od strani, v miru opazoval stvari. Ker sem bil nočni čuvaj, mi to ni bilo težko.

Vsi so se že navadili na moje obhode. Ker me je služba pogosto vodila tudi v ulice bližu doka št. 4, kjer je operiral tudi Tony (bil je Irc italijanskega porekla), ni moja navzočnost nikogar motila.

Kašen ničvrednež pa je bil še nasproti elegantnim damam! Morali bi jih videti, kako so prihajale v ušive kleti, da bi se sestale s Tonyjem. Čeprav so bile vredne milijon dolarjev, je z njimi ravnal kot s smetmi. Olsen mi je rekel, da se Tony nimogrede peča tudi z izsiljavanjem. Krasen fant, vam rečem. Vsekakor je nekako privlačil te dame, če so ga tako iskale. Vedno je kazalo, kot da nekaj pričakujejo od njega.

Pogost sem razmišljal o teh damah. Razmišljal sem tudi o lastni hčerki, ki se je zaposlila v nekem potujočem cirkusu, ko je postala polnoletna. Nikoli je nisem videl – in upal sem tudi, da je nikoli ne bom –

da bi se pogovarjala s takimi lopovi, kot je bil Tony.

Nekega večera sva z Olsenom šla v gledališče na Broadway. Bila je dobra predstava. Po koncu so se nama pridružili neki Olsenovi prijatelji, policajci. V kleti blizu 40. ulice je kmalu prišel Tony z neko odlično damo. Priznam, da je bila zelo lepa. Policajci so nama rekli, da je ta ženska mimo Tonyja ena glavnih razpečevalnik mamil na Broadwayu. Njena dolžnost je bila razpečevati mamil za Tonyja. Resnično se mi je smilila.

Od tedaj sem se že bolj zanimal zarj. Celo spraševal sem ljudi o njem. Rekel sem že, da ni bil nihče pozoren name, in mi zato ni bilo težko priti do jedra Tonyjeve sretnosti.

Očitno je imel odlično organizacijo. Kazalo je, da so posebej za to plačani ljudje metali mamil z ladij. Navadno so jih spravili v plavajoče zaboje, ki so bili opremjeni z majhnim motorčkom na propeler. Brž ko je zaborj prispel do roba doka, so ga drugi ljudje ujeli. Uspelo mi je zvedeti, da Tony pričakuje veliko posilko in da ne ve, kako naj iztovori. Pomisliš sem, da bi mu bilo treba pomagati.

Sel sem k njemu. Rekel sem mu, da sem v stiski in da potrebujem denar. Ce bi imel kakšno veliko posilko, mu lahko pomagam. Potrebno je samo parkirati avto v notranjosti boka, jaz pa bom Olsenu dejal, da bo za čuvanje avta dobil nekaj dolarjev. Rekel sem mu tudi, da lahko grem sam na ladjo in prevzemam blago. Uporabil sem pristanski čoln, da ne bomo postali cariniki po-

sportno-zabavno prireditve

V soboto, 6. marca, je v naše uredništvo prinesla 15-letna Dragica Šetina iz Bučne vasi razcvetlo vejo jablane, ki jo je odtrgala pri zidanici v Trški gori. Februarško sonce je torej napravilo svoje, mraz in sneg zadnje dni pa sta pomorila vse prezgodne znanilice plomadi. Na sliki: Dragica z jabolčno vejico. (Foto: Slavko Dokl)

»Osmica« letos 9. maja ob 00.00

Sportna komisija AMD Novo mesto je v pondeljek potrdila načrt za avtomobilski rally DOLENJSKA OSMICA 1971. Preizkus avtomobilistov, ki ga je sprejela v svoj športni koledar tudi Avto-moto zveza Slovenije, se bo začel v nedeljo, 9. maja, počasno v Novem mestu. Rally bo po 484 km dolgi tekmovalni stezi obšel vse dolenske občine ter del Hrvaške (pri Cabru). Organizatorji in pokrovitelji rallyja IMV iz Novega mesta pričakujejo udeležbo najboljih slovenskih vozačev, saj bo „Osmica“ prva letosnjica prireditve za republiško prvenstvo avtomobilistov.

Ker morata imeti voznik in vozovnik za nastop na rallyju društveno tekmovalno licenco (dovoljenje za tekmovanje), naj vsi, ki se nameravajo udeležiti DOLENJSKE OSMICE, takoj zaprosijo pri svojih društvenih za izdajo licence, kjer bodo dobili tudi vsa pojasnila. Rok za izdajo tekmovalnih licenc za leto 1971 je do jutri, 12. marca 1971 (AMD Novo mesto, telef. 21-264).

Gospodov s paketi ni več na obisk

Dako Brajčič, Janko Damjanovič in Janko Predovič iz Bele krajine obsojeni na 4, 3 in 6 mesecev zapora zaradi večjega števila golufij iz leta 1969 — Na razsodbo črnomaljskega sodišča pričakujejo obojestransko pritožbo: storilcev in javnega tožilstva

„Saj ste ... i, seveda ste, le kaj še sprašujem! No, zdaj pa k stvari. Mož, delava skupaj tam gori, ni mogel, jaz pa sem. Saj veste, kako je s to rečjo: ne da se na dopust, kadar bi hotel, pri Nemcih je že tako. Pa mi je rekel: Če gres dol, daj, pa se še pri mojih oglasi in tole jim izroči. Prav tako je rekel in jaz sem tu, kot vidite, in tale paket imam za vas. Hm ... ja ... na carini ni šlo gladko, plačati sem moral, vi pa boste tako dobrni, da mi boste stroške povrnili.“

In res je ženska, zgarana v obraz in roke, poiskala denar in ga dala lepo oblečenemu gospodu. Tako preprljivo je govoril in naravnost od moža, ki tam daleč v Nemčiji služi zarj in za otrok, je prisel. Le katera bi ne bila vesela takega obiska in paketa? Tedaj ji je na misel ni prislo, da bi ... Ko pa je neznan gospod že odšel in ko je odpral paket, ni mogla verjeti očem: „Tolikko denarja za tale što?“ Ne, ne, mož ji tega že ne bi naredil. Kaj pa, če taki gospod sploh ni iz Nemčije, ampak mu je nasledil?

Seveda gospod ni prisel iz Nemčije, njenega moža sploh ne pozna; ko je prisel v vas, je zanj vpravil in prisel poskusiti na njegov domači naslov ...

Isti gospod je, kot se je kasneje zvedel, obiskal še nekaj hiš v drugih krajih. Pa ne samo on, bila sta se dva. Vsi so „specialisti“ za pakete, ki „jih posiljajo dragi domači tam iz Nemčije.“

Glas o tem, da lepo oblečeni moži z avtomobilom vozijo pakete v hiše, odkoder so gospodarji ali si novi zaposleni na tujem in te „uslu-

ge“ drago računajo, se je tiste dn leta 1969 hitro raznesel, naposled pa so zadevo vzele pod drobnogled oblasti. Uganko o lepo oblečenem gospodihu paketarju, kot se jih je oprijel ta vzdevek, so varnostni organi razkrili, zadevo je vzel v zagovarjalci: Daco Brajčič, Janko Damjanovič in Janko Predovič, vsi domači iz Bele krajine.

Brajčiču je obožba očitala pet golufij, Damjanoviču eno in Predoviču tri. Na sodišču pa je bilo do kazano, da je Brajčič storil tri kazne dejanja, Predovič pa trič. Damjanovič in Brajčič sta bila obtožena, da sta skupaj na prepovedan način prisel do 600 din, Brajčič in Predovič pa do 1113 din in Predovič sam do 445 din. Za te zneski so tudi odgovarjali pred sodiščem.

Za med postopkom so ugotovili da so obtoženi, ko so začutili vredno, da tla pod nogami, del prigoljuva

Brajčič, Predovič in Damjanovič so delovali na zelo sirotku območju, največ dejanj, s katerimi so prisli na navzkrš s kazenskim zakonom, pa so storili prav v Beli krajini. Izkažejo pa se je tudi, da so bili „gostje“ v Jelenku pri Raki na Dolenskem in celo v Kravarskem na Hrvaškem.

Razsodba črnomaljskega sodišča je ni pravnomočna. Njano pričakujejo obojestransko pritožbo: storilcev in javnega tožilstva. Pričakujejo tudi, da bo dokončni razplet kmalu znan.

Dočakala 101. leto

27. februarja je Marija Špehar iz Dečine pri Starem trgu ob Kolpi se praznovala 101-letnico rojstva. 3. marca pa je umrla. Bila je najstarejša Poljanka, Belokrnička in najbrž tudi Slovenka. Lani je bila že sonzemerica čils za svoj rojstni dan, letosnjega je dočakala zelo boljna. Špeharjeva je imela 10 otrok, od katerih je živel samo 62-letni sin Peter, ki živi v Sodovcih. K. R.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, int. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Ciril Gril, Jože Jeke, Ivan Kastner, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel in Franc Stajdohar.

UREJENCI UREDNIŠKIH ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppay, Ana Viškovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Modškin.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 1 dinar – Letna naročninata 40 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrezena druga valuta v vrednosti 8 ZDA dolarjev, pri čemer je vstrel 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročinato v devizah). Nas devizni racun: 521-620-1-2002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm visine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicer) 33 din, 1 cm na doljenosti strani 45 din, 1 cm na 1. sredini in zadnjih strani lista: 66 din. Vsak maleglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica centik št. 4 od 6. 1. 1971 – Za oglase odprtih Mirko Vesel.